Voorzitter

De **voorzitter**: Het woord is aan de heer Klaas de Vries.

De heer **Klaas de Vries** (PvdA): Voorzitter. De vaste commissie voor Justitie heeft overleg gevoerd met de minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie, mevrouw Verdonk, over de zaak-Donorov, een asielzoeker die is uitgezet en die daarna is overleden. In die zaak spelen twee soorten vertrouwelijke stukken.

Er ligt een vertrouwelijk stuk bij de Kamer, afkomstig van onze vertegenwoordiging in Madrid, met informatie over het oordeel van de Spaanse autoriteiten over de uitzetting. De minister zegt dat haar indertijd is meegedeeld dat die informatie niet openbaar moet worden gemaakt, dat de Spanjaarden daartegen bezwaar hebben en dat dit de verhoudingen tussen Spanje en Nederland zou schaden. Om mij het laatste voor te stellen, heb ik veel fantasie nodig, zeker omdat ik het stuk heb gezien.

Voorzitter. Ik vraag u om aan de minister nogmaals het verzoek voor te leggen de Spaanse autoriteiten te raadplegen over de mogelijkheid om het Nederlandse parlement dat stuk wel te geven, zonder dat de betrekkingen worden geschaad.

Het tweede deel van mijn verzoek heeft betrekking op stukken die al enige tijd ter vertrouwelijke inzage bij de Kamer liggen en die de minister ook niet openbaar wil maken, maar die zij inmiddels wel ter beschikking heeft gesteld aan de advocate van de echtgenote van de heer Donorov. De minister heeft gezegd dat deze advocate die informatie openbaar kan maken wanneer zij dat zou willen.

Ik vind dat geen goede gang van zaken. De advocate heeft inmiddels aan de Kamer bericht, en als ik goed ben ingelicht ook aan de minister, dat zij geen enkel bezwaar heeft tegen openbaarmaking van de stukken. Ik vind dat de regering onder die omstandigheden de Kamer behoort in te lichten en dat wij niet van mensen in het vrije bedrijfsleven afhankelijk moeten zijn voor onze informatie.

Voorzitter. Mijn verzoek is daarom of u beide verzoeken nogmaals aan de minister wilt voorleggen; het ene, om de Spaanse autoriteiten expliciet te benaderen met de vraag of zij alsnog toestemming willen geven om het stuk in kwestie openbaar te maken; het andere, of de minister de vertrouwelijke stukken die thans bij de Kamer liggen maar die langs een andere weg door haar openbaar zijn gemaakt, alsnog openbaar wil maken, opdat wij hier een goed debat over de zaak-Donorov kunnen voeren.

De **voorzitter**: U vraagt niet om een VAO?

De heer **Klaas de Vries** (PvdA): Als de minister niet aan deze wens tegemoetkomt, zullen wij hierover een VAO moeten houden en moties moeten indienen over dit onderwerp.

De **voorzitter**: Ik stel voor, het stenogram van dit gedeelte van de vergadering door te geleiden naar het kabinet, in het bijzonder naar de minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie.

Daartoe wordt besloten.

Aan de orde is het **debat** over **experimenten softdrugsbeleid**.

De **voorzitter**: Zoals eerder is afgesproken bij de regeling van werkzaamheden, is niet alleen de minister van Justitie aanwezig maar ook de minister voor Bestuurlijke Vernieuwing en Koninkrijksrelaties, die ik hierbij van harte welkom heet bij zijn eerste optreden in de plenaire vergadering van de Kamer. Wanneer Kamerleden voor het eerst spreken in de Kamer, hebben wij de ongeschreven regel dat zij niet geïnterrumpeerd worden. Wij zullen straks zien hoe dat in dit debat gaat.

□

Mevrouw **Halsema** (GroenLinks): Voorzitter. Met enige studie heb ik deze week naar minister Donner gekeken op televisie. Geconfronteerd met CDA-burgemeesters die, onder aanvoering van burgemeester Leers van Maastricht, pleiten voor het reguleren van de teelt en de aanvoer van cannabis, viel de minister geheel uit zijn rol. Hij noemde de plannen van zijn CDA-collega's ''soft''. De keuze van Koos Koetsachtig taalgebruik is in dit geval natuurlijk hilarisch.

Ronduit idioot is het dat de minister zijn eigen gedoogbeleid, waarbij hij feitelijk de ogen sluit voor de grootschalige criminele handel in cannabis, aanprijst als hard, terwijl strikte regulering van teelt en aanvoer door hem wordt verworpen als soft. Is deze minister ziende blind? Denkt hij dat de cannabis met hocus-pocus in de coffeeshops terechtkomt? Waarom blijft hij de criminele handel gedogen? En waarom beledigt hij zijn CDA-collega's die, anders dan hij, met hun poten in de modder, door hen ''soft'' te noemen? Waarom wrijft hij hun aan dat er een narcoticastaat zou worden gesticht in Zuid-Limburg, terwijl hij juist die narcoticastaat gedoogt door coffeeshophouders te dwingen om hun cannabis van criminelen te betrekken? Waarom blijft minister Donner de verspilling van politie-uren – volgens burgemeester Leers 100.000 per jaar – aan opsporing en vervolging van thuisteelt goedpraten, juist – en dit wil ik hieraan toevoegen – in deze tijden van terrorismebestrijding en toenemende geweldscriminaliteit? Waarom zet minister Donner goedwillende bestuurders in de kou die geconfronteerd worden met oplopende spanningen in achterstandswijken, met verloedering en een toenemende greep van georganiseerde misdaad op de thuisteelt? Waarom sluit hij zich op in een moralistisch achterhoedegevecht, terwijl lokale bestuurders smachten naar praktische oplossingen? Waarom wendt minister Donner zijn bestuurlijke macht en creativiteit niet aan om het streng gereguleerde proefproject van de bestuurders in Zuid-Limburg juist te steunen?

Toen was daar de nieuwe minister voor het Grootstedenbeleid. Hij laat een frisse wind door het kabinet waaien en voelt wel degelijk voor het plan van CDA-burgemeester Leers en anderen om een proefproject voor streng gereguleerde teelt en aanvoer in Zuid-Limburg te starten. Hij heeft groot gelijk als hij de drugscriminaliteit wil aanpakken die delen van de grote steden verziekt. Hij had ook groot gelijk toen hij de nogal kinderachtige opmerking van Kamerlid Van Haersma Buma pareerde dat hij een beginnersfout maakte. Volgens minister Pechtold zou het juist een beginnersfout zijn als hij van mening veranderde. Daarom stel ik enkele vragen. Ik neem aan dat minister Pechtold nog steeds steun wil verlenen aan een proefproject voor gereguleerde teelt en toevoer van cannabis in Zuid-Limburg. Is hij het met mij eens dat dit principieel iets anders is dan

legalisering van softdrugs waarbij handel en verkoop worden overgelaten aan de vrije markt?

In de gezamenlijke verklaring van beide ministers wordt benadrukt dat legalisering van softdrugs in Nederland niet aan de orde is. Minister Donner heeft het verschil tussen legalisering en strikte regulering van teelt en toevoer nooit begrepen en nooit willen erkennen. Mag ik aannemen dat minister Pechtold de vrijheid houdt om zonder legalisering wel te pleiten voor regulering? Of is de praktijkman Pechtold gezwicht voor dominee Donner? Dat hoop ik niet. Heeft minister Pechtold steun van het kabinet om als minister voor het Grootstedenbeleid zijn lokale bestuurders te hulp te schieten? Kan hij mij uitleggen wat het kabinetsbeleid is ten aanzien van een proefproject voor gereguleerde teelt en toevoer van cannabis?

De regering bepaalt het zelf, maar u, voorzitter, bent het wellicht met mij eens dat het een aardige geste zou zijn als minister Pechtold als eerste van beide ministers zijn maidenspeech in deze Kamer kon houden.

De heer **Van Haersma Buma** (CDA): Voorzitter. Ik vraag mij af of de fractie van GroenLinks ook hecht aan het naleven van internationale verdragen.

Mevrouw **Halsema** (GroenLinks): Ja, zeer.

De heer **Van Haersma Buma** (CDA): Dan gaat in ieder geval de legalisering van de achterdeur niet door. Dat is één.

Mevrouw Halsema zegt dat de capaciteit een groot probleem voor de politie is. De politie is daar veel te veel mensen aan kwijt, dus daar moeten wij van af. Vindt zij dat ook de maximumsnelheid in Nederland moet worden afgeschaft? Inmiddels klaagt de politie daar namelijk ook over, met name in Flevoland.

Mevrouw **Halsema** (GroenLinks): Ik vind dat de maximumsnelheid een groot maatschappelijk doel dient en in het belang is van de volksgezondheid. Ik ben dus een groot voorstander van de maximumsnelheid. Die wil ik niet afschaffen. Het kabinet laat criminele handel toe in coffeeshops. Dat steunt u, terwijl het in strijd is met de volksgezondheid en geen maatschappelijk belang dient.

Wij zijn een groot voorstander van internationale verdragen, vooral mensenrechtelijke verdragen. De internationale drugsverdragen en de Europese richtlijnen die terzake zijn ondertekend, staan toe dat er nationaal beleid wordt gevoerd, zij het afhankelijk van de rechtvaardigingsgronden. Legalisering is onder deze omstandigheden moeilijk en zal via Europa haar weg moeten vinden. Strikte regulering is iets anders.

De heer **Van Haersma Buma** (CDA): U weet toch dat het in Europees verband niet kan? U kunt leuke dingen bedenken, maar er wordt in Europees verband al sinds jaar en dag over overlegd. U weet gewoon dat het niet kan. U mag uw illusies hebben, maar u moet niet doen alsof Nederland ineens achterdeur kan reguleren.

Mevrouw **Halsema** (GroenLinks): Dit is al eerder uitgezocht onder oud-minister Korthals, toen hij nog niet in de Kamer zat. Daaruit bleek dat het in Europa wel degelijk mogelijk is. Wie leest hier de verdragen en de Europese richtlijnen goed? Ik denk dat dat nog eens opnieuw moet worden gedaan. Legalisering is iets anders, maar strikte regulering is nationale jurisdictie. Het is alleen te danken aan weerspannige CDA- en VVD-ministers en hun fracties, dat wij hier te maken hebben met het gedogen van georganiseerde misdaad.

□

De heer **Eerdmans** (LPF): Mijnheer de voorzitter. Hoe werkt ons softdrugsbeleid in de praktijk? Kijk naar een willekeurige probleemwijk in Den Haag, Venlo of Den Bosch en je ziet dat criminele bendes zolderkamers volstoppen met wietplanten. Zij laten de bewoners de plantjes elke dag een beetje water geven en belonen hen daarvoor rijkelijk. De politie komt eens in de zoveel tijd langsrijden, ruimt de plantages op en deelt een taakstraf of een boete uit, waarna men vervolgens vrolijk verder gaat. Kijk naar SBS6 en je weet hoe dat gaat.

Alleen al het politiekorps van Maastricht is op deze manier per jaar 100.000 manuur kwijt bij de aanpak van wietteelt en van de duizenden kwekers die met elkaar een bedrag van 50 mln euro verdienen met hun plantages. Dat verklaart waarschijnlijk waarom zij zo lacherig reageren op de uitgedeelde boete.

Wat maakt ons softdrugsbeleid zo hypocriet? Je mag je suf blowen in een coffeeshop, maar thuis een paar wietplantjes houden is verboden. Een coffeeshop mag 500 gram cannabis in huis hebben, maar de aanvoer daarvan blijft volstrekt illegaal. Alsof wij de heilige inquisitie zijn, gaan wij met man en macht het softdrugsgevaar te lijf. De vraag is echter waarom. Cannabis geen groter gevaar vormt voor de volksgezondheid dan sigaretten of drank. Britse psychologen hebben ons verteld dat sms-en en e-mailen vele malen verslavender is dan het opsteken van een jointje. Jaarlijks overlijden in dit land 20.000 mensen aan de gevolgen van roken. 2000 mensen per jaar overlijden als gevolg van alcoholverslaving. In de 20 jaar dat het CBS dit bijhoudt, is er nog nooit een sterfgeval als gevolg van het gebruik van cannabis genoteerd. Sterker nog, wij hebben een door de staat gerunde wietkwekerij in Veendam. Daar verbouwen wij cannabis voor de apotheek, waarmee ernstig zieke mensen worden geholpen hun pijnen iets te verlichten.

De fractie van de LPF pleit vandaag dan ook voor een heel ander systeem, een haalbaar en realistisch systeem. De complete legalisering van softdrugs is ook voor mijn fractie nog geen optie. Wij willen niet dat morgen de Franse gendarmerie hier op de stoep staat. De gulden middenweg is echter wel mogelijk. Geef de teelt van wiet gecontroleerd vrij. Laat de overheid een vergunningssysteem opzetten. Laat een aantal telers uit het Westland de 750 coffeeshops in ons land bedienen. De coffeeshops hoeven dan niet meer te dealen met criminelen en per persoon laten wij de vijf gram in stand. In de grensgebieden verhuizen wij de coffeeshops naar de rand van de stad, telers zonder vergunning verliezen hun afzetmarkt en zullen verpieteren. De coffeeshops die afnemen van de illegale telers, kunnen hun deuren onmiddellijk sluiten. Wij legaliseren op die manier de achterdeur en dat kan wel degelijk binnen de Europese verdragen. De politie kan achter de echte boeven aan en onze cellen

komen weer vrij voor de echte criminelen. Alle bestuurlijke en strafrechtelijke maatregelen en ook alle civielrechtelijke middelen kunnen elders worden ingezet. In plaats van een strijd tegen de criminele hennepbendes kan de regering de echte boeven vangen.

Wij zijn niet van plan de koers van dit kabinet te steunen. Wij denken dat wij een gevaar bestrijden dat er niet is. Ik verneem graag de reactie van de regering op ons voorstel.

Ik hoop dat wij vandaag tot oplossingen kunnen komen en dat wij niet langs elkaar heen praten. Het is tijd om met elkaar een stap te zetten. De gehele gemeenteraad van Amsterdam, met uitzondering van de CDA-fractie maar met de VVD-fractie, heeft een jaar geleden al een pleidooi gehouden de teelt van hennep vrij te geven. Lokale bestuurders, burgemeesters, politieagenten, Justitie, kortom iedereen die hiermee in de praktijk wordt geconfronteerd, vinden dat dit beleid op de helling moet en dat softdrugs moeten worden gelegaliseerd. Dat geldt niet in de laatste plaats voor de bewoners die rond de coffeeshops wonen. Wij zitten al jarenlang gevangen in dit beleid. Wij praten en praten maar. De LPF-fractie wil actie. Wij gaan niet zwichten voor de internationale druk. Wij moeten natuurlijk geen narcostaat in Europa worden. Wij zijn altijd bestand geweest tegen de internationale druk; wij zijn een eigenwijs landje, dat durf heeft getoond. Laten wij die koers voortzetten.

Mevrouw **Van Velzen** (SP): Mijnheer de voorzitter. De heer Eerdmans stelt voor gelegaliseerd wiet te kweken in de kassen. Is hij met mij van mening dat wij dan het milieu een tandje hoger moeten schroeven? Er moeten dan eisen worden gesteld aan de kweek, het moet milieuvriendelijk gebeuren en er moeten misschien zelfs accijnzen worden geheven.

De heer **Eerdmans** (LPF): Het voordeel van gereguleerde grootschalige kweek is dat je de prijs aanzienlijk kunt laten dalen. Het lijkt mij dan ook helemaal niet verkeerd om er accijns van te heffen. En het aspect van de bescherming van het milieu geldt nu ook al voor de twee wietkwekerijen in Veendam.

Mevrouw **Van Velzen** (SP): Mooi, dan kunnen wij zaken doen.

□

Mevrouw **Griffith** (VVD): Voorzitter. Ruim vijf jaar geleden zeiden twintig burgemeesters dat zij enorm veel overlast van het gebruik van softdrugs hadden. Naar aanleiding van de brief die zij naar de Tweede Kamer stuurden, is de notitie ''Het pad naar de achterdeur'' opgesteld. Burgemeester Leers luidt sinds 2003 de noodklok; de minister van Justitie heeft beloofd om de situatie te bekijken en maatregelen te nemen. Mijn fractie vindt het een nobel streven van deze burgemeester om Europa te mobiliseren om het telen van softdrugs uit de illegaliteit te halen. De VVD roept sinds 2001 dat dit nodig is, maar zij heeft er wel bij aangegeven dat het in Europees verband moet.

Minister Pechtold heeft hieraan steun gegeven, maar hij gebruikt er niet dezelfde woorden bij als die van minister Donner. Ik heb via de televisie en de kranten vernomen dat minister Donner zelf heeft gezegd dat er geen enkel verschil is tussen wat hij wil en wat minister Pechtold wil, maar dan zou ik graag willen weten of minister Donner de woorden van minister Pechtold ook zou willen uitspreken. Dat zou betekenen dat wij moeten overgaan tot verdergaande legalisering, ook in Europees verband, en dat er wietboulevards moeten komen, zij het op enige afstand van de grens. Dat zou ik graag ook uit zijn mond horen, want dan is er inderdaad geen enkel verschil tussen wat deze ministers willen.

De heer **Van der Ham** (D66): U vraagt het nu aan deze ministers, maar wat vindt u er eigenlijk zelf van? Het is toch wel belangrijk dat de Kamer hierbij ook kleur bekent, ongeacht de vraag of er sprake is van een verschil van mening in het kabinet. Wat vindt u zelf van wietboulevards?

Mevrouw **Griffith** (VVD): Ook wij vinden dat er wietboulevards er moeten komen. Er is heel veel overlast voor de inwoners van grensgemeenten en ook onze fractie krijgt ontzettend veel brieven van deze mensen. Maar wij vinden het veel belangrijker om de enorme overlast in de grensgemeenten, met name in de binnenstad van Maastricht, te verplaatsen naar de steden in de Randstad, want een groot deel van de overlast wordt veroorzaakt door drugstoerisme. Dit moet op een goede manier worden aangepakt, hierover heeft de VVD nooit onduidelijkheid laten bestaan. Wij hebben altijd duidelijk aangegeven dat wij legalisering in Europees verband willen, maar wij kunnen niet te ver voor de troepen uit lopen; Europa is nog niet zo ver. Maar intussen moeten wij wel aandacht hebben voor de situatie van de inwoners van de grensgemeenten. Daarom willen wij dat er krachtig opgetreden wordt en herkennen wij ons wel in de woorden van minister Pechtold, ook al is het niet zijn dossier. Hij kan zich natuurlijk niet uitlaten over onderwerpen die niet op zijn terrein liggen, anders moet hij aangeven dat hij het kabinetsbeleid verwoordt.

De heer **Van der Ham** (D66): Maar in welk opzicht passen alle problemen in de grote steden die u schetst en die ik met eigen ogen heb waargenomen, niet in de portefeuille Grotestedenbeleid?

Mevrouw **Griffith** (VVD): De VVD-fractie zou graag gezien hebben dat hij in het kader van het grotestedenbeleid een envelop met geld te voorschijn zou hebben gehaald om de problemen op een andere manier aan te pakken. Ik heb niets gehoord over concrete maatregelen; het is makkelijk om te roepen dat wij naar legalisering in Europees verband moeten, maar daarmee neem je de overlast niet weg.

De heer **Van der Ham** (D66): Naar mijn idee is er ook iets gezegd over wietboulevards en werd nagegaan op welke pragmatische manier men in Limburg met die problemen omging. Ik stel voor dat wij ophouden met elkaar vliegen af te vangen en dat wij nagaan wat de oplossing voor die problemen is. Laten wij als Kamer proberen over deze kwestie onze mind op te maken, alvorens ons druk te maken over de manier waarop het kabinet hiermee omgaat.

Mevrouw **Griffith** (VVD): Als ook de heer Van der Ham zich daaraan houdt, vindt hij mij aan zijn zijde.

Mevrouw **Albayrak** (PvdA): Mevrouw Griffith heeft gesproken over het legaliseren van softdrugs in Europees verband. Uit haar woorden

concludeer ik dat zij voorstander is van een wettelijke regeling in Europa die het mogelijk maakt het gebruik, de teelt en de aanvoer van deze drugs te legaliseren. Heb ik dat goed begrepen?

Mevrouw **Griffith** (VVD): Dat is juist. Er zijn verschillende varianten mogelijk.

Mevrouw **Albayrak** (PvdA): Zijn wij het erover eens dat met legalisering het wettelijk toestaan wordt bedoeld?

Mevrouw **Griffith** (VVD): Ja, maar wij hebben te maken met verschillende internationale verdragen waaraan wij ons moeten houden. De fractie van de VVD is van mening dat wij ook gecommitteerd zijn aan die harde afspraken die wij in Europees verband hebben gemaakt. Wij hebben er echter ook oog voor dat wij tevens proberen vorm te geven aan het drugsbeleid zoals wij dat in Nederland al twintig jaar kennen. De overlast die het veroorzaakt en de scheiding die ons drugsbeleid kent, proberen wij goed voor ogen te houden. Met het laatste doel ik op het gebruik van softdrugs in de gezondheidszorg en met name op de verstrekking daarvan aan verslaafden.

Mevrouw **Albayrak** (PvdA): Op dit moment is het op grond van bepaalde internationale verdragen niet mogelijk drugs te legaliseren, tenzij wij die wijzigen. Toch is er in dit land al 30 jaar lang sprake van gedoogbeleid op het punt van het gebruik van softdrugs. Dat was binnen dat wettelijk kader mogelijk. Wij zouden diezelfde ruimte kunnen benutten om ook de teelt en de aanvoer onder die gedoogsfeer te brengen. Is de VVD-fractie van mening dat Nederland daarin het voortouw moet nemen, tot op het moment dat Europa zover is?

Mevrouw **Griffith** (VVD): In de internationale verdragen is nadrukkelijk handel genoemd. Als mevrouw Albayrak dus doelt op productie en handel, is dat reeds als zodanig in de internationale verdragen vermeld. Daaraan willen wij ons houden.

Mevrouw **Albayrak** (PvdA): Dat is niet juist, want op dit moment vindt er al handel plaats. De minister van Justitie wil dat echter niet onder ogen zien. Wij zouden op grond van de definitie van mevrouw Griffith op dit moment dus al strafbaar zijn, maar die ruimte is er in de internationale verdragen en eveneens in de Europese regelgeving. Als het uit juridisch oogpunt tot de mogelijkheden behoort, is mevrouw Griffith dan voorstander van in ieder geval regulering van de achterdeur?

Mevrouw **Griffith** (VVD): Ik ben bereid met mevrouw Albayrak de gedachten te laten gaan over de vraag of er juridische mogelijkheden zijn. Dat neemt niet weg dat ik van mening ben dat wij geen poppenkast moeten spelen. Mevrouw Albayrak heeft zojuist opgemerkt dat de minister van Justitie niet verder wil gaan. De heer Apostolou heeft ook namens de fractie van de PvdA een motie ingediend op het moment dat een andere minister van Justitie in het kabinet zitting had en die is aangenomen.

Wij voeren nu discussie over de overlast waarmee de inwoners van Maastricht op dit moment te kampen hebben. Die overlast wil de fractie van de VVD aanpakken. Mevrouw Albayrak heeft gesproken over de teelt en over de legalisering, maar daarmee schiet een inwoner van Maastricht niets op. Daardoor verdwijnt de overlast namelijk niet, want dan zijn er nog steeds gebruikers in de Randstad.

Mevrouw **Albayrak** (PvdA): Wat is het oordeel van mevrouw Griffith over de uitspraken van de burgemeester van de stad die zij als voorbeeld heeft genoemd? Hij heeft onder andere opgemerkt dat het reguleren van de achterdeur de criminaliteit en de overlast wel degelijk zal terugdringen. Of beweert mevrouw Griffith vanuit Den Haag dat zij het beter weet dan de mensen die met hun voeten in de modder staan?

Mevrouw **Griffith** (VVD): De mening van de burgemeester van Maastricht is één. Als hij denkt dat hij door regulering aan de achterdeur de overlast kan doen verminderen, steun ik hem daar niet in. Ik verwacht namelijk niet dat je met regulering alle handen op elkaar kunt krijgen, en dat de inwoners geen overlast meer zullen hebben. Je zult nog altijd de aantrekkingskracht hebben van drugstoeristen die nog altijd naar de coffeeshop of de kassen zullen komen om de drugs te kopen. Je zult nog steeds politie-inzet nodig hebben om de gereguleerde drugs te controleren. Ik geloof niet dat door regulering van de achterdeur de illegale teelt zal verdwijnen. Ik ben het eens met het pleidooi van de heer Leers om een stapje verder te gaan, maar ik geloof niet dat je daarmee de overlast volledig hebt geëlimineerd.

De heer **Van Haersma Buma** (CDA): Wat bedoelt u met ''wietboulevards bij de grote steden''? Wilt u de coffeeshops uit de stadscentra verplaatsen naar de randen van de stad, niet alleen in de grensregio's, maar ook in het binnenland?

Mevrouw **Griffith** (VVD): In het hoofdlijnenakkoord is afgesproken dat coffeeshops moeten verdwijnen uit de buurt van scholen en de grensstreek. Maar dat is een heel ruim begrip. Het gaat de VVD-fractie erom dat de coffeeshop die in de binnenstad overlast veroorzaakt, wordt verplaatst naar buiten het centrum. Wat mij betreft mag je daar de grenzen ook letterlijk en figuurlijk opzoeken, om er zo voor te zorgen dat de inwoners van de grensgemeenten minder overlast ondervinden.

De heer **Van Haersma Buma** (CDA): De overlastveroorzakers zijn de drugstoeristen.

Mevrouw **Griffith** (VVD): Precies. Daarom moeten de verkooppunten uit de binnenstad. Als je op de terreinen waar nu de Gamma's en de Praxissen zijn, een paar van die shops kunt concentreren, heeft dat een positief effect op de overlast in de binnensteden.

De heer **Van Haersma Buma** (CDA): Ik snap het. Wijken als Ypenburg, Leidschenveen moeten de overlast van de Haagse binnenstad dus maar overnemen.

Mevrouw **Griffith** (VVD): De inwoners van de dorpen en steden in de grensgemeenten moeten worden bevrijd van de overmatige overlast van dit moment. Er is nog heel veel braakliggend terrein. Verplaats de shops desnoods naar dat terrein – het hoeft niet per se een woonboulevard te zijn – zodat de inwoners daarvan geen last meer hebben.

De heer **Van Haersma Buma** (CDA):

Griffith

Heeft u al overleg gehad met MKB-Nederland over de plaatsing van alle coffeeshops op meubelboulevards en dergelijke?

Mevrouw **Griffith** (VVD): We kunnen er een kaart van de grensgemeenten bij halen, dan kunnen we even zien wat de beste oplossing is. Als u bereid bent met mij mee te denken over de locatie van zo'n wietboulevard, ben ik u daarvoor zeer dankbaar. Dat zou een heel grote stap vooruit zijn.

De heer **Van Haersma Buma** (CDA): Ik heb medelijden met de mensen die al die coffeeshops uit het centrum nu bij hun voordeur krijgen, dankzij u!

Mevrouw **Griffith** (VVD): Ik ben blij dat u wilt meedenken over de plaats en de locatie waar de coffeeshops terecht moeten komen.

Mevrouw **Halsema** (GroenLinks): Dat lijkt mij een verantwoordelijkheid van het lokaal bestuur, waarin u vertrouwen moet hebben. Uw argumentatie is mij niet helder. Het is mij niet duidelijk of de VVD zegt ''het kan niet, maar wij willen wel'', of '' het kan wel, maar wij willen niet''. Legalisering moet via Europa, daarover zijn we het eens. Ik heb het niet over legalisering, maar over strikte regulering in een proefproject, dat buiten de internationale verdragen valt. Wilt u dat, of wilt u dat niet?

Mevrouw **Griffith** (VVD): Het kan niet, maar wij willen wel.

Mevrouw **Halsema** (GroenLinks): Dus als ik u kan aantonen dat strikte regulering, zeker in een proefproject, niet strijdig is met internationale verdragen, steunt u mij.

Mevrouw **Griffith** (VVD): Dan ben ik bereid naar u te luisteren.

Mevrouw **Halsema** (GroenLinks): Dan zal ik u het bewijs leveren.

Mevrouw **Griffith** (VVD): Ik wacht met spanning af.

Mevrouw **Van Velzen** (SP): Ik hoor het pleidooi voor wietboulevards, die iets zullen toevoegen aan onze nationale trots, dus de Keukenhof en de Nachtwacht. Zegt u daarmee indirect dat het experiment van onze minister van Justitie, het ingezetenencriterium, niet hoeft door te gaan, omdat de wietboulevards die u voorstelt open zijn voor eenieder die daar in de buurt komt, Nederlander of niet?

Mevrouw **Griffith** (VVD): Je hoeft niet het ene te doen en het andere te laten. Het gaat erom dat de bewoners van de grensgemeenten van de op dit moment aanwezige extreme overlast afkomen. Wij hebben al in een eerdere reactie aangegeven dat wij twijfelen aan de handhaafbaarheid van het pasjessysteem.

Over de strafmaat hebben wij al schriftelijke vragen gesteld. De stafmaat is verhoogd van twee jaar naar vier jaar. De minister wil wel overgaan naar vijf jaar maar dat zou dan moeten gebeuren in het kader van de implementatie van het Kaderbesluit illegale drugshandel. Het feit dat uit het jaarbericht 2002 van de Nationale Drugsmonitor blijkt dat de opgelegde straffen bij die verhoging van twee naar vier jaar zelfs lager zijn, blijft voor de VVD-fractie een punt van zorg. Het gaat ons om de effectiviteit van die verhoging. De boetes die in plaats van gevangenisstraffen worden opgelegd, worden contant betaald door de bij de georganiseerde wietteelt betrokken criminelen. Mijn fractie is voorstander van de verhoging van vier naar vijf jaar. Dat heeft echter weinig zin als er alleen maar geldboetes worden opgelegd. Kan de minister van Justitie daarover opheldering geven?

De minister heeft aangegeven dat hij wil kijken hoe de gemeenten er sneller toe over kunnen gaan om de Wet Victoria en de Wet Victor toe te passen. Ik heb begrepen dat het acht maanden duurt voordat een woning waarin wiet wordt geteeld onteigend of in beslag genomen kan worden, met alle spullen die er zijn. De VVD-fractie heeft eerder hierover een motie ingediend en heeft daarbij gewezen op artikel 33 van het Wetboek van Strafrecht. Kan de minister daarop ingaan? Die motie had betrekking op huurwoningen en niet op eigen woningen. Vooral de gemeente Almere heeft nu enorm veel overlast van woningeigenaren die zelf in hun woning wiet telen. Kan de minister vertellen hoe onteigening van deze woningen geregeld wordt en welke mogelijkheden de gemeente dan wel de Staat daarbij heeft?

Wij hebben op 23 april 2004 van de minister de Cannabisbrief ontvangen. Daarin is sprake van een heel ambitieus programma. Ik mis alleen een tijdpad in de brief. Ik wil graag nog een nadere brief van de minister ontvangen, waarin heel concreet wordt ingegaan op de vraag welke resultaten op welk moment geboekt en bereikt moeten worden.

De Nederlandse Antillen kampen met heel veel drugsproblemen. Ik zou graag willen weten waar de ambitie van de minister voor Bestuurlijke Vernieuwing en Koninkrijksrelaties op dat terrein ligt. Wanneer kunnen wij een voorstel tegemoet zien om de armoedebestrijding en de drugscriminaliteit aldaar aan te pakken?

Mevrouw **Halsema** (GroenLinks): Nadat minister Pechtold zijn uitspraken had gedaan, zei u dat hij een probleem had als hij niet van mening veranderde. Zeker voor een coalitiepartij is dat zeer dreigende taal. Wat bedoelt u daarmee?

Mevrouw **Griffith** (VVD): Ik kan mij niet herinneren dat ik gezegd heb dat minister Pechtold een probleem heeft als hij niet van mening verandert. Ik hoor graag van u waar u dat gehoord hebt. Ik heb wel gezegd dat minister Pechtold zich heeft uitgelaten over een onderwerp dat behoort bij minister Donner. Het staat hem natuurlijk vrij om over andere onderwerpen het woord te voeren maar dat moet wel in lijn zijn met het kabinetsbeleid. Ik heb aangegeven dat ik het inhoudelijk eens ben met de opmerkingen van minister Pechtold, want ook de VVD is een groot voorstander van verregaande stappen in het softdrugsbeleid maar dan wel binnen Europa.

□

De heer **Rouvoet** (ChristenUnie): Voorzitter. Dat een burgemeester opmerkingen maakt over de overlast veroorzaakt door drugsproblematiek is niet zo gek. Het is immers een reëel probleem. De vraag of de oplossingen die worden aangedragen ook reëel zijn, staat dan ook centraal in dat debat. Wat mij betreft is dat niet het geval. Dat mag geen verbazing wekken, gelet op onze stellingname in het verleden op dit

punt. In ieder geval moeten wij ertegen waken dat wij het probleem alleen maar groter maken. Dat is precies wat er gebeurt als wij de achterdeur gaan reguleren, zoals minister Donner in antwoord op Kamervragen heeft aangegeven. Ik was en ben het daar zeer mee eens. Verdere regulering, liberalisering en legalisering, zelfs ''regularisering'' zoals in deze Kamer is gezegd, is geen oplossing; dat is een vergroting van het probleem. Wie de redeneringen van burgemeester Leers nog eens naleest maar dan ''wapens'' invult overal waar ''drugs en softdrugs'' staat, ziet ook het bizarre van de redenering. Dan komt het erop neer dat de mensen gerust kunnen zijn omdat de echt schadelijke zaken, zoals de automatische geweren, verboden blijven, terwijl voor werpsterren, vlindermessen en boksbeugels de aanvoer wel gereguleerd kan worden, omdat die minder bedreigend zijn dan de echt gevaarlijke wapens. Dat moeten wij niet doen. Het leidt tot verplaatsing van het probleem. Dat is een oud gegeven. Ook dat is door de minister op het terrein van de drugs nog eens aangegeven in de beantwoording van Kamervragen. Overigens was dit indertijd al de stellingname van de commissie-Van Traa en van criminologen die onderzoek hadden gedaan: gedogen en legaliseren van softdrugs zal leiden tot een verschuiving van markten en niet tot het opheffen van een criminaliteitsprobleem. De minister heeft ook aangegeven dat het op zijn minst naïef is om te veronderstellen dat met het legaliseren of verder liberaliseren van softdrugs een probleem is opgelost. Wij moeten niet liberaliseren of legaliseren. Wij moeten de Opiumwet in de internationale verdragen naleven en handhaven. Dat lijkt mij de aangewezen route.

Mevrouw **Halsema** (GroenLinks): Het is bekend dat u een zeer heldere lijn volgt. U vindt bij mijn weten dat alle coffeeshops verboden zouden moeten worden. Dat is een heldere lijn, want dan verbied je alle drugs. Ik heb echter een vraag aan u als jurist. U hebt te maken met de situatie waarin gebruikers van softdrugs legaal hun waren mogen kopen bij coffeeshops. Hoe vindt u het dat zij, terwijl dat legaal is, hun waren moeten betrekken van criminelen? Dat is toch onhoudbaar?

De heer **Rouvoet** (ChristenUnie): Dit is een boeiende vraag, zeker als mevrouw Halsema erbij zegt dat zij die aan mij stelt als jurist. De handel in softdrugs is namelijk niet legaal. Wij zien het door de vingers. Wij hebben een Opiumwet waarin staat dat het verboden is. Dus het is niet legaal. Hoe kan zij mij nu uitgerekend als jurist de vraag zo stellen? Het lijkt mij beter als zij de vraag anders formuleert. Als jurist zou zij moeten zeggen dat het verboden is en dat wij de Opiumwet hebben. Ik zeg als jurist, maar ook als overtuigd politicus die vindt dat softdrugs niet onschadelijk zijn, dat de Opiumwet gehandhaafd moet worden.

Mevrouw **Halsema** (GroenLinks): Het is niet illegaal en dat weet u ook. Anders zou het namelijk heel interessant zijn dat de Staat dit gewoon toestaat. Wij hebben de AHOJ-G-criteria. Die zijn vastgelegd.

De heer **Rouvoet** (ChristenUnie): Dit wordt een hopeloos debat voor mevrouw Halsema. Het spijt mij dat ik dit tegen haar moet zeggen. Wij hebben een gedoogbeleid waar ik al jaren tegen vecht. Wij hebben een Opiumwet waarin staat dat de verkoop van drugs verboden is. Daar vallen ook de coffeeshops onder. Dat wij om allerlei redenen een halfslachtig beleid hebben opgezet, is in mijn ogen een teken van ruggengraatloosheid. Wij staan het toe. Wij knijpen een oogje dicht en wij gedogen het. Dat vind ik nog steeds halfslachtig beleid. Wij gedogen coffeeshops, maar daarmee is de verkoop van softdrugs niet legaal. Het wordt gedoogd. Wij zien het door de vingers. Dat is echt iets anders.

Mevrouw **Halsema** (GroenLinks): Voorzitter ...

De **voorzitter**: Mevrouw Halsema, het is beter als u dit debat op een ander moment met elkaar voert. Wij voeren vandaag een spoeddebat gericht op een meningsuitwisseling in eerste instantie met de leden van het kabinet. Dit wordt echt te lang.

Mevrouw **Van Velzen** (SP): Mijnheer Rouvoet verwijt het kabinet in casu de minister van Justitie ''ruggengraatloosheid''. Ik ken de heer Rouvoet als iemand die een en al ruggengraat is en altijd consequent handelt. Wij zijn het niet altijd met elkaar eens, maar hij is wel consequent. Hij zegt dat het gebruik van softdrugs schadelijke effecten heeft. Wanneer hoor ik hem eens over alcoholgebruik? Dat is toch vergelijkbaar en misschien zelfs wel veel erger? Er werd terecht gerefereerd aan de 2000 doden die jaarlijks het gevolg zijn van drankgebruik. Gaat hij dat ook aanvechten?

De heer **Rouvoet** (ChristenUnie): Ik heb goed nieuws voor mevrouw Van Velzen: dat doe ik al elf jaar in deze Kamer! Ik ben elf jaar Kamerlid en woordvoerder op het gebied van volksgezondheid en justitie. Ook voordat zij Kamerlid werd, had zij mij kunnen horen over een heel strak alcoholontmoedigingsbeleid.

Mevrouw **Van Velzen** (SP): Ik heb u nooit horen pleiten voor een algeheel verbod.

De heer **Rouvoet** (ChristenUnie): Als u een voorstel doet, kunnen wij het daarover hebben.

Het verschil is dat volgens onze wetgeving alcohol geen illegaal product is en drugs wel. Dat is de situatie. Hoe strakker het alcoholontmoedigingsbeleid hoe liever het mij is. Ten opzichte van de strakke handhaving van de Opiumwet volg ik dezelfde lijn. Dat is geen nieuw geluid. Ruggengraatloosheid is evenmin een nieuw verwijt. Ik maak dat achtereenvolgende kabinetten, want het beleid wijzigt niet en mijn opvatting daarover dus ook niet.

Het gedogen of vrijgeven van het softdrugsbeleid is geen oplossing. Ik heb de politiemonitor er nog even op nageslagen en daaruit blijkt dat ook vernieling van straatmeubilair met name in Zuid-Limburg een enorm probleem is, veel groter dan elders in het land. Dat kan toch geen reden zijn om dat dan maar te legaliseren, liefst in Europees verband? Wordt de langetermijnvisie van minister Pechtold het legaliseren van vernieling van straatmeubilair, te beginnen in Zuid-Limburg?

Dat brengt mij bij de minister en zijn uitspraken. Alle kranten kopten: minister Pechtold wil een totale legalisering van softdrugs in Europa. Zolang dat nog niet kan, moeten wij het doen met wietboulevards. Ik ben iets minder enthousiast over dat promotieplaatje in het buitenland dan mevrouw Van Velzen, maar dat zal men al begrepen hebben.

Rouvoet

De vraag is waarom uitgerekend deze minister zich geroepen voelt, zulke visionaire uitspraken te doen over een terrein dat niet het zijne is, maar van de minister van Justitie. Zit hij nu al om werk verlegen wat de portefeuille betreft? Dat zal toch niet zo zijn! Zelf zegt hij dat zijn uitspraak geen beginnersfout is. Dat maakt het alleen maar erger, want dan is het een fout van een gevorderde en dat reken ik hem nog zwaarder aan. Als het geen beginnersfout is, is de vraag of hij heel bewust zo'n opmerking heeft gemaakt over de langetermijnvisie over legalisering van softdrugs in Europa.

Ministers behoren zorgvuldig te zijn in hun uitspraken. Mogen de mensen in Nederland er alsjeblieft een beetje vertrouwen in hebben dat ministers van de Kroon zorgvuldig zijn bij het doen van publieke uitlatingen? Kan er alsjeblieft eerst worden nagedacht voordat er iets wordt gezegd? Wie als minister publiekelijk uitlatingen doet, moet zich realiseren wat hij zegt en wat dat voor maatschappelijk debat oplevert. Anders is hij als minister geen knip voor de neus waard.

De laatste opmerkingen waren citaten van oud-collega De Graaf in het debat met minister Nawijn over de doodstraf. Ik was het eigenlijk wel met hem eens. Als een minister zulke publieke uitspraken doet, moet hij zich goed realiseren of dat in overeenstemming is met het kabinetsbeleid en anders moet hij het niet doen. Ik vond dat destijds al een sterke inbreng van de heer De Graaf.

De heer **Van der Ham** (D66): Mag een minister belast met grotestedenbeleid iets zeggen over een van de oorzaken van die problemen in de grote steden? U staat bekend als een politicus die tegen verkokering is in de Kamer en op de ministeries. Vindt hij het dan juist niet goed dat wordt meegedacht over bepaalde onderwerpen en dat niet zo verkokerd wordt gekeken door het kabinet of de Kamer?

De heer **Rouvoet** (ChristenUnie): Ik kan mij vinden in de lijn van uw toenmalig fractievoorzitter De Graaf die zei een tegenstander te zijn van verkokering. Hij zei ook dat ministers op elkaars beleidsterrein geen tegenstrijdige uitspraken moeten doen. Als de minister van Justitie zegt dat wij niks van legalisering moeten verwachten omdat dit contraproductief werkt en de problemen groter maakt, dan kunnen wij het niet hebben dat de minister voor Bestuurlijke vernieuwing zegt heel veel te zien in legalisering. Het maakt het wel gezellig, maar dat is toch ook niet uw hoogste doel. Er staat niets over legalisering in het regeerakkoord. De minister van Justitie waarschuwt dat wij die kant niet moeten opgaan. Als alternatief voor verkokering kiest u toch ook niet voor kibbelende ministers?

De heer **Van der Ham** (D66): Integendeel, maar ik hoor graag ministers die een beetje visionair zijn en verder kijken dan een periode van vier jaar. Ik vroeg u echter of u het met mij eens bent dat het grotestedenbeleid wordt gekenmerkt door de problematiek die wordt veroorzaakt door onder andere drugsproblemen.

De heer **Rouvoet** (ChristenUnie): Ik vind het heel vanzelfsprekend dat de minister die is belast met het grotestedenbeleid zich bezighoudt met het zoeken naar de oplossing voor de grotestedenproblematiek en dus ook de drugsproblematiek, maar dan wel graag binnen de kaders van het kabinetsbeleid. Dat zou u ook moeten willen. Uw handtekening staat er onder, de mijne niet.

Inmiddels hebben wij een gezamenlijke verklaring van de beide bewindslieden: wij zijn het eens. Op zichzelf is dat al een buitengewoon merkwaardig verschijnsel. Immers, uitgangspunt van kabinetsbeleid is toch dat de bewindslieden het eens zijn. Het is veelzeggend dat in een officiële verklaring aan de Kamer moet worden medegedeeld dat beide bewindslieden met één mond hebben willen spreken. Zo versta ik het maar. Blijft de vraag of minister Pechtold het nu eens is met minister Donner dat legalisering niet alleen nu niet aan de orde is, maar dat er ook in de toekomst geen sprake van zal zijn, óf dat minister Donner het op zijn beurt eens is met minister Pechtold dat het doel op termijn wel degelijk is legalisering van softdrugs in Europees verband. Wie is het uiteindelijk met wie eens? De geruststelling vond ik op de site van het ministerie van Binnenlandse Zaken, want daar staat een persbericht met een gezamenlijke verklaring, waarvan als bron wordt vermeld het ministerie van Justitie. Dan zal het wel goed zijn. Ik denk dan maar dat minister Donner hier de toon heeft gezet. Of heeft minister Pechtold als mens een eigen opvatting, maar is hij het als bewindsman met minister Donner eens? Ook over zo'n situatie heeft toenmalig minister De Graaf indertijd behartigenswaardige opmerkingen gemaakt.

Mevrouw **Griffith** (VVD): Voorzitter. Aan wie stelt de heer Rouvoet die vraag? Aan de minister van Justitie of aan minister Pechtold?

De heer **Rouvoet** (ChristenUnie): Gelet op de voorgeschiedenis lijkt het mij handig als zij allebei antwoord geven op de vraag wie het met wie eens is geworden. Dat is voor ons allemaal erg gemakkelijk.

Mevrouw **Griffith** (VVD): Ik wil graag dat zij alle twee antwoorden op de vraag die u stelt.

De heer **Rouvoet** (ChristenUnie): Dat is mijn opvatting ook. Normaal gesproken neem ik er direct genoegen mee dat een minister namens het gehele kabinet spreekt, maar in zo'n situatie weet je het nooit helemaal zeker. Het zou dan goed zijn als beiden bevestigen dat zij het eens zijn met het persbericht dat door het ministerie van Justitie is opgesteld.

Minister **Donner**: Misschien kunnen wij proberen tegelijkertijd te antwoorden.

Minister **Pechtold**: A capella.

De heer **Rouvoet** (ChristenUnie): Als gelijktijdige werkbezoeken kunnen worden gepland, dan moet dat ook lukken. Ik hoop dat wij daar minder verwarring van krijgen.

De heer **Eerdmans** (LPF): Voorzitter. Het wordt weer een wat zielige vertoning door allerlei ministers en mensen door elkaar te halen. Ik ken dat nog goed uit het verleden. Het begint dan bijna een ritueel te worden, iets waarover u ook zo boos was. Ik wil terug naar het drugsbeleid.

De heer **Rouvoet** (ChristenUnie): Ik was daar nog.

De heer **Eerdmans** (LPF): U was er zelf nog? Een heel groot deel van

deze Kamer zou het liefst het strafbaar stellen van softdrugs uit de Opiumwet halen. Wij doen dat niet om één heel duidelijke reden, namelijk Europa. Daar zitten wij mee. Wij willen niet dat hier de politietroepen binnenlopen, aangevuld met grote vrachten mensen die hier softdrugs komen halen, omdat die zo gemakkelijk te krijgen zijn in één deel van Europa. Stel dat Europa besluit tot legalisering van softdrugs, blijft u dan onverkort bij uw stellingname dat softdrugsgebruik, -handel en -teelt strafbaar moeten zijn? Of zegt u: wij gaan het Europees regelen, of niet.

De heer **Rouvoet** (ChristenUnie): Voorzitter. De heer Eerdmans zou mij beter moeten kennen. Ons standpunt is nooit afhankelijk van wat Europa vindt. Wij zeggen niet als Europa het ermee eens is, kunnen wij er wel in meegaan. Mijn probleem zit niet bij Europa. Overigens lijkt het mij tamelijk theoretisch, om niet te zeggen naïef, om te veronderstellen dat de rest van Europa achter het pleidooi van de burgemeester van Maastricht aan zal gaan en eensgezind dezelfde bekering zal doormaken als de heer Leers. Ik geloof daar niets van. Ik meen dat de heer Eurlings in het Europees Parlement in de richting van de heer Leers in dat verband zelfs sprak van misplaatste arrogantie. Stel, dat alle 24 huidige landen van de EU ineens tot het inzicht komen dat legalisering echt heel erg gezond is, dan zou dat geen verandering brengen in mijn standpunt. Ik ben ertegen, niet vanwege Europa, maar wel vanwege volksgezondheidsbelangen en vanwege het belang van de handhaving van de wetten die wij in dit land hebben en van de verdragen die wij hebben ondertekend.

De heer **Eerdmans** (LPF): Wat is het bezwaar van softdrugs voor de volksgezondheid? Ik heb u er cijfers over gegeven. Ik zie het hele bezwaar niet. Ik heb het zelfs niet gezien in de brief van de minister.

De **voorzitter**: Dit wordt te veel een breed debat onderling. Ik wil dat de heer Rouvoet nu zijn debat afrondt, want ik wil op een redelijk moment toekomen aan het antwoord van de twee ministers.

De heer **Rouvoet** (ChristenUnie): Voorzitter. Ik wijs er toch nog even op dat wij niet spreken over onschadelijke drugs, maar over drugs met een aanvaardbaar risico en drugs met een niet-aanvaardbaar risico. Ook aan het gebruik van softdrugs zijn wel degelijk risico's verbonden, zoals uit allerlei eerdere rapporten blijkt.

Ik heb nog drie concrete vragen. Is de minister van Justitie het eens met burgemeester Leers dat een verbod op productie van en handel in softdrugs niet realistisch is en dat het absoluut noodzakelijk is dat de Nederlandse regering haar krampachtige houding aflegt en cannabis als gewoon genotmiddel accepteert? Ik krijg graag een helder antwoord. Aan minister Pechtold wil ik vragen of hij het eens is met minister Donner dat regulering van de wietteelt de problematiek alleen maar groter zal maken, zoals de minister namens het kabinet aan de Kamer heeft laten weten in antwoord op Kamervragen.

Kort en goed: ik zou graag van beide bewindslieden klip en klaar willen horen dat de Nederlandse regering niet streeft naar legalisering, regulering, liberalisering, regularisering, of hoe je het ook wilt noemen, van softdrugs noch in Nederland noch in Europa. Het kan geen kwaad als zij beiden die vraag duidelijk beantwoorden.

□

De heer **Van der Ham** (D66): Voorzitter. Op maandag 25 april sloeg ik De Telegraaf open en las het volgende: Het schier onoplosbare probleem van de filevorming kan wellicht worden opgelost als mensen in de baas zijn tijd in de file staan; dan kunnen de werkgevers creatief naar oplossingen voor het fileprobleem zoeken. Aldus de minister van Justitie. Het eerste wat ik dacht was niet: waarom zegt minister Donner van Justitie dit, want daar gaat hij toch niet over. Ik dacht: wat een goed idee. Zo heeft minister Donner ook wel eens uitgesproken dat vrijwilligers meer ruimte moeten krijgen. Dat is ook niet zijn portefeuille, maar het was wel een goed idee. In die benadering kijk ik ook naar de uitspraken van minister Pechtold die natuurlijk niet per definitie gaat over het softdrugsbeleid, maar hij heeft daar natuurlijk wel een opvatting over. Toen ik hoorde welke opmerkingen hij heeft gemaakt, dacht ik: ja, daar ben ik het eigenlijk wel mee eens. Sterker nog, D66 vindt dit al jaren.

Het debat gaat hier nu over de vraag wat je wel of niet mag zeggen. Ik vind het belangrijk dat er ministers zijn die spreken uit hun hart, maar ook op basis van hun ervaring, bijvoorbeeld met de lokale politiek. Ik vind het belangrijk dat er ministers zijn die zeggen dat wij moeten proberen de problemen van de mensen op te lossen. Ik meen dat dit het uitgangspunt is van de uitspraken van minister Pechtold en dat waardeer ik alleen maar in hem.

Mevrouw **Griffith** (VVD): De heer Van der Ham opent zijn betoog toch niet op deze manier omdat minister Pechtold toevallig lid is van D66? Dit ligt er wel heel dik op. Laten wij naar de inhoud overgaan!

De heer **Van der Ham** (D66): Het is waar dat de minister een D66-achtergrond heeft, dat is mij ook niet ontgaan. Ik ben het echter eens met wat hij heeft gezegd. Ik heb zo-even ook lovenswaardige woorden over minister Donner gezegd over zijn oplossing voor het fileprobleem. Hij is lid van het CDA, maar ik wil ruiterlijk erkennen dat ik zijn idee een goed idee vind.

De inhoud, voorzitter. Wij horen al jaren de burgemeesters van de steden klagen over de problemen in die steden en ook de president van de rechtbank in Maastricht, de heer Lampe, heeft zich hierover uitgelaten. Zij vragen allemaal maar een ding: in vredesnaam legaliseer de boel of creëer een gedoogsituatie via de achterdeur. In dit debat wordt nu gezegd dat dit niet kan, maar ik vind dat onzin.

Ik verwijs naar de manier waarop wij nu via de AHOJ-G-criteria de verkoop van softdrugs hebben gereguleerd. Dit biedt een mogelijkheid om dit via de door de Jellinek opgeschreven BIGHLB-criteria vorm te geven. De telers zouden dan een strikte boekhouding moeten voeren en informatie moeten geven over hun product. Zij mogen niet sterker telen dan bijvoorbeeld 10% THC. Zij mogen geen bestrijdingsmiddelen gebruiken, alleen hennepplanten verbouwen, alleen leveren aan coffeeshops en bij de bedrijfsvoering moeten zij alle kosten van de teelt doorberekenen in de prijs.

Op die manier wordt een en ander gereguleerd. Dit is eigenlijk dezelfde manier als nu de verkoop is

gereguleerd. Naar onze informatie zou dit een mooie manier zijn om tegemoet te komen aan de problemen in de grote steden. Dit wordt ook door velen bevestigd.

Ik zou graag willen dat de minister van Justitie deze vorm van regulering verder onderzoekt en ik wil graag een toezegging op dit punt. Ook al die andere vormen die zijn voorgesteld door de grote steden die met deze problematiek kampen, zou ik graag onderzocht zien. Dan kunnen wij met een pakket uitgewerkte maatregelen naar Europa gaan. Wij kunnen dan laten zien wat wij hebben onderzocht en waar de mensen op lokaal terrein om vragen, niet alleen in Nederland, maar ook in de grote steden in andere Europese landen. Wij hebben dan een echt verhaal en blijven niet hangen in metadiscussies, algemene of principiële discussies. Dit moet naar een praktisch niveau worden getild.

Er zijn bepaalde risico's verbonden aan cannabisgebruik. Om die risico's voor de gebruikers zoveel mogelijk te beperken, is het nodig dat de gebruikers van de risico's op de hoogte worden gesteld. Daarom hebben wij vorig jaar voorgesteld om de cannabisverkopers te verplichten om waarschuwingen op de verpakking te vermelden. De minister zou dit bezien, maar daarna hebben wij er nooit meer iets van gehoord. Wat heeft de minister inmiddels gedaan? Gaat het er nog van komen? Het is een erg goed voorstel, dat steun van en uitwerking door de regering verdient.

Mijn laatste opmerking betreft de heroïne-experimenten. De Kamer heeft uitgesproken dat steden in dat opzicht moeten worden ontlast en dat zij experimenteerruimte moeten krijgen. Met het amendement-Van der Laan wordt 6 mln beschikbaar gesteld voor de uitbreiding van het aantal heroïneverstrekkingsplaatsen tot 1000. De minister neemt ook op dat punt een terughoudende positie in. De uitbreiding is eenmalig en wordt niet structureel gefinancierd. De minister neemt daarmee een conservatieve en vrij abstracte houding aan ten opzichte van de problematiek in de grote steden. Ik zou graag willen dat de minister het amendement structureel maakte en ik hoop dat er niet een Kamermotie voor nodig is om dat te bereiken. Wat vindt de minister voor grotestedenbeleid ervan dat het bedrag van 1 mln dat hij in de heroïneverstrekking heeft gestoken, nog steeds niet wordt aangevuld door Justitie?

De heer **Van Haersma Buma** (CDA): De heer Van der Ham houdt allemaal interessante betogen, maar ik begrijp iets niet. In 1995 had D66 24 zetels in de Kamer en zat er een minister van D66, toen de Drugsnota werd behandeld. Het standpunt van de D66-fractie was toen: absoluut geen legalisering, maar strenger beleid. In 2000 vroegen de burgemeester van Tilburg en anderen om versoepeling. Er is een motie aangenomen waarin om versoepeling wordt verzocht, maar die is niet uitgevoerd. De fractie van D66 vond het prima. Het is toch buitengewoon ongeloofwaardig dat u nu ineens met een heel ander verhaal komt dan toen? Uiteindelijk is de D66-fractie altijd akkoord gegaan met het beleid dat het kabinet consequent voert, omdat ook u wel weet dat het internationaal gewoon niet anders kan.

De heer **Van der Ham** (D66): Ik denk dat wij een beetje langs elkaar heen praten, want ik heb het niet gehad over legalisering, maar over regulering. Officieel blijft het nog steeds verboden, maar onder bepaalde voorwaarden staan wij bepaalde zaken toe, onder de paraplu van het gedogen. Via de gedoogvoorziening zou ook de achterdeur kunnen worden gereguleerd. Dat is op dit moment internationaal gezien inderdaad niet mogelijk via legalisering, maar heel veel andere zaken zijn wel mogelijk.

De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst.

□

De heer **Van der Staaij** (SGP): Voorzitter. Het Nederlandse softdrugsbeleid is niet uit te leggen. Het verkopen en kopen van softdrugs wordt door de Nederlandse overheid niet bestraft; het telen van wiet en het bevoorraden van coffeeshops wordt wel strafrechtelijk aangepakt. De logica is hier ver te zoeken. Daarom ben ik het ook van harte eens met burgemeester Leers dat er een eenduidiger en geloofwaardiger beleid moet komen. Het huidige beleid waarmee Nederland de status van drugsparadijs heeft verworven, is failliet. Ik vind het overigens wel vreemd dat wij het er nu kennelijk bijna allemaal over eens zijn dat het Nederlandse beleid niet uit te leggen valt en innerlijk tegenstrijdig is, terwijl ik in andere debatten hoor zeggen dat in het buitenland moet worden uitgedragen hoe geweldig dit beleid is. Dat strookt in mijn ogen niet helemaal met elkaar.

Hoe het ook zij, de oplossingen die burgemeester Leers suggereert om het beleid eenduidiger te maken, zijn niet die van de SGP-fractie. Om de criminaliteit rond softdrugs terug te dringen en de inzet van politie te kunnen matigen, moeten handelingen die nu nog strafbaar zijn, toegestaan worden. Dat is eigenlijk de redenering. Anderen hebben al gezegd dat je zo nog wel meer voorbeelden kunt aanhalen. De minister van Justitie haalde het voorbeeld van fietsendiefstal aan en collega Rouvoet van wapenhandel. Je kunt ook inbraken als voorbeeld nemen. Hoe dan ook, dat is geen sluitende redenering of in ieder geval geen wenselijke redenering om mankracht te sparen bij opsporing en vervolging. Dat werkt zo niet, want wat je op dat vlak bespaart, ben je kwijt aan toezicht op gereguleerde teelt. Wij stoppen het ene gat dus met het andere. Het gevolg van de voorstellen van burgemeester Leers is dat Nederland nog wel eens interessanter kan worden voor buitenlandse drugstoeristen. Een aantal fracties steunt die voorstellen. Ik kan mij voorstellen dat de toelating van handel in wiet zeer prijsverlagend kan werken met alle risico's van dien. Bovendien blijkt uit de brief van de minister dat het reguleren van teelt voor coffeeshops nauwelijks een positief effect heeft op de bestaande illegale teelt. De illegale teelt blijkt de behoefte van de coffeeshops in Maastricht royaal te overstijgen.

De achtergrond van dit denken is uiteindelijk dat het gebruik van softdrugs nu eenmaal niet uit te bannen is. Daarom vindt men het maar beter om er een gecontroleerd beleid van te maken, zoals wordt gevoerd ten aanzien van alcohol en gokken. Juist op die terreinen zie je hoe moeilijk het is om werkelijk te reguleren en overmatig gebruik tegen te gaan. Dat zal bij softdrugs zeker niet anders zijn, juist vanwege de verslavende effecten ervan. Gelet op de nadelige effecten op de gezondheid en op het feit dat het gebruik van softdrugs zo maar een opstapje kan vormen tot hardere

vormen van drugs, kan dit niet de weg zijn. Wij mogen ons niet neerleggen bij de aanslagen die hiermee op het menselijk lichaam worden gepleegd.

Nederland zou zich met een dergelijk beleid in internationaal verband nog veel verder isoleren en internationale afspraken doorkruisen. Dan wordt Nederland zo maar het enige land ter wereld waar de burgemeester niet rechtstreeks wordt gekozen en de handel in softdrugs volledig is toegestaan.

De SGP-fractie bepleit een einde aan het softe gedoogbeleid. Iets enerzijds door de vingers zien en anderzijds flink aanpakken, is een onhoudbare zaak gebleken. Een omslag in beleid is nodig om de handel in drugs en de royale mogelijkheden voor gebruik aan te pakken. Ook wietteelt, growshops en criminele organisaties moeten hard worden aangepakt.

Mevrouw **Van Velzen** (SP): Voorzitter. Net als de heer Van der Staaij ben ik geen voorstander van een gedoogbeleid. Of je voor legaliseren of verbieden kiest, maakt eigenlijk niet uit. Dat ligt in de zelfde lijn. Ik had net met de heer Rouvoet een interessant interruptiedebatje over het consequent één lijn trekken. U spreekt over drankgebruik. Volgt u de lijn van de heer Rouvoet die vindt dat een algeheel verbod op alcohol moet worden ingesteld omdat overmatig alcoholgebruik niet mag worden gedoogd?

De heer **Van der Staaij** (SGP): De heer Rouvoet heeft niet gepleit voor een algeheel verbod op alcohol. Het gaat erom dat de bestaande wetgeving goed wordt gehandhaafd. Alle vormen van illegaal handelen moeten worden tegengegaan. Ook moet een actief ontmoedigingsbeleid worden gevoerd met het oog op de gezondheid.

Dat is de lijn die wij in dit kader voorstaan. Wij hebben hier nog te maken met het feit dat de teelt illegaal is. Wij hebben gelet op alle risico's en bezwaren en op de soms vloeiende overgang van soft- naar harddrugs geen enkele behoefte vanuit volksgezondheidsoogpunt om hier tot een verruiming te komen, of het gebruik juist gemakkelijker te maken, integendeel.

Mevrouw **Van Velzen** (SP): Er is nu sprake van een gedoogbeleid. U zegt te vinden dat er wel ruimte is voor een legaal softdruggebruik. Hoe ziet dat er dan in uw ogen uit? Of zegt u hier nu keihard: softdrugs zijn fout en gaan wij volledig verbieden? Dan moet u het glaasje wijn dat u 's avonds in uw huiskamer drinkt ook gaan verbieden.

De heer **Van der Staaij** (SGP): Wij spreken hier over iets wat illegaal is. Daarvan zeggen wij inderdaad: geen gedoogbeleid, maar handhaven van de huidige Opiumwet. Nu maakt u een heel andere sprong door te zeggen dat dit voor alcohol verder moet worden aangescherpt, en dat wij geen genoegen moeten nemen met de bestaande norm. Dat is echter een ander debat. Ik heb er nu geen behoefte aan om hierop verder in te gaan. Laten wij ons nu beperken tot de handhaving van de huidige wet, waar wij nu met schimmig gedoogbeleid op drugsgebied weer onderuit proberen te komen.

Mevrouw **Halsema** (GroenLinks): Ik begrijp uw standpunt niet goed. Ik heb namelijk altijd gedacht dat uw veroordeling van drugs gebaseerd is op een morele overweging, namelijk: drugs zijn slecht. Dat is toch juist?

De heer **Van der Staaij** (SGP): Drugs zijn slecht voor de gezondheid, maar gezondheidsbelangen zijn natuurlijk wel buitengewoon belangrijk. Dat is niet iets anders dan moraal, maar hoort daar wezenlijk bij.

De uitspraak van minister Pechtold, die vanmiddag ook bij dit debat aanwezig is, acht ik ongelukkig, maar toch wil ik deze minister niet hard vallen. Er is één verschil tussen deze minister en alle andere ministers, namelijk dat hij nog in zijn inwerkperiode zit. Ik kan mij voorstellen dat hij de teambuildingssessies die het kabinet-Balkenende heeft belegd nog niet heeft kunnen inhalen. Laten wij dat nu eerst even afwachten en deze minister niet direct al zo hard vallen. Geef hem de tijd om die teambuildingssessies nog in te halen.

Ik ga er in ieder geval van uit dat het scheppen van onduidelijkheid over het kabinetsbeleid rond drugs in ieder geval niet door dit kabinet wordt gedoogd.

□

De heer **Van Haersma Buma** (CDA): Voorzitter. Als alleen al de stad Maastricht jaarlijks 1,5 miljoen drugstoeristen te verwerken heeft, is er met het Nederlandse drugsbeleid iets grondig mis. Dat drugsbeleid is ooit begonnen om de individuele gebruiker niet te criminaliseren, maar wij zien nu dat Nederland in Europees verband de absolute spil is geworden in de softdrughandel. Nederland als spil in Europa, en wat dreigt is Maastricht als de onbetwiste wiethoofdstad. In Barcelona staat op borden in de stad reclame voor een vlucht naar Nederland, gepresenteerd met een wietblaadje: vlieg goedkoop naar Nederland, want daar zijn de softdrugs te krijgen.

Is dat nu wat wij willen? Nee, dat willen wij niet. Duidelijk is wat mij betreft dat die drugstoeristen zullen blijven komen wanneer ons drugsbeleid blijft afwijken van het beleid in de landen om ons heen. Wij moeten ons softdrugsbeleid beter afstemmen op het beleid van de 24 andere Europese lidstaten. Het is als met het dorpje van Asterix en Obelix: één dorpje hield moedig stand. Dat is in dit geval Nederland, maar met minder succes.

Mevrouw **Halsema** (GroenLinks): Dan hebt u Asterix en Obelix nooit uitgelezen, want dat dorp won in elke aflevering weer. Daaraan zou u een voorbeeld kunnen nemen!

De heer **Van Haersma Buma** (CDA): Nee, iedere aflevering van Asterix en Obelix eindigt met een groot feestmaal onder de boom, en met de bard erin. Daarom zeg ik ook dat dat het grote verschil is met het Nederlandse drugsbeleid. Misschien is het echter goed om met de inhoud verder te gaan. Als wij werkelijk met zijn allen een poging willen doen om praktische oplossingen te zoeken, is het laatste wat wij moeten doen er op te gokken dat de rest van Europa wel om zal gaan en het Nederlandse beleid zal gaan volgen. Menig Nederlands kabinet heeft dat in het verleden al gedaan. Het paarse kabinet probeerde het. Dat eindigde in grote ruzie met president Chirac in Parijs. Het drugsbeleid bleef hetzelfde. Wij weten inmiddels ook dat de Duitse minister Schilly, een voormalige Groene en nu sociaal democraat, een van de felste tegenstanders is van het Neder-

landse drugsbeleid. Er is echt geen enkele reden om te denken dat enig ander Europees land de kant van Nederland zal kiezen, zeker niet wanneer een meerderheid hier in de Kamer met grote stelligheid beweert dat er echt maar één oplossing is: de Nederlandse. Er zijn betere resultaten. Als wij echt resultaten willen boeken, zullen wij ons drugsbeleid aan dat van de buurlanden moeten aanpassen. Iedere poging tot verdere liberalisatie zal onvermijdelijk meteen weer leiden tot een tegenreactie van de landen om ons heen. Dat is in het verleden zo geweest en zal ook nu weer zo zijn.

De **voorzitter**: Mevrouw Halsema sprak wel over de inhoud van een literair werk.

De heer **Van der Ham** (D66): De heer Haersma Buma stelt met grote stelligheid dat er in het buitenland alleen maar negatief wordt gesproken over het Nederlandse softdrugsbeleid. Dat gebeurt misschien door de nationale overheden die wat verder van de waarheid en de werkelijkheid af staan, zoals wij dat hier ook wel eens in het parlement zien. Lokale overheden zijn er hard mee bezig, zoals in Londen en zelfs in Parijs, de stad van president Chirac. Terwijl president Chirac geweldige ideologische verhandelingen houdt, wordt in zijn eigen stad tegelijkertijd ongeveer hetzelfde beleid gevoerd als in Nederland omdat dit het beste werkt. Heeft de heer Haersma Buma niet een beetje verdraaide kijk op de werkelijkheid?

De heer **Van Haersma Buma** (CDA): Weet de heer Van der Ham hoeveel coffeeshops er in Europa zijn buiten Nederland? Nul!

De heer **Van der Ham** (D66): Dan is de heer Haersma Buma nooit in het buitenland geweest.

De heer **Van Haersma Buma** (CDA): Ja. Coffeeshops zoals wij in Nederland kennen, bestaan nergens. Natuurlijk zijn er verkooppunten. In heel Europa zijn drugs te krijgen. Het beleid in Nederland van de coffeeshops met van die leuke tekens erop die uitschreeuwen: ''Haal hier je drugs'', vind je alleen hier. Dat is ook de reden dat wij een Nederland zo'n ongelooflijk probleem hebben met het drugstoerisme. Wij zijn toch wel zot, dat wij ons als Nederland deze problemen op de hals halen. Dat moeten wij niet willen. Dat moeten wij ook onze eigen burgers niet aan willen doen.

De heer **Van der Ham** (D66): Ook de heer Haersma Buma kan toch zien dat in het buitenland de problemen rondom drugs even erg, of zelfs nog veel erger zijn. Niet in allerlei abstracte verhalen, maar echt in de uitkomst van onderzoeken naar de vraag waar mensen last van hebben.

De heer **Van Haersma Buma** (CDA): De problemen in Nederland zijn vele malen groter. De heer Van der Ham hoeft alleen maar te kijken naar de grensstreek in Limburg en naar de grensregio's eromheen. Het debat van vandaag gaat over Limburg! Wij kunnen over van alles en nog wat een debat houden, maar het probleem zit in de grensregio. Het betreft niet eens alleen drugs, maar bijvoorbeeld ook mensenhandel. Het gaat om meer. Limburg vraagt ons om hulp. Wij zijn bereid om te helpen. Ik zeg daarbij wel één ding. Wij moeten hulp bieden binnen de grenzen die in Europa mogelijk zijn. Wij moeten hier niet de illusie koesteren dat in het jaar 2050 misschien een extra coffeeshop buiten Nederland zal zijn geopend.

Mevrouw **Albayrak** (PvdA): Het kan vrij makkelijk worden aangetoond dat Nederland helemaal niet gekke Henkie van Europa is. Waarom zou men anders inhoudelijk hetzelfde beleid overnemen om het bezit en gebruiken van drugs niet meer strafbaar te stellen? Dat gebeurt niet in de minste landen, maar in Frankrijk, België -over grenslanden gesproken-, Duitsland en bijvoorbeeld ook in Zwitserland, dat weliswaar geen EU-lid is maar waar men zelfs spreekt over het legaliseren van alle drugs. Men gaat daar dus veel verder dan wij willen gaan. Waarom blijft de heer Haersma Buma zich dan verschuilen achter Europa alsof daar absoluut de grote drempel ligt om te denken over hoe wij in Nederland verder gaan met ons nationaal drugsbeleid?

De heer **Van Haersma Buma** (CDA): In de andere landen gaat het niet om de handel maar om het bezit van drugs. Het bij je hebben van een klein beetje softdrugs wordt in die landen niet vervolgd. Dat is heel wat anders dan het beleid van 800 coffeeshops die aan heel Europa leveren. Is mevrouw Albayrak als eens bij minister Schilly, haar collega sociaal democraat in Duitsland, op bezoek geweest? En heeft zij hem kunnen overtuigen?

Mevrouw **Albayrak** (PvdA): Bij hem toevallig niet. Bij anderen wel. Ik durf in het buitenland te staan voor het beleid dat wij hier voeren. Als de heer Haersma Buma en minister Donner dat ook zouden doen, zou Europa echt wel bewegen. De heer Haersma Buma gaat uit van variabelen die hij presenteert als constanten. Europa is niet statisch. Europa kan veranderen. Als hij er ook een beetje aan meewerkt, zal het nog lukken ook.

De heer **Van Haersma Buma** (CDA): Ik vind dat Europa moet veranderen. Laten wij beginnen bij Nederland. Laten wij, dominees als wij zijn, nu eens niet zo ongelooflijk blijven vasthouden aan het idee dat wat wij in Nederland doen altijd het beste is van heel Europa. Wij maken grote fouten. Een van die grote fouten is dat je in Nederland vrij aan je softdrugs kunt komen. Daaromheen komt alle handel in harddrugs. Kijk maar naar Maastricht. Het gaat al lang niet meer alleen om softdrugshandel binnen de coffeeshops. Je zou in Nederland wel duizend coffeeshops kunnen openen. Dan zouden zij nog de handel drijven. En waarom? Omdat men er uit heel Europa voor naar Nederland komt. Ik wil dat deze internationale handel met Nederland stopt, want het levert een walgelijk beeld van ons land op. Ik vind het echt waardeloos dat Nederland in Europa als het drugsmekka bekend staat. Wij moeten niet willen dat er in Spanje met een wietblaadje reclame voor Nederland gemaakt wordt.

Mevrouw **Van Velzen** (SP): Dit is een debat dat elk jaar weer wordt gehouden. Er worden altijd opiniepeilingen gehouden en daarbij blijkt telkens weer dat de meerderheid van het Nederlandse volk graag coffeeshops en legalisering van ''de achterdeur'' wil en er blijkt dat dit ook in andere landen geldt. U zegt telkens dat er uit andere Europese Landen mensen als toerist voor wiet naar Nederland komen; is dat niet juist het bewijs dat er in die andere landen gewoon een kloof tussen burger en politiek is die er in

Nederland niet is? Hier heeft de politiek gewoon naar de mensen geluisterd en zij heeft bepaald dat er coffeeshops zijn waar de mensen wiet kunnen kopen zonder dat zij daarvoor vervolgd worden. Bent u het niet met mij eens dat beide heren in vak K eigenlijk de boer op zouden moeten om invoering van het Nederlandse beleid te bepleiten, en dan nog liefst zonder gedogen, maar met legalisering? Dat is toch glasheldere logica?

De heer **Van Haersma Buma** (CDA): U weet dat Nederlandse ministers al een aantal malen in Europa de boer op zijn gegaan met het Nederlandse beleid. Men ziet onze ministers al voor de zoveelste keer langskomen! Ik herhaal dat minister-president Kok indertijd bijna op zijn knieën naar president Chirac is gegaan met de belofte om het beleid niet te veranderen. Waarom? Omdat Europa het terecht niet pikt, want het is natuurlijk belachelijk dat de binnensteden vol staan met coffeeshops, terwijl wij toch verdragen hebben getekend om de handel in drugs en de teelt ervan te bestrijden. Waarom volgen wij deze verdragen niet na? Omdat wij hebben gevraagd, een heel kleine hoeveelheid softdrugs te mogen laten verkopen. De Verenigde Naties geven elk jaar aan dat zij het eigenlijk niet willen, maar dat Nederland dan maar aan dit beleid moet vasthouden. Maar als wij nu aangeven dat de chaos te groot geworden is en dat wij de handel in drugs en de teelt ervan nog verder willen reguleren, dan ziet de VN ons aankomen!

De heer **Eerdmans** (LPF): Ik zag zojuist de heer Van de Camp binnenkomen, een fractiegenoot van u. Die zei ooit: Nul coffeeshops, daar gaan wij in Nederland naar toe. Waar zit de angst voor softdrugs in bij het CDA? De volksgezondheid? Er overlijden veel meer mensen aan de gevolgen van roken en het gebruik van alcohol. De heer Rouvoet sleept er de vernieling van meubels bij, een jointje wordt ook vergeleken met de praktijken van fietsendieven, wapenhandel enz. Waar komt dat vandaan, waar zit die angst? Wij kunnen een jointje toch niet vergelijken met dat soort strafbare feiten?

De heer **Van Haersma Buma** (CDA): De allerlaatste Drugsmonitor geeft aan dat er steeds meer wetenschappelijk bewijs voor wordt geleverd dat het gebruik van cannabis psychotische symptomen kan uitlokken, met name bij personen die veel gebruiken en aanleg hebben voor psychosen.

Mevrouw **Halsema** (GroenLinks): Dat geldt ook voor aspirine ...

De heer **Van Haersma Buma** (CDA): U vindt softdrugs dus zo'n beetje hetzelfde als aspirine? Wiet is helemaal geen onschuldig spul, het is gewoon gevaarlijk. Het THC-gehalte, de werkzame stof, benadert inmiddels dat van harddrugs. Wij moeten er dus niet zo makkelijk over doen, het is gewoon gevaarlijk spul. En waarom nu een ideologische discussie voeren? Volgens het Hoofdlijnenakkoord kun je een ideologische discussie voeren over legalisering in de verre toekomst. Of, zoals wat wij willen, weg met die onzinnige coffeeshops. Maar wij lopen bij het bestrijden van de overlast over een smalle evenwichtsbalk. Ik wil dus geen visie op de verre toekomst, ik wil dat wij de gemeenten in Limburg helpen bij het bestrijden van de overlast die drugstoeristen veroorzaken.

De heer **Eerdmans** (LPF): Alles waarmee de burgers in Venlo, Den Bosch en Den Haag geconfronteerd worden, komt voort uit de bemoeienis van criminelen met softdrugs. Als wij de softdrugs ontcriminaliseren, hebben wij die problemen niet. Zoals een politieman in Maastricht voor de televisie zei: Wij bijten in onze eigen staart, omdat wij bezig zijn met dingen waarmee wij helemaal niet bezig willen zijn. Softdrugs zijn nauwelijks schadelijk, maar ze veroorzaken wel heel veel overlast, omdat veel bendes zich er nu onnodig mee bemoeien.

De heer **Van Haersma Buma** (CDA): Daarmee pleit u voor het legaliseren van alle teelt, terwijl u zojuist zei dat u dat niet wilde.

De heer **Eerdmans** (LPF): Een groot deel van deze Kamer wil het, het kan alleen niet in Europa.

De heer **Van Haersma Buma** (CDA): In uw eigen inbreng zei u dat u de teelt niet wilt legaliseren en dat u de huidige regulering wilt behouden.

De **voorzitter**: Ik kap nu deze discussie af. Ik herinner er nog maar aan dat wij hier over een uurtje mee ophouden; als het zo doorgaat, heeft u elkaar gehoord, maar niet de bewindlieden. Dat was uw bedoeling niet, denk ik, en ook niet die van de bewindslieden. Voor de goede orde, ik richt mij nu vooral tot degenen die zich een beetje moeten matigen met interrupties. Ik zie dat mevrouw Halsema nog wil interrumperen, maar ik sla haar gewoon maar een keer over.

De heer **Van Haersma Buma** (CDA): Dankzij de interrupties is het grootste deel van mijn spreektijd op. De voorstanders houden geen rekening met de internationale verdragen. Het zou overigens wel fijn zijn als zij nog wel luisteren naar wat ik te zeggen heb! Ik spreek met name mevrouw Halsema aan. Ik sta een beetje in het niets te praten, maar ik ga maar door.

De **voorzitter**: U staat te praten waar u praat, in de Tweede Kamer der Staten-Generaal!

De heer **Van Haersma Buma** (CDA): Maar als iemand mij zo aanvalt op mijn woorden en ik zeg iets terug, dan vind ik het leuk als diegene op zijn minst luistert.

De **voorzitter**: Daar heeft u gelijk in!

De heer **Van Haersma Buma** (CDA): Ik vraag mij af of de voorstanders zich wel realiseren dat het gebruik van softdrugs de afgelopen tien jaar niet is toegenomen, terwijl de productie van wiet is geëxplodeerd. Waarom? Omdat we het allemaal aan het buitenland verkopen. Wij zijn de aanvoer voor Europa, en dat moeten we niet willen. We moeten gaan bekijken of de drugs ook inderdaad naar de coffeeshops gaan, of de werkbare stof niet te veel is, we zullen de inhoud moeten gaan controleren, we zullen moeten kijken of er niet toch geëxporteerd wordt. U heeft alleen maar meer mensen nodig, en niet minder.

Volgens mij is de wietboulevard deels een misverstand, deels iets waartegen wij willen waarschuwen. Het feit dat een gemeente een coffeeshop plaatst, betekent dat die gemeente zelf kan bepalen waar dat gebeurt. Ik verbied een gemeente als Venlo niet de coffeeshops aan de rand van de stad neer te zetten.

Van Haersma Buma

Volgens mij is voormalig burgemeester, thans minister Pechtold in Venlo geweest, waarbij hij hetzelfde heeft gezien als ik: een gemeente die een coffeeshop aan de periferie heeft geplaatst. Maar dat is een heel ander verhaal dan dat wij wietboulevards aan de grens gaan zetten, waar die 1,5 miljoen buitenlanders hun drugs kunnen kopen. Daar ben ik ontzettend tegen. Stel dat België zijn vuurwerk, dat in Nederland illegaal is, aan de grens met Nederland gaat verkopen, dan zullen wij ook op onze achterste benen staan.

Minister **Pechtold**: De oplossing van Venlo vindt u goed: de verplaatsing van twee coffeeshops naar de periferie, in dit geval de grens.

De heer **Van Haersma Buma** (CDA): Het is nieuw dat de minister mij interrumpeert! Ik kan het leuk vinden of niet, maar wat er in Venlo gebeurt, is iets wat in het Nederlandse drugsbeleid kan. Laat de minister blij zijn dat ik niet tegen hem zeg dat ik niet had mogen zeggen dat dat niet mocht. Zie het op zijn minst als een handreiking! Als wij er beleid van maken om te zeggen dat al onze coffeeshops in de Vinexwijken van de grote steden komen, en aan de grens, moet hijzelf maar mee gaan om het uit te leggen aan onze buurlanden. Wat zou minister Pechtold ervan vinden als de Belgen, waar het begrip ''illegaal vuurwerk'' nauwelijks bestaat, tegen Oud en Nieuw al hun illegale vuurwerk vanuit grote boulevards aan de grens verkopen aan alle Nederlanders, terwijl wij vervolgens de rotzooi mogen opruimen?

Er is allang een experiment geweest met de teelt van cannabis, want we hebben het medicinale cannabisexperiment. Het was in strijd met de verdragen, maar omdat het om een medisch experiment ging, is daarvoor een uitzondering gemaakt. Als het wordt gedaan om 1,5 miljoen Europeanen in Nederland van drugs te voorzien, was het een heel ander verhaal geweest.

Wij delen de zorgen van de grensgemeenten. Om die reden willen wij de handhaving verbeteren. Ik wil duidelijk van de minister vernemen of hij bereid is over te gaan tot de introductie van een soort pasjessysteem om ervoor te zorgen dat Nederlanders de softdrugs kopen en niet al die Europeanen. Is de minister bereid op korte termijn ervoor te zorgen dat de drugspanden worden gesloten omdat er drugs worden verkocht en niet omdat er overlast is bewezen?

Het gaat niet alleen om de grote steden, maar ook om plaatsen als Sluis, Hulst of Axel in Zeeuws Vlaanderen. Het gaat om veel meer. Wil het kabinet, en ik realiseer mij dat ik ook de minister van Binnenlandse Zaken moet aanspreken, de Kamer schriftelijk meedelen of de capaciteit van de politie om dit probleem in de grensregio's aan te pakken voldoende is? Moet er misschien meer capaciteit komen?

De heer **Van der Ham** (D66): Ik ben blij met deze inconsequentheid. De heer Van Haersma Buma zegt dat wij geen wietboulevards moeten maken, maar als men in Venlo vindt dat dit nuttig is, moeten wij het vooral doen. Als burgemeester Leers dat ook vindt, laten wij dat toch aan hem over? Hij staat met zijn voeten in de modder en heeft wellicht een goede oplossing voor het probleem in zijn stad.

De heer **Van Haersma Buma** (CDA): De heer Leers heeft zestien coffeeshops. Dat is een klein verschil.

De heer **Van der Ham** (D66): Maar hij heeft ook heel veel illegale coffeeshops en verkooppunten in Maastricht, heb ik mij laten vertellen.

De **voorzitter**: Ik verzoek de leden niet steeds door elkaar heen te praten. De heer Van der Ham kan een vraag stellen en daarop een antwoord krijgen. U kunt hier normaal debatteren. De heer Van Haersma Buma moet luisteren naar de vraag van de heer Van der Ham. Nu is het afgelopen.

De heer **Van der Ham** (D66): De heer Van Haersma Buma zegt dat er meer capaciteit nodig is om de regulering in goede banen te leiden. Wat is dan het doel van het softdrugsbeleid? Het softdrugsbeleid is toch ingesteld om bijvoorbeeld gezondheidsrisico's te verminderen? Dan is het toch een goede zaak dat de Keuringsdienst voor Waren de bestrijdingsmiddelen die bij de teelt worden gebruikt, gaat onderzoeken? Dan is het toch goed dat er wordt onderzocht of er geen illegale stroom wordt afgetapt? Als daarvoor meer capaciteit nodig is, is dat prima. De gezondheidszorg wordt er beter van.

De heer **Van Haersma Buma** (CDA): Ons softdrugsbeleid is niet bedoeld om heel Europa van softdrugs te voorzien. Dat is de uiteindelijke uitwerking van ons softdrugsbeleid gebleken. Daarover spreken wij vandaag.

Mevrouw **Halsema** (GroenLinks): Waarom is de heer Van Haersma Buma zo getergd? Je zou bijna denken dat dat komt omdat de steun voor het standpunt van de CDA-fractie in de Kamer wegsijpelt en niet in de laatste plaats binnen de CDA-fractie zelf.

Begrijp ik dat de Tweede Kamerfractie van het CDA afkoerst op een totaalverbod van softdrugs op de lange termijn? De heer Van Haersma Buma zegt dat wij Europa moeten volgen, terwijl zijn achterban een tegengestelde ontwikkeling doormaakt.

De heer **Van Haersma Buma** (CDA): Leest u ons verkiezingsprogramma. Daarin staat dat wij de coffeeshops willen sluiten. Dat is bekend. Dit debat gaat over de problemen in de grensregio. De suggestie van mevrouw Halsema aan de regering om een conferentie te organiseren om in alle landen van Europa de drugs te laten legaliseren, is toekomstmuziek. Het gaat over de huidige problemen en daarover gaan mijn vragen aan de minister.

Mevrouw **Halsema** (GroenLinks): De burgemeester van Maastricht is niet bezig met toekomstmuziek. Hij probeert de problemen in de grensregio op te lossen. De heer Van Haersma Buma zegt in feite dat zijn CDA-burgemeester flauwekul verkoopt.

De heer **Van Haersma Buma** (CDA): Het is de CDA-burgemeester van Maastricht. De oplossing die hij denkt te kiezen door regulering, zal niet op korte termijn tot enige oplossing leiden. In internationaal verband is dat niet mogelijk. Wij zijn bereid, iedere mogelijkheid aan te reiken die kan.

Mevrouw **Albayrak** (PvdA): Voorzitter. Het CDA heeft nagelaten om in het regeerakkoord af te spreken dat de coffeeshops allemaal gesloten moeten worden. Het is geen onderdeel van het beleid. Die kans heeft het CDA willens en wetens laten lopen. Betekent dit dat de

Van Haersma Buma

CDA-fractie niet meer wil dan de status quo handhaven? Wil de CDA-fractie doorgaan met het huidige softdrugsbeleid en gedoogbeleid, terwijl burgemeesters in het hele land, van Noord-Groningen tot en met Zuid-Limburg, moord en brand schreeuwen over de leefbaarheid, de veiligheid en de handhaafbaarheid van het beleid van dertig jaar gedogen van softdrugs?

De heer **Van Haersma Buma** (CDA): Het is helemaal niet zo dat alle burgemeesters van Noord-Groningen tot Zuid-Limburg dat vinden. Wij hebben inderdaad een hoofdlijnenakkoord getekend waarin staat dat de coffeeshops niet dichtgaan. Dat hebben wij met open ogen gedaan, omdat wij begonnen met partijen die zeer ver uit elkaar stonden en die nu op die moeilijke evenwichtsbalk een beleid voeren dat het maximale doet om de overlast tegen te gaan. Daar wil ik de ministers in steunen.

□

Mevrouw **Albayrak** (PvdA): Voorzitter. Ik heb mensen horen zeggen dat dit debat een herhaling van zetten is en dat het alweer niets zal uitmaken. Dit is voor de PvdA wel degelijk een fris debat en dat met dank aan de CDA-burgemeester van Maastricht, Gerd Leers, en een minister voor Grotestedenbeleid die zich daadwerkelijk zorgen blijkt te maken over de leefbaarheid in die steden.

Dertig jaar gedoogbeleid heeft ons veel goede zaken gebracht. De harddrugsverslaving in Nederland is binnen de perken gehouden als je het vergelijkt met een land als Zweden, waar de zweep er bij wijze van spreken overheen gaat. Er zijn in ons land minder drugsdoden dan waar dan ook. Nederland heeft niet meer gebruikers van softdrugs dan de Europese landen die steen en been klagen over het beleid dat wij voeren. Het beleid is vooral ook beheersbaar als het gaat om zicht op consumptiepatronen, de aard en de omvang van gebruikersgroepen. Dat is zeer van belang voor een preventief beleid.

De afgelopen dertig jaar hebben ons ook vele nadelen gebracht. Die nadelen zijn de kern geworden van de problemen in de grote steden. Ik noem de zeer verslechterende leefbaarheid in die steden. Huisteelt, niet voor eigen gebruik maar voor verkoop, heeft een enorme vlucht genomen en dat terwijl de minister van Justitie nog steeds prioriteit legt bij de grootschalige teelt buiten de steden. Ik noem de intimidatie van buurtbewoners, diefstal van energie, etc. Wij zien helaas dat de zwakste wijken in Nederland het hardst te lijden hebben onder het softdrugsbeleid.

De minister van Justitie is verantwoordelijk voor het bestaan van en vooral ook de groei van de enorme criminaliteit die gepaard gaat met het gedogen van softdrugs. Dus is deze minister ook verantwoordelijk voor de steeds verdergaande verpesting van onze wijken. Met een onsje meer handhaving redden wij het niet. Dat wordt al dertig jaar geprobeerd. Wij redden het niet met de politiemiddelen en –inzet die wij hebben en met de financiële middelen die de minister er elk jaar voor uittrekt. Ik vraag de minister om naar die burgemeesters te luisteren. Het loopt de spuigaten uit. De heer Haersma Buma zei dat het helemaal niet waar is dat de burgemeesters van Noord-Groningen tot Zuid-Limburg zich hier zorgen over maken. Ik heb een lijstje: Wallage, Groningen; Dales, Leeuwarden; Brouwer, Utrecht; Mans, Venlo; Ter Horst, Nijmegen; Vreeman, Tilburg en uiteindelijk natuurlijk ook Leers, Maastricht. Dan zijn er nog vele burgemeesters die ik niet heb genoemd.

De heer **Rouvoet** (ChristenUnie): Is het niet een beetje selectief om de indruk te wekken dat alleen deze ene minister van Justitie verantwoordelijk is voor alle ellende van het gedoogbeleid? Ik hoor net een paar namen langskomen, bijvoorbeeld de heer Wallage, die in de twaalf jaar voor de kabinetten-Balkenende toen de PvdA in de regering zat, met groot enthousiasme dat gedoogbeleid hebben verdedigd. Waren die allemaal niet verantwoordelijk? Of waren alleen de ministers van Justitie in die kabinetten verantwoordelijk?

Mevrouw **Albayrak** (PvdA): De vorige ministers van Justitie waren bijvoorbeeld van de fractie van de VVD. Natuurlijk zijn wij verantwoordelijk voor datgene wat er is gebeurd. Ik houd op dit moment echter een pleidooi om naar die burgemeesters te luisteren. Nieuw is die vereende kracht van de burgemeesters uit met name de grensregio's die het signaal afgeven dat het niet langer op deze manier kan. Ik neem aan dat de heer Rouvoet mij niet kwalijk neemt dat ik mij dat aantrek.

De heer **Rouvoet** (ChristenUnie): Die signalen worden natuurlijk niet voor het eerst afgegeven. Bedoelt mevrouw Albayrak te zeggen dat zij al die bewindslieden van de fractie van de PvdA die deze signalen hebben genegeerd in de periode van twaalf jaar waarin die fractie in de regering zat, alsnog een flinke tik op de vingers wil geven? Ik neem aan dat zij nu niet alleen spreekt over deze minister van Justitie. Dat zou immers niet fair zijn.

Mevrouw **Albayrak** (PvdA): Dat signaal is nu eenduidig en sterk. Ik constateer dan ook dat wij onze oren daarvoor niet meer kunnen sluiten. Dat blijkt ook uit het feit dat de raden van de steden Amsterdam, Rotterdam, Utrecht, Helmond, Haarlem, Groningen, Enschede, Deventer, Tilburg, Apeldoorn, Amersfoort, Almelo, Almere en Zaanstad het manifest ''Open de achterdeur'' hebben besproken en aangenomen.

Minister Pechtold voor het Grotestedenbeleid blijkt zich deze kwestie wel aan te trekken. Eindelijk is er een minister met straatwijsheid in plaats van met boekenwijsheid zoals minister Donner. Nu is er eindelijk een minister die de situatie in die wijken kent, omdat hij daar vandaan komt en ter plaatse heeft rondgelopen. Hij heeft aangegeven dat hij weet hoe hij dit probleem eventueel kan oplossen. Ik steek hem een hart onder de riem met de woorden dat hij vol moet houden. Velen in de Kamer hebben betoogd dat hij een beginnersfout heeft gemaakt, maar wij zijn van mening dat er sprake was van beginnerslef. Dat verdient aanmoediging en daarvoor zullen wij in ieder geval zorgen. Helaas constateer ik dat de minister nu al lichtelijk draait om de eenheid in het kabinet te behouden. Ik raad hem echter aan daarmee niet door te gaan. Dit is nieuw en fris en deze kwestie maakt onderdeel uit van zijn portefeuille. Dit onderwerp heeft betrekking op leefbaarheid en op de steden van Nederland.

Als wij op het punt van de legalisering op Europa moeten wachten, zal dat lang duren. Ik pleit ervoor niet stil te zitten totdat wij

worden geschoren, maar om die linie van kritiek in Europa te doorbreken. Ik heb de voorbeelden in Europa al genoemd. Het lijkt mij goed voorop te durven lopen, ook als het de achterdeur betreft. Er is wettelijke ruimte om dat te doen. Wij gedogen een en ander al 30 jaar binnen het wettelijk kader en kunnen dat doortrekken naar die achterdeur. De snelste manier om erachter te komen of het reguleren van de achterdeur de oplossing is voor de problemen van onze wijken, is het experiment waarop burgemeester Leers uit Maastricht doelt. Het betreft een gesloten, gecontroleerd lokaal experiment waarmee wordt bepaald wat de behoefte aan softdrugs in een afgebakend gebied is. Voor dat gebied kunnen dan licenties worden afgegeven en vervolgens dient alle illegale teelt te worden aangepakt. Dat gebeurt nu niet, omdat de legale verkooppunten die softdrugs inderdaad in hun bezit mogen hebben en het ook is toegestaan dat spul door te verkopen. Ik pleit ervoor dat het kabinet die hand voor zijn gezicht weghaalt, dat het enkele licenties afgeeft aan bonafide telers en dat het ervoor zorgt dat de rest echt wordt aangepakt.

Een van de belangrijkste oorzaken van de concrete overlast op dit moment is het feit dat coffeeshops slechts 500 gram softdrugs in hun bezit mogen hebben. Als wij die grens zouden oprekken naar één kilogram, zou de overlast in die steden behoorlijk wat minder zijn. Dan zouden die coffeeshops namelijk minder criminele handelingen moeten verrichten, zoals het inkopen van drugs. Is het kabinet het daarmee eens?

□

Mevrouw **Van Velzen** (SP): Voorzitter. Ik las vanmorgen in Trouw een heel mooi citaat: drugs kunnen vreemde dingen doen met mensen en het drugsbeleid kan vreemde dingen doen met politici. Dat was mij uit het hart gegrepen.

Laten wij Gert Leers nemen. Hij was als Kamerlid fel tegen het legaliseren van softdrugs en het openen van de achterdeuren. In confrontatie met de harde werkelijkheid gaat hij met de poten de modder in. Hij wordt burgemeester in Maastricht en hij ziet het licht, hij ziet de realiteit. Nu pleit hij tot zelfs in het Europees Parlement voor legalisering van het softdrugsbeleid.

Vervolgens hebben wij minister Pechtold. Hem hoefden wij niet uit het pluche te trekken. Hij stond nog met beide laarzen in de realiteit. Legalisering in Europees verband vond hij prachtig. Na een vriendschappelijk overleg kwam hij volgens de verklaringen op internet daarvan snel terug. De rook om zijn hoofd was verdwenen en het voorstel om te legaliseren ook. Erg Haags voor een beginnend politicus.

In Nederland hebben wij een gedoogbeleid. Dat is voor iedereen goed. Wij hebben wat wij willen en Frankrijk stormt hier niet naar binnen met militairen. Helaas, was dat maar zo. De realiteit is dat zolang de productie van softdrugs illegaal is, er ronselpraktijken zijn. Intimidatie en woekerwinsten zijn aan de orde van de dag. Het produceren van softdrugs wordt voor een flink deel door criminelen uiterst professioneel geleid. De grote jongens blijven buiten schot. Er is een zwartgeldcircuit dat rondgepompt wordt en de bovenwereld kan moeiteloos investeren in illegale praktijken. De pakkans is klein, politie en justitie zien het niet als prioriteit.

Over de kwaliteit van de geproduceerde softdrugs valt ook nog het nodige te zeggen. Er werd al gesteld dat het THC-gehalte in sommige teelten erg hoog is, zeker voor de nieuwkomer, de leek en dus de drugstoerist die naar Nederland komt. De juiste manier om dat op te lossen, lijkt een vorm van legalisering. Je kunt dat ook gedoogbeleid voor de achterdeur noemen, want in de praktijk is het bijna hetzelfde. Het moet wel op zo'n manier gebeuren dat wij eisen kunnen stellen. De overheid moet toezicht kunnen houden op de wijze waarop wordt geteeld. Wij moeten af van het illegale circuit, inclusief het criminele circuit dat er achter schuilt.

Mij lijkt daar niets op tegen te zijn. Sterker nog, dit kabinet wordt geacht, moties uit te voeren. In zijn motie verzoekt de heer Apostolou van de PvdA, binnen het strafrechtelijk handhaven van de Opiumwet richtlijnen te ontwikkelen op basis waarvan de productie van nederwiet wordt geregeld. Deze motie-Apostolou is aangenomen en dient uitgevoerd te worden. Ik wil van dit kabinet horen dat moties inderdaad uitgevoerd worden, want anders hebben wij een probleem.

Wij staan voor de keuze of Nederland een gidsland wil zijn op het gebied van softdrugs of conformeren wij ons, naar mijn mening nodeloos, aan het buitenland waardoor criminelen vrij spel krijgen, zoals ik net beschreven heb? Deze vraag is niet alleen actueel door de uitspraken van burgemeester Leers en consorten of door de uitspraken van de ministers Pechtold en Donner, maar ook, omdat de Europese Grondwet deze discussie mijns inziens op scherp zet. Immers, de Europese Grondwet maakt het mogelijk dat Brussel straks ons drugsbeleid bepaalt, tenzij Nederland onomwonden verklaart dat ons softdrugsbeleid dat gericht is op legalisering of in ieder geval het gedogen van softdrugs, tot de fundamentele aspecten van het Nederlandse rechtsbestel behoort. Dat Nederland hierover geen verklaring heeft laten opnemen in de Grondwet die nu aan eenieder wordt voorgelegd, baart mij zorgen.

Er zijn verklaringen. Het Lapse volk heeft verklaringen laten opnemen over rendieren. Er zijn verklaringen van de Öland-eilanden, maar er staat niets in de Grondwet over het softdrugsbeleid. Ik zou graag van onze minister van Justitie horen of hij bereid is, hier duidelijk te verklaren dat het huidige Nederlandse softdrugsbeleid, ondanks onvolkomenheden, een verworvenheid is, waarvan Nederland geen afstand wil doen. Kunnen wij erop vertrouwen dat onze minister van Justitie zodra ons softdrugsbeleid wordt aangevallen, ook nadat die Grondwet is geïmplementeerd, zal zeggen dat hij als minister van Justitie ons Nederlands softdrugsbeleid beschouwt als een fundamenteel aspect van ons rechtsbestel? Als dat niet zo is, dan is het duidelijk. Dan mag elke Europese lidstaat naar het Europees Hof gaan om ons beleid aan te klagen. Ik hoor graag duidelijk hoe het zit van onze minister van Justitie.

De heer **Rouvoet** (ChristenUnie): U kunt het natuurlijk niet helpen dat er al over het drugsbeleid is gedebatteerd voordat u in de Kamer kwam. Is het niet raar om dit kabinet te vragen een motie uit te voeren die door het paarse kabinet beargumenteerd terzijde is gelegd? Dat is het kabinet waar PvdA en D66 in zaten. Uitgerekend dat kabinet heeft gezegd dat er goede redenen waren om de

motie niet uit te voeren. Nu hoor ik u zeggen dat dit kabinet de motie-Apostolou wel moet uitvoeren. Is dat geen wonderlijke constructie?

Mevrouw **Van Velzen** (SP): Wij kunnen hier natuurlijk een potje staatsrechtelijk gaan worstelen, maar het kabinet is eeuwig.

De heer **Rouvoet** (ChristenUnie): Dat is een misverstand. Het kabinet is dat uitgerekend niet.

Mevrouw **Van Velzen** (SP): Dit kabinet is niet eeuwig, dat klopt.

De heer **Rouvoet** (ChristenUnie): Dat zijn kabinetten sowieso niet.

Mevrouw **Van Velzen** (SP): Nu daagt u mij uit. Ik wil de motie-Apostolou gerust nog eens indienen. Misschien moeten wij daar een tweede termijn voor inlassen. Niet alleen een meerderheid van de Kamer heeft zich daarvoor uitgesproken, de opiniepeilingen geven aan dat het gehele Nederlandse volk dit wil. Dan zou juist dit kabinet dat de kloof tussen burger en politiek wil verkleinen zo'n motie naast zich neerleggen. Zo zijn wij toch niet getrouwd.

De heer **Rouvoet** (ChristenUnie): De motie als zodanig is natuurlijk geen onderdeel meer van de beraadslaging, omdat het kabinet heeft aangegeven dat het de motie niet zou uitvoeren. Daarmee is de motie van de baan. Dat heeft niet zoveel met staatsrechtelijk worstelen te maken maar meer met het onder ogen zien van de procedures. Het is politiek relevant om vast te stellen dat de partijen die nu zeggen dat er iets moet veranderen bij de achterdeur indertijd vertegenwoordigd in het paarse kabinet onder aanvoering van minister-president Kok zeiden dat er goede argumenten waren om die motie niet uit te voeren.

Mevrouw **Van Velzen** (SP): Ook in die periode waren er mensen die last hadden van een gebrek aan ruggengraat, maar dat kunt u mij niet aanwrijven. Ik ben gaarne bereid om die motie nogmaals in te dienen. Dan kunnen wij kijken of dit kabinet wel die ruggengraat heeft, hoewel ik met u vrees dat het niet zo is. Wij zullen het kabinet dus een duwtje in de rug moeten geven. Ik ben vooral erg benieuwd naar de toekomst en niet zozeer naar het verleden. Het gaat om de toekomst van het Nederlandse softdrugsbeleid. Ik zie al dat de minister van Justitie het hoofd schudt. Hij beschouwt het Nederlandse softdrugsbeleid klaarblijkelijk niet als een fundamenteel aspect van ons rechtsbestel. Daarom hebben wij straks als de Grondwet wordt aangenomen helemaal niets meer te zeggen over ons softdrugsbeleid. Dat zou ik ernstig vinden. Ik vind dat ik mijn zakje White Widow gewoon bij de coffeeshop aan de overkant moet kunnen halen, zonder dat ik strafbaar gesteld word, zonder dat de coffeeshopeigenaar strafbaar gesteld wordt en het liefst ook zonder dat degene die het, wat mij betreft op milieuvriendelijke wijze, heeft geteeld strafbaar gesteld wordt.

De **voorzitter**: Volgens mij is er helemaal geen coffeeshop aan de overkant, maar dat terzijde. Ik begrijp nu dat ik mij vergis. Ik beschouw dat maar als een compliment.

De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst.

De **voorzitter**: Waar de leden elkaar onderling zeer ruim hebben geïnterrumpeerd in de eerste termijn van de Kamer, meld ik alvast dat dit reden is om het interrumperen in de eerste termijn van de regering te beperken.

□

Minister **Donner**: Voorzitter. Ik heb het er met collega Pechtold nog even gehad of wij naar aanleiding van de suggestie van mevrouw Halsema de volgorde bij de beantwoording zouden omkeren, maar misschien is het toch verstandig dat ik eerst antwoord. Het is voor hem de eerste keer. Hij kan dan nog even kijken hoe dat gaat.

De aanleiding tot en inzet bij dit debat zijn de woorden van burgemeester Leers. Laat ik vooropstellen, dat ik volledig begrip heb voor de problemen waarmee burgemeesters in de praktijk worden geconfronteerd, in het bijzonder de burgemeesters in de grensstreek in Zuid-Limburg wier gemeenten een steenworp af liggen van een aantal stedelijke gebieden aan de andere kant van de grens. Ik heb alle waardering voor de wijze waarop in wezen al die burgemeesters, niet alleen burgemeester Leers, ieder op hun eigen wijze binnen hun gemeente proberen een antwoord te vinden op de problemen die dat schept. Op één punt is er een verschil van inzicht over wat de oplossing moet zijn. Dat betreft de vraag of in dat kader eventueel de aanvoer van coffeeshops via de achterdeur moet worden gereguleerd. Maar laten wij wel wezen, dat is één onderdeel van het probleem. De heer Leers noemt dat ook niet als dé oplossing van het probleem, maar als een van de oplossingen. Hij constateert daarna, zoals mevrouw Albayrak ook heeft aangegeven, dat je dan nog veel harder zult moeten optreden tegen huisteelt en andere vormen van teelt en dat je dan niet onverminderd hard zult moeten optreden tegen de illegale verkoop, de verkoop op andere plaatsen dan coffeeshops. In die zin is het dus slechts een onderdeel van een oplossing, maar niet dé oplossing.

Ik denk dat het goed is om voorop te stellen dat het hier in wezen gaat om de oplossing van de problemen die gemeenten met name aan de grens hebben. Daarom moeten wij nu niet een debat beginnen over legalisering, regulering in het algemeen. Burgemeester Leers meent dat het reguleren aan de achterdeur een oplossing is voor de problemen die hij heeft. Hij zal de laatste zijn om te zeggen dat zijns inziens softdrugs in het algemeen moeten worden gelegaliseerd. Het gaat dus om het zoeken naar de oplossing van het probleem. De essentie van het probleem is dat er aan twee kanten van de grens een verschillend beleid wordt gevoerd. Ik denk dat wij het probleem in die termen moeten zien. De heer Van der Ham verwees naar een lezing die ik diezelfde dag heb gehouden en waarop ik overigens niet heb gepleit voor het oplossen van het file-probleem door het woon-werkverkeer tot arbeidstijd te verklaren. Ik heb alleen maar aangegeven, dat wij bij het zoeken van oplossingen vaak vastzitten in de concepten die wij gebruiken. Ik heb in dat kader het fileprobleem genoemd en gezegd dat het mogelijk tot andere oplossingen kan leiden wanneer ervan wordt uitgegaan dat werknemers niet in hun vrije tijd in de file staan, maar in de baas z'n tijd.

Op dit punt kan ik hetzelfde principe toepassen. Als wij het probleem nu eens anders definiëren

en definiëren als een probleem van verschil in beleid aan twee kanten van de grens, dan moet ik vaststellen – en de Kamer, en de heer Van der Ham als eerste, zal dat met mij eens zijn – dat wij, waar wij het beleid aan de andere kant van de grens niet in de hand hebben, maar wel aan onze kant, het probleem het gemakkelijkst kunnen oplossen door ons beleid gelijk te trekken aan dat aan de andere kant van de grens. Dit heb ik ook de burgemeesters voorgehouden. Dit is geen landelijk beleid, maar iedere burgemeester die meent dat de problemen wortelen in de discrepantie van beleid, kan in samenspraak met de gemeente besluiten om geen coffeeshops toe te laten. Dan is het beleid aan beide kanten van de grens gelijk en is dat probleem opgelost.

Ik hoop dat u de winst ziet van een andere definiëring van een probleem. Als het probleem niet wordt gedefinieerd als ons drugsbeleid dat door die andere stomkoppen elders niet wordt overgenomen, maar gewoon als een probleem van verschil van beleid aan weerskanten van de grens, laten wij dan doen wat wij kunnen doen, namelijk het verschil opheffen aan onze kant.

De heer **Van der Ham** (D66): Ik hoop toch niet dat de minister de problemen in de wereld ziet als een vorm van wiskunde waar je met een beetje optellen en aftrekken wel uitkomt. Als hij coffeeshops in Nederland verbiedt, het beleid strenger wil maken of de verkoop helemaal wil verbieden, zal het ergens in een achterkamertje toch wel gebeuren. Dan worden de problemen toch alleen maar veel groter. Dat zien wij toch overal in het buitenland. De eenvoud die hij nu schetst, klinkt heel charmant maar staat wel buiten de realiteit.

Minister **Donner**: Ik gaf alleen een voorbeeld van de mogelijkheid dat er plotseling andere oplossingen in het oog springen als je een probleem anders definieert. De heer Van der Ham verwees daar zelf toch ook naar toen hij sprak over mijn opmerking over het fileprobleem. Dit was alleen maar een voorbeeld en geen beleidsvoornemen. Ik wil alleen maar laten zien hoe je met een gedachtesprong plotseling andere oplossingen kunt vinden. Als de problemen worden veroorzaakt door het verschil in beleid aan weerskanten van de grens, zou de aanpassing van ons beleid aan dat aan de andere kant, een oplossing zijn die binnen ons bereik ligt. Dit geldt niet voor de werkwijze die wij al 30 jaar volgen door te roepen dat de rest van Europa zich aan ons moet aanpassen. Ik heb vooralsnog geen aanwijzingen dat dit zal gebeuren.

De heer **Van der Ham** (D66): De minister is het dan dus van harte eens met de heer Leers die wil proberen om in regioverband in de grensstreek tot een oplossing te komen. Waarom steunt de minister die visie, die gedachte om buiten de gebaande paden te treden, niet voluit vanuit Den Haag?

Minister **Donner**: Omdat die gedachte op precies dezelfde illusie stoelt. Als dit in een Euregio gebeurt, ontstaan er weer precies dezelfde problemen. Daarom ben ik het ermee eens dat, als dat de uitspraak van collega Pechtold is, als er al sprake zal zijn van legalisering, dat alleen in Europees verband kan gebeuren. In Nederland is dit niet aan de orde.

Mevrouw **Van Velzen** (SP): De minister komt nu met geestverruimende ideeën naar voren. Hij pleit er toch niet serieus voor om coffeeshops in Nederland te verbieden, omdat zij aan de andere kant van de grens verboden zijn? Dat is toch niet de inzet van zijn beleidslijn?

Minister **Donner**: Ik heb hier een groot pleidooi gehoord voor de gedachte dat, omdat wij in één land coffeeshops hebben, die mogelijkheid ook in de rest van Europa moet worden ingevoerd om de problemen op te lossen die wij hebben als gevolg van ons beleid. Wat is nu reëler dan te zeggen: laten wij doen wat elders wordt gedaan als wij problemen ondervinden van ons beleid. Wij kunnen toch niet verwachten dat de rest ons beleid overneemt om onze problemen op te lossen.

Mevrouw **Van Velzen** (SP): Dit is een misverstand. Ik heb nooit gezegd dat de andere Europese lidstaten coffeeshops zouden moeten openen. Ik vind wel dat zij de mogelijkheid moeten hebben. Sterker nog, er is een gigantische markt voor getuige al die toeristen die naar Nederland komen. Ik denk dat dit een goede inzet zou zijn in het Europees overleg.

Minister **Donner**: Wie heeft het nu over geestverruimende oplossingen als het beeld wordt geschetst dat 24 andere lidstaten zullen doen wat Nederland doet om de problemen op te lossen die Nederland heeft met zijn eigen beleid?

Mevrouw **Albayrak** (PvdA): Dat noem ik nu boekenwijsheid. De minister spreekt over het sluiten van twee of drie legale coffeeshops in Venlo. Heeft hij ooit gehoord van illegale verkooppunten? Alleen in Venlo zijn er al zo'n 200. Denkt hij werkelijk dat het probleem uit Venlo weg is als die twee of drie legale coffeeshops worden gesloten? Naïever kan bijna niet.

Minister **Donner**: In ieder geval meent u wel dat het verplaatsen van de coffeeshops uit Venlo een oplossing biedt. Ik zie niet in waarom het een wel een oplossing is en het ander niet. Ik pleit er hier niet voor dat alle coffeeshops moeten worden gesloten. Ik zeg alleen maar dat als wij spreken over oplossingen en wij problemen hebben met ons beleid, het toch het meest voor de hand ligt om de oorzaak van onze problemen weg te nemen en ons beleid aan te passen. Het ligt toch niet voor de hand om te zeggen: ik heb een probleem met mijn beleid, wil de rest zich aan mij aanpassen.

De heer **Rouvoet** (ChristenUnie): In alle kranten heeft gestaan dat uw collega Pechtold streeft naar totale legalisering. Bent u het daarmee eens? U zei: als legalisering al aan de orde is, dan in Europees verband, maar wilt u het zelf ook, net als minister Pechtold?

Minister **Donner**: Ik schets het probleem zoals het er ligt: als er al sprake is van legalisering, dan in Europees verband. Als die discussie ooit wordt gevoerd, gaat het om de vraag wat ons partijpolitieke standpunt daarin is en wat ons verstandige oordeel over die kwestie is. Daarover laat ik mij niet uit.

De heer **Rouvoet** (ChristenUnie): Ik ben helemaal niet geïnteresseerd in uw partijpolitieke standpunt, want ik spreek u aan als lid van het kabinet. Minister Pechtold zegt dat hij totale legalisering in Europa wil. Zegt u dan

als lid van het kabinet: dat willen wij allemaal, maar zover zijn wij nog niet? Of zegt u: neen, minister Pechtold, wij willen helemaal geen legalisering, dus daarover gaan wij ook niet filosoferen.

Minister **Donner**: Binnen het kabinet zit er tussen mijn standpunt en dat van de heer Pechtold als ministers geen sprankje licht, namelijk dat legalisering, als het aan de orde komt, alleen in Europees verband mogelijk is. Er is een Europese drugsstrategie, en in dat kader is legalisering niet aan de orde.

De heer **Rouvoet** (ChristenUnie): De uitspraak van minister Pechtold dat hij totale legalisering in Europa wil, wordt dus niet binnen het kabinet op dezelfde wijze gedragen?

Minister **Donner**: Het Europees beleid is de drugsstrategie, die onder Nederlands voorzitterschap eind vorig jaar tot stand is gekomen. Daar hoort legalisering niet bij. Ik denk dat dit ook voor collega Pechtold het standpunt van het kabinet is.

Mevrouw **Halsema** (GroenLinks): Ik begrijp dat het kabinet stilstand in Europa bepleit, want daar komt het dan op neer. Beschouwt u het coffeeshopbeleid in Nederland als een probleem of als een oplossing?

Minister **Donner**: Ik bepleit nooit stilstand. Een week geleden ben ik hier nog geweest doordat ik had gewezen op de gevaren van stilstand. Dat ging toen sommige fracties, waaronder die van u, weer te ver. Ik pleit dus niet voor stilstand, maar ik constateer wel in Europa een andere beweging dan men hier meent waar te nemen, namelijk dat Nederland steeds geïsoleerder raakt. In de afgelopen jaren is het inderdaad gelukt om in het kaderbesluit, maar ook in de drugsstrategie, ruimte te krijgen voor de eigen Nederlandse opvatting over de wijze waarop het gezondheidsprobleem in verband met drugs, alsmede de illegale verkoop zouden kunnen worden aangepakt. Dat is het coffeeshopbeleid. Die ruimte is er, maar de rest van Europa verwacht dan wel van ons dat wij iets doen aan het drugstoerisme, in de trant van: als jij het voor jouw onderdanen zo wilt doen, is dat best, maar zorg er dan voor dat mijn onderdanen niet naar jou komen voor wat jij goed dunkt voor jouw onderdanen, maar wat ik niet goed dunk voor mijn onderdanen. Er is dus sprake van verandering, en wij proberen het beleid uit te voeren dat wij menen te moeten volgen.

Het coffeeshopbeleid is een oplossing voor sommige problemen, want in Europa heb je altijd een voordeur/achterdeur-probleem. Zodra je aan de ene kant het gebruik niet vervolgt, maar het overige niet toestaat, is er een voordeur/achterdeurprobleem. Wij hebben dat probleem geconcentreerd bij de coffeeshop. In andere landen doet het probleem zich op straat voor doordat de gebruiker niet strafbaar is als hij gebruikt, maar wel strafbaar is als hij koopt en handelt. Dat probleem is eindeloos. Wij hebben het nu over de problemen in de grensstreek. Die zijn het gevolg van ons beleid. Als wij die problemen weg willen nemen en wij 1,5 miljoen drugstoeristen tegen willen houden, is er maar één logische oplossing: het sluiten van coffeeshops. Ik bepleit dat niet, maar het is wel de enige logische oplossing van het probleem.

Mevrouw **Halsema** (GroenLinks): Ik constateer dat de minister ten aanzien van het Nederlands coffeeshopbeleid aardig losgeweekt is van het verkiezingsprogramma van het CDA. Ik vind overigens dat hij behoorlijk onduidelijk is in tegenstelling tot hoe hij vaak is. Hij bepleit logica zonder daar achter te willen staan. Het lijkt mij dat hij duidelijkheid moet scheppen over de weg die het kabinet inslaat en over de inzet in Europa en in Nederland. De minister werpt Europese obstakels op, maar die doen niets af aan de inzet van de Nederlandse regering. Is de inzet legalisering of terugtocht? Gaat de Nederlandse regering vooruit of achteruit?

Minister **Donner**: U stelt nu wel een groot aantal vragen achter elkaar. In de eerste plaats sta ik hier niet als CDA-minister, net zo min als er CDA-burgemeesters zijn. Er staat hier een minister van Justitie die het algemeen belang te behartigen heeft. In dat kader constateer ik dat het op dit moment niet gewenst is om een beleid te voeren, gericht op het sluiten van alle coffeeshops in Nederland. Dat beleid staat los van het partijpolitieke standpunt van het CDA, net zoals dat beleid losstaat van het partijpolitieke standpunt van D66. Die zijn hier niet aan de orde. Evenmin heb ik te maken met CDA-burgemeesters. Ik heb te maken met burgemeesters van gemeenten die daar uit hoofde van hun functie het algemeen belang hebben te behartigen. Dat is punt één.

Verder is onder andere in de cannabisbrief een en andermaal duidelijk gemaakt dat wij zonder meer moeten proberen om de schadelijke effecten van het beleid dat wij voeren – en om andere redenen voeren – zo goed mogelijk te bestrijden. Dat is ook de inzet van burgemeester Leers. Daarom bestaat hierover geen enkel verschil van mening. Mevrouw Albayrak zei al dat regulering van de achterdeur alleen maar betekent dat wij nog harder moeten optreden tegen alles wat niet gedoogd via de achterdeur komt. Als wij het al reguleren via de coffeeshops, dan moeten wij des te harder optreden tegen de illegale verkooppunten. Derhalve verschillen mevrouw Albayrak en ik op die vlakken niet van mening over wat werkelijk nodig is, namelijk het bestrijden van illegale verkooppunten. Wat er aan handel en gebruik plaatsvindt, kunnen wij dan via de coffeeshops laten lopen. Als er iets moet gebeuren, is het wel het bestrijden van illegale wietteelt. Dat moet gebeuren waar mogelijk, zowel vanwege de sociale problemen die huisjesteelt schept als vanwege de criminaliteitsproblemen die grootschalige teelt schept. Daarover zijn wij het ook eens. De enige vraag is of in dat pallet het reguleren van de achterdeur een oplossing kan bieden voor wat dan ook.

Laten wij wel wezen. Wij hebben aan de grens een probleem als gevolg van het gedoogbeleid van Nederland ten aanzien van coffeeshops: het drugstoerisme. Laat iemand mij nog eens uitleggen dat dit probleem kan worden opgelost dankzij uitbreiding van het gedoogbeleid door het niet alleen ten aanzien van coffeeshops te voeren, maar ook van wietteelt. Volgens mij krijgen wij dan niet alleen de drugstoeristen, maar ook de gehele drugshandel in Limburg.

Wij hebben geleerd van ons ene probleem. Daarom moeten wij niet besluiten om dat probleem groter te maken.

Mevrouw **Albayrak** (PvdA): Denkt de minister dat burgemeester Leers, die

weet waar hij over praat, hier werkelijk niet over heeft nagedacht? Het is hem te doen om wat er internationaal beweegt in zijn regio. Het is hem te doen om het ontmoedigen van het drugstoerisme en de criminaliteit. Wanneer het voorstel van burgemeester Leers op zijn minst zou worden geprobeerd, hebt u een stukje gecontroleerde, gereguleerde drugsteelt. Dan kunt u hard gaan bestrijden, maar uw harde bestrijding is nu een onsje meer. Ik vertrouw het Gerd Leers toe, als de man van zero tolerance. Hij gaat daar echt werk van maken, maar dan moet hij wel eerst weten hoe zijn coffeeshops legaal aan drugs kunnen komen. Als u dat nu wilt regelen, kunnen wij samen inderdaad de harde criminaliteit bestrijden.

Minister **Donner**: Wij zijn het dus eens dat met betrekking tot de wietteelt een zero-tolerancebeleid gewenst is. Het enige wat u zegt, is: ik ga dat beleid nog eens complice-ren door voor één deel wel een gedoogbeleid te voeren – namelijk als het via de achterdeur van de coffeeshop komt – en voor de rest een zero-tolerancebeleid. Dat heb ik ook besproken met de burgemees-ters ter plaatse.

Het lost van het probleem van de handhaving van de illegale wietteelt niets op, tenzij men ervoor kiest – maar dat heb ik hier niemand horen bepleiten – dat wij de hele wietteelt gaan gedogen. Dan zijn wij echter de grootproducent van Europa. Dan moet u eens zien wat er gebeurt. Dan wordt de 200 kilometer grens in Limburg strak bewaakt, en kunnen de Limburgers alleen nog via de resterende 6 kilometer naar de rest van Nederland komen. Ik ben dan geneigd, die 6 kilometer ook te controleren.

Wij moeten dus weten over welk probleem wij spreken, namelijk het probleem van de overlast van drugstoeristen. Dat probleem los ik dus niet op door aan de achterdeur van de coffeeshops de wiet gemakkelijker te laten aanvoeren. lemand moet mij maar eens uitleggen hoe er één toerist minder komt als ik aan de achterdeur van de coffeeshops de handel reguleer.

Mevrouw **Albayrak** (PvdA): Voorzitter, mag ik deze vraag beantwoorden?

De **voorzitter**: Nee, daarvoor hebt u uw tweede termijn. De minister gaat door.

Minister **Donner**: Als wij het drugstoerisme willen aanpakken, zullen wij het moeten terugdringen. Dat doen wij alleen door te constateren dat niet-ingezetenen niet in Nederlandse coffeeshops kunnen gebruiken. Burgemeester Leers is ook bereid om die lijn in te gaan. Hij zal onder meer een pilot beginnen. Dit zal zonder meer betekenen dat er zal moeten worden uitgeprocedeerd tot aan het Europese Hof. De tussentijd kunnen wij gebruiken om de illegale verkooppunten zo effectief mogelijk te bestrijden. Ik meen dat daarover geen onenigheid in deze Kamer bestaat.

Nu is het een gegeven dat op dit moment, vanwege de regeling die wij in artikel 174a van de wet Victor hebben opgenomen, dat er overlast moet worden aangetoond als het gaat om het sluiten van de woning-gen. Daarvan moet worden geconstateerd dat, in combinatie met de eisen die daaraan in de recht-spraak worden gesteld, de procedures – als het al gelukt – te lang zijn en dat daarop ook in die gevallen wordt ingespeeld om het zo te regelen dat er geen overlast plaatsvindt.

Dat is de reden waarom ik met minister Remkes van Binnenlandse Zaken op dit moment bestudeer op welke wijze wij de wet Victor kunnen aanpassen, eventueel door deze onder te brengen in de wet Damocles – de Opiumwet – namelijk de regeling voor instellingen, zodat de overlast niet meer hoeft te worden aangetoond en het enkele feit dat er wordt verkocht vanuit de woning voldoende is om die te sluiten. Dat kan vrij effectief en snel. In de brief heb ik dit aangegeven als de ene lijn om de zaak aan te pakken. Op die wijze moeten wij in ieder geval proberen dat verkoop, als die al plaatsvindt, via de coffeeshop plaatsvindt.

Een tweede element is dat wij in de grensstreek zonder meer zullen moeten aangeven dat niet-ingezetenen niet in de coffeeshops kunnen. Dat is de enige oplossing om dat drugstoerisme tegen te gaan. Dit hoop ik mede te bereiken door samenwerking met de Duitse en de Belgische politie. Dat is een van de motieven voor Nederland geweest om in ieder geval verdragen met de Bondsrepubliek en met de Benelux te sluiten over gezamenlijke controles langs de grens.

Op dit punt heb ik maandag onder meer ideeën besproken over een pilot met betrekking tot een veel geïntegreerder gezamenlijk optreden van Duitse en Nederlandse politie op alle grenswegen en in de regio daaromheen. Daarmee kunnen wij, voor zover dat mogelijk is, het drugstoerisme terugdringen. Het is het enige alternatief voor het sluiten van alle Nederlandse coffeeshops. Dat voor wat betreft het punt van de overlast. In dat kader biedt het reguleren van de achterdeur geen oplossing. Dat is alleen maar het nog eenvoudiger accommoderen van de drugstoeristen aan de voorkant.

De heer Van Haersma Buma heeft erop gewezen dat ten gevolge van de overlast die ontstaat rond de coffeeshops een aantal gemeenten, waaronder Venlo, het wenselijk acht om de coffeeshops uit het centrum te verplaatsen. Dat is gemeentelijk beleid. Daar heb ik geen oordeel over.

In het kader van onze internatio-nale verplichtingen is er echter één ding dat ik niet kan aanvaarden, namelijk verplaatsing in de richting van de grens. Dat is niet het tegengaan van drugstoerisme, maar het bevorderen ervan.

Uit het oogpunt van criminaliteits-bestrijding is het misschien zelfs aantrekkelijk om alle coffeeshops op één plaats bij elkaar te brengen. Dat maakt het wat eenvoudiger om ze te controleren, te belasten, etc. Uit dien hoofde is concentratie misschien wel een aantrekkelijke gedachte. Op dit moment is het echter niet aan de orde. Toch wil ik er één ding over zeggen. Een bewuste concentratie door de Nederlandse overheid aan de grens betekent niet het ontmoedi-gen van het drugstoerisme maar komt in wezen neer op het accom-moderen ervan. Daarover wordt in het buitenland minder vriendelijk gedacht. Ten aanzien van dit punt moet voor alle duidelijkheid nog eens herhaald worden dat het vestigingsbeleid een gemeentelijk beleidsterrein is. Daarbij geldt voor ons maar één aspect: niet naar de grens.

Mevrouw **Griffith** (VVD): De minister snijdt een heleboel dingen aan. In ieder geval ben ik blij dat hij toegeeft dat het goed is om de coffeeshops te concentreren. Dat is natuurlijk beter voor de handhaving. Dat komt

tegemoet aan het idee van de heer Leers om een wietboulevard te maken. Ik beschouw het als winst als de minister zegt dat prima te vinden.

Minister **Donner**: Dat zei ik dus niet!

Mevrouw **Griffith** (VVD): Dat heb ik de minister wel horen zeggen. Ik ben blij dat hij zegt dat concentratie goed is voor de handhaving.

De grens is een heel betrekkelijk gegeven. Ik kan mij er niets bij voorstellen wanneer de minister zegt dat internationale regels verlangen dat wij ons aan de grens houden. Ik kan mij niet voorstellen dat in een verdrag zou staan dat je coffeeshops niet te dicht bij een grens mag vestigen. Mijn vraag is vervolgens, binnen hoeveel kilometer van de grens een coffeeshop dan wel zou mogen worden geplaatst.

Mijn tweede vraag aan de minister is of hij nog terugkomt op de mogelijkheid tot het sluiten van koopwoningen. Ik had immers nog een vraag gesteld over het eigen woningbezit in tegenstelling tot de huurwoningen.

Minister **Donner**: Die laatste vraag heb ik zojuist beantwoord. Het is onderdeel van hetgeen ik met collega Remkes bespreek. Het sneller sluiten van woningen ...

Mevrouw **Griffith** (VVD): Ook in geval van eigen woningbezit? Of alleen bij huurwoningen? Ten aanzien van eigen woningbezit doet zich een specifiek probleem voor.

Minister **Donner**: Er is geen sprake van een specifiek probleem ten aanzien van het eigen woningbezit. Het probleem geldt de grenzen om artikel 8 van het EVRM van toepassing te verklaren. Volgens sommige jurisprudentie kun je bij woningen niet zoals bij instellingen zomaar tot sluiting overgaan. Dat punt moet onderzocht worden. Er is in dit verband geen verschil tussen huurwoningen en koopwoningen. Waar het om gaat is dat wordt gesloten waar de verkoop plaatsvindt, ongeacht of dat een huur- of een koopwoning is. De volgende vraag is wat de mogelijkheden zijn bij koopwoningen, wanneer herhaaldelijk wordt geconstateerd dat er drugs worden verkocht, of wanneer een katvanger in een woning wordt geplaatst.

Ik heb slechts theoretisch aangegeven dat concentratie vanuit het oogpunt van handhaving misschien wel zo wenselijk zou zijn. De heer Van Haersma Buma wijst erop dat je dan wel alle ellende op één plaats concentreert. Daar valt eventueel wat voor te zeggen als het in ieder geval de rest van de stad ellende bespaart. Dat is echter gemeentelijk beleid.

In het Europees Kaderbesluit is heel nadrukkelijk aangegeven in de overwegingen, die een wezenlijk onderdeel van de rest van het besluit vormen, dat de landen zullen samenwerken bij het tegengaan van drugstoerisme. Het uitplaatsen van coffeeshops in de richting van de grens - laat ik zeggen het aan de grens zetten ervan - kan niet worden beschouwd als het tegengaan van drugstoerisme. De enige methode zou zijn om de voordeur aan de andere kant van de grens te zetten. Dan is het geen grensoverschrijdend probleem meer.

Mevrouw **Griffith** (VVD): Dus 100 m is voor u acceptabel?

Minister **Donner**: Nee, 100 m is niet acceptabel, ik geef alleen net als bij het fileprobleem weer hoe je het probleem kunt oplossen door het anders te definiëren, namelijk door de voordeur in België en Duitsland te zetten ...

Mevrouw **Halsema** (GroenLinks): Voorzitter, ik verbaas mij een beetje over het antwoord van de minister, omdat hij zich zo sterk richt op bestrijding van het drugstoerisme. Ik heb altijd in de veronderstelling verkeerd dat de kern van het Nederlandse drugsbeleid bestrijding van de georganiseerde misdaad, van de zware criminaliteit is. Een systeem van gecontroleerde teelt en toevoer naar coffeeshops is niet gericht op het drugstoerisme, maar op vermindering van de zware criminaliteit. Daarmee zet je criminelen immers buitenspel, want je mag alleen leveren als je een erkende teler bent. Daar gaat het om, daar pleit burgemeester Leers ook voor. Zijn honderdduizend politieuren gaan op aan de bestrijding van georganiseerde misdaad en thuisteelt. Daar moeten wij iets aan doen, niet in de eerste plaats aan het drugstoerisme; daar zijn de voorstellen niet op gericht.

Minister **Donner**: Ik heb het nu niet over het drugsbeleid als geheel en over alle elementen daarvan, wij praten nu over de opmerkingen van burgemeester Leers en over de problemen waarvoor hij een oplossing wil vinden. En wij hebben hem meermalen horen zeggen dat die problemen bestaan uit 1,5 miljoen drugstoeristen per jaar. Deze problemen kun je niet oplossen door het deze toeristen nog wat makkelijker te maken om aan drugs te komen, want dan worden het er volgens de wetten van de economie alleen maar meer. Het probleem is hoe het drugstoerisme teruggedrongen kan worden, hoe de verkoop van softdrugs, als die al plaatsvindt, via de coffeeshops verloopt. Daarna komen al die andere vragen pas, maar daar praat ik nu niet over. Ik ben het volstrekt met u eens dat niet de bestrijding van softdrugs, maar de bestrijding van harddrugs de essentie van het Nederlandse beleid vormt, en de bestrijding van de georganiseerde criminaliteit die erachter zit. Maar ook die problemen worden niet opgelost met regulering aan de achterkant, met uitbreiding van het gedoogbeleid. Daar hebben wij het namelijk over.

Mevrouw **Van Velzen** (SP): Ik voorzie al dat wij hier gewoon niet uitkomen, dus ik zou eigenlijk willen voorstellen dat u gewoon nog een keer met burgemeester Leers gaat praten.

Minister **Donner**: Dat heb ik afgelopen maandag gedaan.

Mevrouw **Van Velzen** (SP): Misschien dan nog een keer, want de inzichten die daarbij wellicht naar voren zijn gekomen, zijn nog niet de Kamer ingestroomd. Maar bent u nu net als ik niet bang dat invoering van een systeem van pasjes voor het kunnen bezoeken van een coffeeshop zal bevorderen dat toeristen, die zo'n pasje per definitie niet krijgen, gaan zoeken naar illegale verkooppunten, zodat het probleem niet verkleind, maar alleen maar vergroot wordt?

Minister **Donner**: De burgemeesters in de grensstreek zijn gaarne bereid om met dit beleid in te stemmen, want zij erkennen dat dit de oplossing is voor het probleem van de drugstoeristen, maar ik ben het net als zij met u eens dat wij er dan absoluut zeker van moeten zijn dat

wij kunnen voorkomen dat de handel zich verplaatst van de coffeeshops naar de illegale verkooppunten. Maar om even aan te geven waarom ik er heilig van overtuigd ben dat het reguleren van wat dan ook geen oplossing is: als dat een oplossing was, zouden wij nu niet het probleem van illegale verkooppunten hebben, want men kan nu al naar een coffeeshop. Maar men gaat niet naar een coffeeshop, omdat wiet goedkoper is bij een illegaal verkooppunt of omdat het aantrekkelijker is om het spul daar te kopen. Bij alles wat wij doen, creëren wij alleen maar illegaliteit, omdat illegale wiet goedkoper is. De heer Eerdmans heeft verwezen naar het experiment met medicinale wietteelt; minister Hoogervorst vroeg mij voor dit debat, de Kamer toch vooral mede te delen dat dit experiment ter ziele is gegaan. Het verkoopt gewoon niet, zelfs voor medicinale doeleinden betrekt men het spul liever illegaal, omdat illegale wiet goedkoper is.

Mevrouw **Van Velzen** (SP): Ik denk dat u nu bij de kern van het probleem bent aangekomen. Als je niet de hele sector, de hele keten reguleert, zodat je zorgt voor goede, gereguleerde teelt met gereguleerde verkooppunten, ontstaan er inderdaad illegale verkooppunten. Die creëer je dus eigenlijk zelf. En natuurlijk is de wiet daar goedkoper, maar dat verstevigt alleen maar mijn pleidooi om de hele keten te reguleren, opdat er goede verkooppunten komen met wiet van goede kwaliteit en met goede prijzen. Zolang u daar niet voor zorgt, kloppen de mensen uiteraard niet aan bij de verkooppunten van medicinale wiet, omdat de prijzen daar vijf keer zo hoog zijn. Wat verwacht u anders?

Minister **Donner**: U heeft het nu over het reguleren. Als iets niet kan onder de bestaande verdragen, is het het reguleren van de drugs. Wat wij nu met coffeeshops doen, is gedogen. Als men het over de achterdeur heeft, heeft men het over het gedoogbeleid. De achterdeur is een uitbreiding van het gedoogbeleid. Wij hebben ons gebonden aan verdragen die de handel in drugs tegengaan.

De heer **Eerdmans** (LPF): De minister blijft de plank volledig misslaan als hij die prijsvergelijking maakt. Als wij gaan telen door grote plantages in het Westland neer te zetten, verkopen we de wiet als een krop sla. De minister kan er nog accijns op zetten om de prijs onder het niveau van het illegale circuit te houden. Hij blijft de coffeeshophouders zien als criminelen, maar dat zijn ze niet als we dat gedoogbeleid uitbreiden. Hij moet zijn winst zien in het terrein dat hij wint op het illegale circuit, en dan houdt hij een terrein over waarin we met zijn allen het mes kunnen zetten, onder leiding van Gerd Leers. De minister begint steeds weer bij de verkeerde kant, door te zeggen dat de coffeeshophouders criminelen zijn, waarop hij al zijn strafrechtelijke maatregelen los wil laten. Nee, de aanvoer wordt legaal, de prijs gaat omlaag, en er kan een accijns op waarvan we allemaal kunnen genieten.

Minister **Donner**: Als uw redenering juist zou zijn, zouden we geen probleem hebben met de illegale verkooppunten. Dan zou uw redenering op moeten gaan: iedereen gaat naar de coffeeshop, want daar kan het, en daar is de prijs gezakt door de concurrentie. Wat constateer ik in de praktijk? Het aantal coffeeshops loopt terug, en er wordt verkocht via de illegale verkooppunten.

De heer **Eerdmans** (LPF): Omdat de aanvoer niet legaal is! Doet u dat, dan kunt u maximaal produceren.

Minister **Donner**: De aanvoer kunnen we alleen maar gedogen. Daarmee wordt het product alleen maar duurder, want dan zullen de leveranciers belasting moeten gaan betalen over hun inkomsten. Dan zullen er controles worden gehouden, die ook wat zullen gaan kosten. Kortom, de prijs zal met deze wijze van gedogen alleen maar omhoog gaan. Daarom gaat men naar illegale verkooppunten voor een goedkoop jointje, en niet naar de coffeeshops, want daar is het per definitie duurder. In onze logica zeggen wij namelijk dat er dan wel IB en eventueel BTW moet worden betaald.

De heer **Van der Ham** (D66): Er is een grote neiging tot spraakverwarring over al die termen. Wij gedogen op dit moment de voordeur, en ik pleit voor gedogen van de achterdeur. Er zijn allerlei regels om het gedogen te reguleren. Waarom zou de achterdeur dan niet geregeld kunnen worden? De minister is niet ingegaan op de BIG-criteria die zijn geformuleerd om de achterdeur te gaan reguleren. Waarom niet?

Minister **Donner**: Omdat de Kamer mij tot dusverre niet in de gelegenheid heeft gesteld om zover in mijn betoog te komen. Ik zal daar gaarne op ingaan.

De **voorzitter**: Dat lijkt mij een goed moment om de minister te vragen, door te gaan met zijn betoog. We kunnen niet met negen woordvoerders voortdurend interrumperen en het debat verbrokkelen. Ik sta dat niet toe. De minister gaat nu wat langer antwoorden, iets wat ik in het begin ook heb gezegd. De Kamer begint een debat met het urenlang interrumperen van elkaar, daarna wordt de minister voortdurend geïnterrumpeerd, het is het één of het ander. De minister vervolgt zijn betoog.

Minister **Donner**: Het drugstoerisme moeten we tegengaan door het indammen van de stroom. De vraag aan de achterdeur is een totaal andere, dan hebben we het namelijk over de teelt en de aanlevering van wiet. Dat lost het drugstoerisme niet op. De burgemeesters halen de aanlevering dan uit de criminaliteit. Dat is een foute perceptie: het blijft in de criminaliteit, want we hebben het over gedogen en een forse uitbreiding van het gedoogbeleid. Er zijn diverse moties ingediend tegen gedoogbeleid. Als het over drugs gaat doen we het heel anders, maar in het algemeen vindt de Kamer dat er gehandhaafd moet worden. Alles moet worden gehandhaafd, behalve de drugs- en opiumwetgeving. Als wij het ergens over hebben, hebben wij het wel over gedogen. Op dit moment is de productie vele malen groter dan de aanvoer via de achterdeur. Ik heb van burgemeester Leers begrepen dat als wij uitgaan van een hoeveelheid van vijf gram per gebruik, 1,5 miljoen drugstoeristen aan de achterdeur om twintig kilo per dag vragen. Dat zijn echter niet de hoeveelheden waarover wij spreken. Als wij al een systeem van regulering via de achterdeur krijgen, dan moeten wij des te harder achter die heel grote hoeveelheid verbouw aangaan die niet wordt gereguleerd. Als het op

dit moment 100.000 manuren kost, kost het dan ook 100.000 manuren. Ik heb maar één deeltje uit de criminaliteit gehaald en het andere deel heb ik alleen maar ernstig crimineel gemaakt. Als ik daartegen niet veel feller optreed, dan lost regulering aan de achterdeur niets op. Dat hebben wij gezien met de medicinale wiet. Niemand wil dat hebben omdat het veel duurder is, zeker als wij dan ook nog voorstellen daarop allerlei kwaliteitscontroles te houden. Juridisch is dat in het kader van het gedoogbeleid onmogelijk, want dan spreken wij over legalisering. De Kamer wil het daarover niet hebben en dan zijn kwaliteitscontroles volstrekt onmogelijk.

In een gedoogbeleid worden de kosten alleen maar hoger. Gedogen houdt in dat degene die wiet teelt, te maken krijgt met belastingen. De heer Leers stelt voor des te feller op te treden tegen alle andere wietTelers. Die 100.000 manuren hebben wij hard nodig voor de illegale verkooppunten. De redenering dat de handhavingslast minder wordt door het reguleren aan de achterkant, is een illusie.

Ik heb hetzelfde gedaan met de coffeeshops, namelijk een deel van het probleem met de mantel der liefde, althans met de mantel van het gedogen, te bedekken. Het onvermijdelijke gevolg is dat het duurder zal worden. Wil ik dat beleid overeind houden, zal ik harder dan nu moeten inzetten op alles wat hier niet onder valt. Ook op dat punt is het reguleren van de achterdeur geen oplossing voor de problemen waarmee wij nu worden geconfronteerd, namelijk illegale wietteelt in de vorm van huisjesteelt en grootschalige teelt.

Ik wil een onderscheid maken tussen de huisjesteelt en de grootschalige exploitatie. Ik ben het eens met de burgmeesters dat de huisjesteelt sociaal vernietigend is. Daaraan moeten wij iets doen. Wij lossen dat niet op door de achterdeur te reguleren. Het is totaal sociaal vernietigend. Het lijkt aantrekkelijk om gemakkelijk geld te verdienen, maar na de eerste keer zit men in de greep van criminele organisaties waar men niet meer uitkomt. Als de legalisering van alle softdrugs al aan de orde is, is dat in de Europese Unie en niet in Nederland.

Met groot succes wordt in een aantal gemeenten, onder andere in Oost Brabant, zowel de geïntegreerde als de bestuurlijke aanpak gerealiseerd. Ik heb afgelopen maandag een controle in een woning meegemaakt om te zien hoe die geïntegreerde aanpak werkt. Verschillende gemeenten hebben een eigen aanpak ontwikkeld. Ik ben ten volle bereid om die verschillende aanpakken te dekken. Wij moeten vooral doorgaan met aanpakken die succes hebben.

Een tweede element in het geheel is dat ik met het Openbaar Ministerie besprekingen voer om minder strafrechtelijk maar meer stofgericht op te treden. Dat wil zeggen dat wij de planten vernietigen en eventueel de apparatuur wegnemen. Daarmee neemt de hoeveelheid drugs af. Vervolgens maken wij de drempels om weer te beginnen hoger.

Een derde element is de aanpak van de growshops. Op dat punt heeft Maastricht een beleid ontwikkeld. Dat beleid is aangevochten en ligt voor bij de rechter. Ik wil eerst wachten wat de uitkomsten daarvan zijn om te kijken of wij effectiever kunnen optreden tegen de growshops. Dan gaat het er ook om de drempels hoger te maken.

Ook op dat terrein is er aanleiding om te praten met de buurlanden. De Belgische minister van Justitie heeft mij benaderd, omdat geconstateerd wordt dat het Nederlandse beleid zodanig effectief is dat België in toenemende mate te maken heeft met een probleem. Dat neemt niet weg dat wij nog steeds een heel groot probleem hebben. Dat is de reden waarom er veel gerichter gerechercheerd zal worden op de achtergrond.

Dan kom ik bij de vraag ten aanzien van de handhaving van de capaciteit. Ik heb al aangegeven dat het een volstrekte illusie is dat het reguleren van het verder uitbreiden van het gedoogbeleid een oplossing biedt voor de handhavingslasten. Die blijven namelijk onverminderd hoog, zoals ook mevrouw Albayrak heeft aangegeven. Ik probeer daarvoor een oplossing te vinden door op dat punt niet uitsluitend afhankelijk te zijn van politie- en justitiecapaciteit. Ik wil op dat terrein breder een bestuurlijke inzet mogelijk te maken, zodat een effectievere aanpak mogelijk is. Kortom, ik meen dat met deze drie lijnen de bestaande problemen opgelost worden, zonder dat wij ze verder compliceren door het gedoogbeleid uit te breiden.

Voorzitter. Ik wil vervolgens ingaan op specifieke vragen. Mevrouw Halsema had het over mijn opmerkingen over een narcoticastaat. Ik vrees dat wij binnen de kortste tijd de softdrugsproducent van Europa zijn als wij in streken zoals Limburg de teelt onder het gedoogbeleid brengen. Ik zie nu al de kwalijke gevolgen omdat een te sterke economische afhankelijkheid van die productie verstorend werkt. Op de Antillen kwam dat probleem naar voren met de cocaïnehandel. Diezelfde effecten zie je op sommige plaatsen in Limburg. Dat is het motief voor burgemeester Leers om ertegen op te treden. Om die reden ben ik gaarne bereid om met de burgemeesters te zoeken naar effectieve oplossingen.

Mevrouw **Halsema** (GroenLinks): In dit verband lijkt het mij goed om op te merken dat de cocaïnehandel op de Antillen illegaal is. De situatie daar is dus niet te vergelijken met de situatie die zich in Maastricht zou kunnen aandienen. De minister heeft een groot aantal bezwaren genoemd tegen het uitbreiden van het gedoogbeleid door teelt en toevoer onder de bestaande criteria van het gedoogbeleid te brengen. Die bezwaren zijn met name terug te voeren op de effectiviteit ervan. Het zou te veel handhavingsinspanning kosten, de prijzen zouden niet dalen, enz. Praktische bezwaren. Opvallend aan het betoog van de minister vind ik dat hij niet zegt dat het niet kan. Waarom niet?

Minister **Donner**: Ik heb al aangegeven dat het niet kan. Dat geeft u zelf ook aan als u erkent dat het gedoogbeleid is. Wij hebben het hier over iets wat intrinsiek strafbaar is en wat volgens onze internationale verplichtingen strafbaar is. De enige manier om daaronder uit te komen, is onze eigen wetten niet handhaven. Zo luidt ook mijn antwoord aan mevrouw Van Velzen, die mij vroeg om in het verdrag de aantekening te maken dat dit een fundamenteel kenmerk van het Nederlandse rechtsstelsel betreft: als minister van Justitie weiger ik ten enenmale om in het verdrag te laten opnemen dat het gedogen, het niet-handhaven van de eigen wetten, een fundamenteel kenmerk van het Nederlandse rechtsstelsel is. Ik hoop dat de Kamer het hierin met mij eens is.

Donner

Mevrouw Halsema gaf zelf aan wat de juridische bezwaren zijn. Ik heb vervolgens duidelijk gemaakt waarom het praktisch niets zou oplossen. Het enige wat het zou oplossen, is dat de bepaalde hoeveelheid die nu illegaal wordt verbouwd, in de toegestane sfeer wordt gebracht. Zulks maakt de handhaving van zero tolerance met betrekking tot de wietteelt alleen maar ingewikkelder. Een dergelijke oplossing is vergelijkbaar met het gedogen van fietsendiefstallen als je te veel last hebt van fietsendiefstallen. Dat zijn slechts optische oplossingen, praktisch lost het niets op. Waar we dit toestaan, ontstaat een steeds grotere illegaliteit.

Mevrouw **Halsema** (GroenLinks): Het betoog van de minister verzandt nu in een algemeen anti-gedoogbetoog. Prima hoor, maar dan wil ik wel weten wat hij wil. Wil hij ons opportuniteitsbeginsel afschaffen, wil hij überhaupt van het gedoogbeleid af, dan is zijn lijn consequent. Maar als hij het gedoogbeleid van de coffeeshops wil handhaven zoals vastgelegd in de richtlijnen, dan is mijn simpele vraag – en eerlijk gezegd, weet ik daar het antwoord al op: kan hij dat dan niet beter uitbreiden naar teelt en toevoer? Daarvoor zijn geen juridische belemmeringen, hij kan dat gewoon doen. Hij werpt slechts praktische bezwaren op, die bovendien uitermate kwestieus zijn.

Minister **Donner**: Enerzijds verwijt u mij dat ik geen praktische bezwaren lever, anderzijds noemt u mijn bezwaren praktische bezwaren.

Mevrouw **Halsema** (GroenLinks): Ik heb niet gezegd dat u geen praktische bezwaren geeft, u geeft alleen maar praktische bezwaren die niet deugdelijk zijn.

Minister **Donner**: Mijn invalshoek is als volgt: voor de problemen van drugstoerisme en illegale wietteelt is het reguleren van de achterdeur, het uitbreiden van het gedoogbeleid, geen oplossing. Er komt namelijk geen toerist minder als ik de achterdeur vergemakkelijk. Ik bereik er bovendien slechts een beperkt deel van de huidige illegale wietteelt mee. Het handhavingsprobleem met betrekking tot de illegale verkooppunten wordt echter groter. Als de redenering juist was dat door het gedogen van een deel, het illegale deel zou verdwijnen, dan zouden wij geen problemen met illegale verkooppunten hebben, dan zouden wij geen problemen hebben met de straathandel die nog steeds plaatsvindt en dan zou Zuid-Limburg niet de problemen hebben waar het nu mee kampt. Laten wij het dus niet hebben over theoretische bezwaren; de praktische bezwaren zijn al voldoende om het niet te doen.

De heer **Van der Ham** (D66): Voorzitter. De fractie van D66 bepleit niet dat het gedogen van de achterdeur de oplossing voor al onze problemen zou zijn. Dat is ook niet het pleidooi van de heer Leers. Wij spreken over een complex van maatregelen, met een pasjessysteem, het systeem in Venlo, allerlei lokale initiatieven. De minister moet dus niet van ons standpunt een karikatuur maken. Het gedogen van de achterdeur brengt een paar gewenste oplossingen mee, bijvoorbeeld dat de bestrijdingsmiddelen worden gereguleerd, dat er een behoorlijke boekhouding komt. Dat zijn die BIG-criteria. De minister heeft nu al zo'n dertig keer aangekondigd dat hij daarop zou terugkomen. Ik vraag hem dat nu te doen. Zo kunnen we de huidige ''Wild West'' rond de achterdeur reguleren. Als we op een goede en fatsoenlijke manier gedogen, komen van die ''Wild West'' af.

Minister **Donner**: Die boekhoudingeisen richten zich nu ook al tot de coffeeshophouders. Zij moeten namelijk over dat wat aan de voordeur komt in de boekhouding aangeven hoe het zit met het geheel. Mevrouw Van Velzen heeft verschillende malen gezegd dat ik de totale keten zal reguleren. Dat is echter niet hetzelfde als gedogen. In het kader van het gedoogbeleid spreek ik over iets wat ten principale illegaal is. Dat stelt beperkingen aan allerlei eisen die kunnen worden gesteld, maar de ervaring met de medicinale-wietteelt leert ons dat het stellen van meer eisen geen oplossing is. Dan betrekt men de wiet namelijk des te meer elders vandaan. De druk op die illegale verkooppunten zou daardoor dus alleen al toenemen.

Mevrouw **Van Velzen** (SP): De minister heeft mij zojuist uitgelegd waarom hij bij de Europese grondwet niet een speciale aantekening heeft laten maken over het gedoogbeleid ten aanzien van softdrugs dat wij in Nederland voeren. Als die grondwet er daadwerkelijk is en één van de lidstaten de minister van Justitie erop aanspreekt dat dit gedoogbeleid niet deugt, is hij dan bereid te zeggen dat het kabinet van mening is dat dit een fundamenteel aspect van het Nederlands rechtsbestel is?

Minister **Donner**: Ik zou als minister van Justitie nooit beweren dat wij wetten hebben, maar dat het niet handhaven daarvan een fundamenteel kenmerk is van het Nederlands rechtssysteem. Welke Nederlander zou dat wel willen beweren? Waarvoor zitten wij in dit land dan nog in het parlement?

De **voorzitter**: Ik sta geen interrupties meer toe en laat de minister van Justitie zijn betoog afronden. De woordvoerders irriteren mij, omdat zij elkaar in eerste instantie urenlang hebben geïnterrumpeerd. Vervolgens interrumperen zij de minister van Justitie voortdurend met als gevolg dat de minister voor Bestuurlijke Vernieuwing en Koninkrijksrelaties nagenoeg niet meer aan het woord zal komen. De Kamer heeft die minister echter gevraagd bij dit debat aanwezig te zijn. Hij is hier voor het eerst en ik vind het onhoffelijk op die manier te werk te gaan.

Minister **Donner**: In het kaderbesluit dat ook door deze Kamer is toegestaan, staat onder artikel 2 dat het kweken van papavers, cocaplanten en cannabisplanten is verboden. Met de uitvoering van het EU-kaderbesluit hebben wij dus de duidelijke verplichting om het kweken van onder andere cannabisplanten tegen te gaan.

Mevrouw Griffith heeft verwezen naar de verhoging van de strafmaat. Dat vloeit inderdaad voort uit het kaderbesluit. De toepassing daarvan houdt in dat wij de strafmaat op een onderdeel in de Nederlandse wetgeving zullen moeten verhogen. Daarvan verwacht ik echter geen heil. De winsten met illegale kweek kunnen namelijk dusdanig hoog zijn dat de boete gemakkelijk kan worden betaald. Dat is een reden om naar andere wegen te zoeken om de wietteelt aan te pakken dan de strikt strafrechtelijke. Dat geldt in het bijzonder voor de huisteelt. Dat is er

de reden van dat ik tot die integrale aanpak kom. De kwestie van het aanpakken van de illegale verkoop en het eventueel tot onteigening komen van de woningen zal ik in dat kader meenemen.

Met betrekking tot de vraag van de heer Rouvoet over de eenheid van beleidsopvatting binnen het kabinet dacht ik dat ik duidelijk was geweest. Als legalisering aan de orde is, dan is dat binnen de Europese Unie. Het vestigingsbeleid van coffeeshops is op zichzelf gemeentelijk beleid. Als dit mede wordt gebruikt om de overlast te beperken, dan kan dit een heel zinnige invalshoek zijn. Wij hebben echter ook internationale verplichtingen met betrekking tot het tegengaan van drugstoerisme.

De heren Rouvoet en Van der Ham hebben een vraag gesteld over de kwestie van de etikettering van wat er wordt verkocht in coffeeshops. Ik weet dat VWS bezig is met voorlichting in coffeeshops ten aanzien de risico's van drugs. Nogmaals, dat zijn de risico's die bovenop de risico's van roken komen. Wij kunnen natuurlijk op iedere coffeeshop ook het etiket plakken dat ook op doosjes sigaretten staat: roken is dodelijk.

Voorts heeft de heer Rouvoet gevraagd in hoeverre ik het eens ben met de uitspraken van de heer Leers. Ik dacht dat ik daar duidelijk over was geweest. Ik ben het geheel eens met de heer Leers als het gaat om de inzet om de problematiek aan te pakken. Op enkele onderdelen van de techniek hebben wij alleen een meningsverschil over de effectiviteit. De inzet is echter hetzelfde.

Alleen het punt van de heroïneverstrekking resteert. Het amendement is duidelijk. Wij hebben het alleen over een ander probleem en dat heb ik ook tegen de heer Leers gezegd. Als de heer Leers het over de handhavingsinzet heeft en de doden die ermee gepaard gaan, dan hebben wij het over harddrugs en niet over softdrugs. Ik ben nog in gesprek met VWS hoe wij eventueel tot een uitruil van middelen kunnen komen. Het is natuurlijk niet gepast om Justitie-middelen te gebruiken voor VWS-beleid. Dat is net zo ongepast als de ene minister die zich bezighoudt met het beleid van de andere minister.

Mevrouw Albayrak heeft een vraag gesteld over het ophogen van de grens van 500 gram naar 1 kilogram. Dat lost het probleem van de handelsvoorraad van de coffeeshop op, maar dat lost niet het probleem van de achterdeur op. Daardoor blijft het nog steeds de vraag waar het vandaan komt. Dat is een totaal andere vraag dan het reguleren van de achterdeur. Ik heb geen aanleiding om aan te nemen dat het ophogen van die grens een oplossing voor welk probleem dan ook is. Derhalve meen ik dat ophoging op dit moment niet overwogen moet of hoeft te worden.

De heer Van Haersma heeft gesproken over een pasjessysteem. Voor alle duidelijkheid: ik heb niet gesteld dat wij een pasjessysteem moeten invoeren. Zo'n systeem kun je niet in het kader van een gedoogbeleid invoeren. Ik kan wél als onderdeel van de criteria van het gedogen van een coffeeshop stellen dat niet-ingezetenen daar niet aanwezig mogen zijn of er niet mogen gebruiken. Dat probeert de heer Leers in Maastricht ook te introduceren. Mag ik het daarbij laten? Er zijn ongetwijfeld enkele vragen die ik heb laten liggen.

De **voorzitter**: Ik kan het mij nauwelijks voorstellen. Ik geef nu het woord aan de minister voor Bestuurlijke Vernieuwing en Koninkrijksrelaties. De minister houdt nu zijn maidenspeech en de leden weten wat dat in deze Kamer betekent.

□

Minister **Pechtold**: Voorzitter. Ik dank de Kamer voor de uitnodiging voor dit debat. Het feit dat wij hier uitvoerig bij stilstaan, zie ik als een teken dat dit onderwerp in de Kamer leeft. De heer Van Haersma Buma zei al dat deze problemen nu spelen in de grensregio en de grote steden. Uit het feit dat er niet al te veel vragen aan mij direct zijn gesteld, maak ik op dat de heer Donner en ik de afgelopen dagen duidelijk zijn geweest. Dit debat was al gepland naar aanleiding van het standpunt van burgemeester Leers en andere burgemeesters in Limburg. Ik ben ook in Limburg geweest. Daarom hebt u mij, wellicht als ervaringsdeskundige, uitgenodigd om dit debat bij te wonen.

Ik ben in Venlo geweest. Ik heb daar in het kader van het grotestedenbeleid, mijn coördinerende portefeuille, gekeken naar de problemen die er in de grote steden zijn en ook naar de kansen die er worden gepakt. Het kabinet heeft voor een derde periode, die loopt tot 2009, met 31 grote steden contracten afgesloten waarin is vastgelegd dat er heel concreet zonder bureaucratie dingen voor elkaar moeten komen. Ik heb in Venlo wijken gezien waar tot voor kort een probleem was met de leefbaarheid. Ik ben daar rondgeleid door enthousiaste bestuurders en burgers. Zij hebben laten zien dat een buurt erop vooruit kan gaan als men problemen signaleert en het lef heeft om deze aan te pakken.

Ik heb vanmorgen het rapport ''Vertrouwen in de buurt'' van de heer Winsemius van Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid in ontvangst genomen. Hij zegt daarin dat er vertrouwen moet zijn in wat burgers zien en in de lokale politiek. Hij schrijft dat wij moeten durven om eens een stapje terug te nemen. Het kabinet zal nog reageren op dit rapport. Ik beschouw het als een belangrijke lijn in het grotestedenbeleid om de problemen bij de bron aan te pakken.

In Venlo pakt men de drugscriminaliteit hard aan, net als dit kabinet voorstaat. In de wijk Q4 waren tot voor kort een hoop problemen, bijna huis aan huis, met drugs. Ik heb daar oplossingen gezien, namelijk verplaatsing van legale, gedoogde softdrugshandel naar de periferie. Ik begreep net dat de heer Van Haersma Buma dezelfde coffeeshops heeft gezien. Het zijn twee coffeeshops – er is dus geen boulevard – die aan de rand van Venlo staan. Zij zijn goed georganiseerd, hebben eigen bewaking en ruime parkeermogelijkheden. Iedereen kan er terecht. Het is geen boulevard. Er is een beperkte ruimte gecreëerd om de onleefbaarheid waar tot voor kort sprake van was op plaatsen in de stad tegen te gaan. De enthousiaste burgers en enthousiaste bestuurders beschouwen dit als een praktische oplossing. Het kabinet kan hier op afstand naar kijken want het zijn de stadsbestuurders die deze besluiten kunnen nemen.

De heer Van Haersma Buma ziet ruimere mogelijkheden dan het kabinet met de periferie in de grensstreek. In Venlo liggen de coffeeshops heel dicht tegen de Duitse grens aan, ongeveer 100 tot 200 meter er vandaan. Verplaatsingen vanuit wijken zouden, als het aan het kabinet ligt, zo moeten worden uitgevoerd dat het drugstoerisme niet wordt bevorderd. Ik wil

de casus over Venlo niet verder uitdiepen. Dat wat de heer Van Haersma Buma net als een handreiking aan mij deed, is echter ruimer dan het kabinetsbeleid eigenlijk toestaat.

Ik heb net gezegd wat ik heb gezien. Ik heb gezegd dat ik dit een goede praktische oplossing vindt en dat ik het op deze wijze aanpakken van problemen door lokale bestuurders ondersteun. Het gaat hier om gedoogde, niet-illegale softdrugsshops. Ik heb ook gezegd dat het probleem dat ik daar heb gezien niet alleen de gemeente Venlo, de regio of de provincie Limburg aangaat, maar dat er sprake is van een Europese dimensie. Ik heb net het drugstoerisme al genoemd. Nederland heeft in Europa op het terrein van drugsbeleid altijd een aparte plaats ingenomen. Daarom vind ik dat er in Europees verband oplossingen moeten worden gezocht door te praten over deze problematiek. Burgemeester Mans van Venlo, die net is aangetreden en mij vergezelde, suggereerde om in Europees verband pilots te doen. Ik heb daar kennis van genomen.

Eenzijdige regulering is voor dit kabinet niet aan de orde.

Wat heb ik als wenselijkheid bestempeld? Dat is om het denken in ieder geval niet stop te zetten. Daarvoor hebt u mij ook aangenomen. Ik heb ook als wenselijkheid bestempeld om Europees te debatteren en te kijken naar gezamenlijke oplossingen. Tussen wat de heer Donner en ik zeggen over regulering in Europees verband zit geen enkel licht. Ik heb regulering in Europees verband in een verre toekomst als een mogelijk Europese oplossing geschetst.

Mevrouw **Halsema** (GroenLinks): ...

De **voorzitter**: Vooruit, één vraag in de maidenspeech.

Mevrouw **Halsema** (GroenLinks): Allereerst van harte gefeliciteerd met uw maidenspeech.

De **voorzitter**: Dat is wel wat overdreven. De minister is nog niet klaar met zijn speech.

Mevrouw **Halsema** (GroenLinks): Wel met het algemene deel. Volgens mij kun je nooit vroeg genoeg zijn met felicitaties.

De minister heeft gepleit voor legalisering in Europa. Ik steun hem daar graag in. Nu zegt hij dat het denken niet moet stil staan. Ik neem aan dat hij ook bedoelt het denken in dit kabinet.

Minister **Pechtold**: Het denken moet nooit stil staan.

Mevrouw **Halsema** (GroenLinks): U moet niet te snel te routineus worden. Dat wil ik u echt afraden.

Minister **Pechtold**: Ik zal zo nu en dan stuntelen.

Mevrouw **Halsema** (GroenLinks): Graag. Ik vind een openhartig antwoord ook fijn. Inderdaad moet het denken nooit stil staan. Daarin hebt u volkomen gelijk. Het denken staat vooral niet stil, als je er ook uitdrukking aan geeft. Vindt u dus dat dit kabinet moet streven naar legalisering van softdrugs in Europa?

Minister **Pechtold**: Nee, want daarvoor is op dit moment binnen het kabinetsakkoord noch in Europees verband enige ruimte.

Mevrouw **Halsema** (GroenLinks): Dus u zegt: nee, want er is geen ruimte voor.

Minister **Pechtold**: Er zijn duidelijke Europese afspraken gemaakt en daar heeft Nederland zich ook aan te houden. Daarover heeft het parlement waarschijnlijk voor mijn komst gedebatteerd. Dat is de werkelijkheid van vandaag.

Mevrouw **Halsema** (GroenLinks): U zegt dus: ik wil wel, maar het mag niet. U zegt dat er geen ruimte voor is. U bent dan toch wel een beetje behoorlijk teruggefloten.

Minister **Pechtold**: U vindt mij al routineus worden. Nu moet mensen niet te snel afstraffen wanneer zij duidelijk zijn. Collega Donner heeft op een opmerking van u over CDA-burgemeesters terecht geantwoord dat het burgemeesters van een bepaalde kleur zijn. Hij heeft ook aangegeven dat wij tot bepaalde politieke partijen behoren. Ik houd ervan om te denken en soms doe ik dat hardop. Ik heb een politieke kleur. U kent de verkiezingsprogramma's van die politieke partij. Ik geef alleen aan dat voor dit kabinet regulering van die softdrugs niet aan de orde is.

Mevrouw **Halsema** (GroenLinks): Dus u hebt het niet als minister gezegd, maar als partijpoliticus. U zult het als minister de komende jaren niet mogen uitdragen. Ik bestraf u niet voor duidelijkheid; ik hoop u te verleiden tot grotere duidelijkheid.

Minister **Pechtold**: Zet u mij niet in een harnas dat ik zelf niet voel.

Mevrouw **Halsema** (GroenLinks): Legt u mij dat eens uit, want ik het niet het gevoel dat ik hier een harnas aanleg. Ik probeer u juist te helpen, het uit te trekken.

Minister **Pechtold**: U zet mij zo strak dat ik geen enkele ruimte voel. Laten wij het terugbrengen tot de problematiek zelf. In Venlo heb ik oplossingen gezien. Ik heb aangegeven dat het in de toekomst in Europees verband heel belangrijk is om te blijven nadenken en te praten. Voor dit kabinet is regulering op dit moment echter niet aan de orde. Vandaar dat de heer Donner en ik daarover hetzelfde gezegd hebben.

Mevrouw **Albayrak** (PvdA): Het zou bijzonder jammer zijn als uw maidenspeech eindigde in een maiden-draai. Het gaat om het volgende. U hebt in uw uitspraken in de media concreet verwezen naar steun voor het plan van burgemeester Leers voor een besloten en gecontroleerd experiment voor de regulering van de achterdeur. U hebt dat omschreven als een mogelijke oplossing van de problemen. Bent u op dit moment een voorstander van dat soort experimenten, zoals gevraagd door burgemeester Leers of niet?

Minister **Pechtold**: Het probleem is misschien de wijze waarop de dingen worden weergegeven. Je zou dan kunnen zeggen dat iemand een draai maakt. Ik neem niets terug van wat ik heb gezegd, maar wat ik heb gezegd moet u wel duidelijk begrijpen. Ik heb aangegeven dat in Venlo het uitplaatsen van overlastgevende softdrugs naar de periferie – liefst zo dat dit geen drugstoerisme bevordert – een concrete oplossing is waarbij lokale bestuurders de ruimte hebben om problemen op te lossen. Pratend met bestuurders over

Mevrouw Albayrak (PvdA)

© M. Sablerolle – Gouda

mogelijkheden de grens niet meer als een probleem te zien, maar als iets waar men overheen moet komen, heb ik meegedacht over oplossingen zoals de heer Mans aangaf. Die betreffen de vraag of wij op termijn niet samen met Duitsland met pilots moeten gaan werken.

Nu al patrouilleren Duitse agenten mee in Nederland. Dat zijn ook pilots voor het samen aanpakken van de problematiek en het terugdringen van de criminaliteit. Dat heb ik gezegd. Over de toekomst heb ik ook gezegd dat men verdere zaken rond softdrugsbeleid alleen in Europees verband kan aanpakken. Daarvan neem ik niets terug.

Mevrouw **Albayrak** (PvdA): De minister blijft achter zijn uitspraken staan, maar zegt tegelijk dat de weergave in de media dat hij vóór de regulering van de teelt en de aanvoer van wiet is onjuist is. Dit in relatie tot zijn werkbezoek aan Venlo en tot wat burgemeester Leers wil. Hij zegt nu dat deze weergave niet klopt en dat de media hem verkeerd hebben geciteerd.

Minister **Pechtold**: Nee, die beginnersfout zal ik niet maken.

Mevrouw **Albayrak** (PvdA): Daar was ik bang voor.

Minister **Pechtold**: Ik wil worden gehouden aan de uitspraken die ik heb gedaan. Als ik naar twee shops in Venlo ben gaan kijken, heb ik niet gesproken van een 'boulevard'. Dat anderen daarvan een 'boulevard' maken omdat de heer Leers daarvan heeft gesproken, stel ik vast en daarvan neem ik kennis. Ik heb echter geen boulevards bepleit, noch het reguleren van de achterdeur. Ik heb gesproken over het concreet zorgen dat problemen worden opgelost. Daar ligt mijn verantwoordelijkheid voor het Grotestedenbeleid. In dit geval zijn het zelfs zaken die bestuurders daar zonder ons in Den Haag kunnen.

Mevrouw **Albayrak** (PvdA): Wat jammer.

De heer **Rouvoet** (ChristenUnie): Ik heb de minister van Justitie een aantal keren bij interruptie gevraagd naar de inzet van het kabinet. De minister van BVK is in dit debat aanwezig omdat wij allen in de kranten konden lezen dat hij een totale legalisering in Europa wil en dat wij het, zolang dat niet kan, met een wietboulevard moeten doen. Hij heeft er nu het een en ander over gezegd. Ik zal daarover niet kinderachtig doen, maar ik wil weten of deze minister zich voegt in het kabinetsbeleid dat niet is gericht op legalisering in Europa. Dat is een andere formulering dan: ''Als het al moet, dan in Europees verband.'' Ik wil weten of deze minister zich voegt in het kabinetsbeleid dat hij aantrof en waarin streven naar legalisering in Nederland of Europa geen doelstelling is. Ook wil ik weten of deze minister zich voegt in het standpunt dat de minister van Justitie aan de Kamer heeft weergegeven na vragen van de heer Van der Ham en anderen, namelijk dat het reguleren van de achterdeur de problematiek alleen maar groter zal maken. Dit heeft de minister van Justitie met een keur van argumenten opnieuw betoogd.

Minister **Pechtold**: Ik ga mijzelf herhalen, maar dat doe ik graag. Legalisering is in dit kabinet niet aan de orde. Regulering op termijn in Europees verband heeft u minister Donner en mij horen noemen als een mogelijkheid. Die geldt echter voor de verre toekomst.

De heer **Rouvoet** (ChristenUnie): De vraag is niet of het onderwerp ooit ter sprake zal kunnen komen. Uit de media krijgen wij het beeld dat de minister op werkbezoek in Limburg heeft gezegd: ''Ik wil een totale legalisering in Europa, maar dat kan nu niet. Dus gaan wij de wietboulevards bezien.'' Die zinnen hoor ik de minister van Justitie hem nog niet nazeggen. Integendeel, die zei dat men het erover eens is dat het in Europees verband zou moeten gebeuren, als het ooit zou moeten. Hij heeft echter ook gezegd dat wij de problemen zo alleen maar groter zouden maken. Dit kabinet wil niet richting legalisering. Wil de minister van BVK naar totale legalisering in Europa of niet?

Minister **Pechtold**: De heer Rouvoet kan mij houden aan de uitspraken die ik heb gedaan en die hij zwart op wit van mij heeft. Dit heb ik aangegeven en ik heb enkele malen herhaald dat minister Donner en ik als eindplaatje regulering in Europees verband zien, maar dat dit niet aan de orde is.

De heer **Rouvoet** (ChristenUnie): Dit wordt ingewikkeld omdat nu de minister van BVK de minister van Justitie zaken in de mond gaat leggen, die de minister van Justitie zojuist met verve heeft bestreden. Die heeft gezegd dat verdere regulering helemaal geen eindplaatje is. Wij maken de problemen alleen

maar groter met elke stap die wij zetten op de weg naar deregulering. Ik zou bijna in de verleiding komen om aan de minister van Justitie te vragen of hij deze woorden van de minister voor BVK onderschrijft. Als het kabinet met één mond spreekt, moet het voor deze minister niet moeilijk zijn om de minister van Justitie na te zeggen dat totale legalisering in Europees verband geen streven is van dit kabinet, en dus ook niet van deze minister.

Minister **Pechtold**: Het is geen streven van het kabinet. Met die formulering ga ik akkoord. Ik zeg daarmee niets anders dan wat ik zojuist al heb gezegd.

De heer **Rouvoet** (ChristenUnie): Het tweede deel van mijn vraag betrof een bevestiging van de opvatting dat het reguleren van de aanvoer aan de achterdeur de problemen alleen maar groter zou maken. Ook dat is kabinetsbeleid zoals dat tegenover de Kamer is verwoord. Het enige dat ik wil weten is dat minister Pechtold het daarmee helemaal eens is.

Minister **Pechtold**: Het kabinetsbeleid is een status quo ten aanzien van het gedoogbeleid. Het is dus geen streven van het kabinet om dat te veranderen of te beperken. Het streven is erop gericht om de criminaliteit aan te pakken.

De heer **Van der Ham** (D66): Laten wij het niet te ingewikkeld maken. Er is een coalitie met onder andere D66 en het CDA. Tussen die twee partijen zitten heel veel verschillen wat betreft het gedoogbeleid ten aanzien van softdrugs. Laat dat duidelijk zijn. Minister Pechtold heeft al een paar keer gezegd dat wij in dit kabinet niet echt heel veel verder komen.

De **voorzitter**: Houdt u nu een betoog? Of hebt u een vraag aan de minister?

De heer **Van der Ham** (D66): De vraag aan de minister is of deze materie in een volgend kabinet wel bespreekbaar is.

Minister **Pechtold**: Ik ben aangenomen voor dit kabinet en ik verdedig dus wat er in dit kabinet gebeurt.

De **voorzitter**: Ik wil nog een paar vragen naar aanleiding van uw algemene inleiding toestaan. Als eerste mevrouw Van Velzen.

Mevrouw **Van Velzen** (SP): Even voor de duidelijkheid. Wij hebben een minister van Justitie. Die is tegen het legaliseren van de handel in softdrugs. Hij is er ook tegen dat Nederland dit op Europees vlak bepleit. Nu hebben wij ook een nieuwe minister van vernieuwing, die met een vernieuwd standpunt komt. Hij vindt dat softdrugs op Europees niveau gelegaliseerd moeten worden. Maar de minister van vernieuwing sprak niet als minister. Hij sprak als mens. Hij sprak als partijlid. Dat is de enige samenvatting die ik ervan kan maken. Ik heb de minister niet aangenomen. Maar ik zeg wel dat ik hem liever hoor als mens en als partijlid dan als minister. Want met zijn opstelling als mens komen wij een stapje verder.

Minister **Pechtold**: Ook in eerdere functies heb ik aangegeven altijd met één mond te spreken. Als mens, als minister, als oud-burgemeester, als oud-wethouder en ook als vader van twee kinderen. Ik blijf altijd hetzelfde zeggen want ik blijf ook denken. Dat is wat ik zojuist heb gezegd.

Mevrouw **Griffith** (VVD): Ik ben blij dat minister Pechtold zegt dat het denken niet stil mag komen te staan. Ik ben ook blij dat hij een liberaal standpunt uitdraagt. Hij bepleit legalisering, maar dan wel binnen Europees verband. Mijn vraag aan hem is, welke stappen hij wil ondernemen om dit te bereiken. Wat kan ik de komende tijd van hem verwachten?

Minister **Pechtold**: Mevrouw Griffith vraagt wat zij van mij kan verwachten, maar ik zou de bal ook bij haar kunnen leggen. Wat moet Nederland doen om ervoor te zorgen dat zaken die wij anders hebben geregeld dan elders in Europa, misschien in Europa ooit leiden tot anders denken. Wie had jaren geleden kunnen denken dat Spanje en België het homohuwelijk zouden invoeren. Toen wij ermee begonnen, viel de halve wereld over ons heen.

Mevrouw **Griffith** (VVD): Dat is niet mijn vraag aan de minister. Mijn vraag is wat ik concreet van hem kan verwachten op dit dossier. Het is leuk dat hij het homohuwelijk noemt, maar wij hebben het over een ander dossier. Hij is minister. Als Kamerlid controleer ik hem. Wij hebben in deze Kamer tot tweemaal toe een motie aangenomen waarin wordt gevraagd om het Nederlandse beleid uit te dragen. Wat gaat de minister in de toekomst concreet op het terrein van het drugsbeleid doen?

Minister **Pechtold**: Ik zal mevrouw Griffith even moeten uitleggen wat mijn portefeuille is. Ik ben aangenomen voor bestuurlijke vernieuwing, Antilliaanse zaken en onder andere Grotestedenbeleid. Waar ik problemen in de 31 grote steden zie, heb ik een opdracht om daarover in contracten met de grote steden zaken te doen. Ik ga niet over het drugsbeleid. Andere ministers doen daarover voorstellen, wanneer zij daarvoor de ruimte zien. Mevrouw Griffith heeft desgevraagd zowel uit mijn mond als uit die van collega Donner gehoord dat er in dit kabinet geen licht zit tussen hem en mij. Ook mevrouw Halsema wilde dat nog eens heel duidelijk horen. De minister voor Bestuurlijke Vernieuwing voert dus geen concreet drugsbeleid.

Mevrouw **Griffith** (VVD): Jammer!

De heer **Eerdmans** (LPF): Een tijdje geleden spraken de minister en ik elkaar in een ander debat, niet in deze zaal. Hij zei toen dat wij na Pim Fortuyn nog 2,5 jaar behoorlijk hebben zitten slapen. Hij zei wat hij vond. Wat is er nu zo erg aan om vandaag te zeggen, dat de softdrugs in Europa gelegaliseerd moeten worden? Hij kan dat niet zeggen als minister, maar hij vindt het wel. Als het kabinet morgen valt en de heer Pechtold lijsttrekker van D66 wordt, zegt hij het wel. Dat weet ik zeker.

Ik heb de heer Pechtold in een verfrissend debat, niet zo ver hier vandaan, een tijdje geleden leren kennen. Hij was toen heel stellig, duidelijk en eerlijk. Wat mij betreft mag hij het gerust zeggen. Ik val hem dan niet af.

Minister **Pechtold**: Frisse uitspraken moet je niet tien keer herhalen, want dan worden het tegeltjes op de muur.

Mevrouw Halsema heeft mij uitgedaagd om zo ver te gaan als ik kon gaan. Ik meen duidelijk te zijn geweest op de vragen die zij mij heeft gesteld.

Pechtold

Mevrouw Griffith vroeg mij om vooral concrete maatregelen te nemen in het grotestedenbeleid en niet alleen te discussiëren. Die oproep neem ik mee. Zij begon even over de Nederlandse Antillen. Ik heb toch moeite om de drugsproblematiek op de Nederlandse Antillen te vergelijken met de problematiek van de softdrugs in Limburg. Ik ben op de Antillen geweest. Cocaïne wordt met duizenden kilo's doorgevoerd door de Carribiën, alle kanten op. Het effect van cocaïne op een mens is niet te vergelijken met dat van softdrugs. Wij hebben voorstellen gedaan om een en ander te verbeteren voor de kustwacht en aan de radarsystemen op de Antillen, om te zorgen dat zij niet de doorvoerhaven naar Europa en de Verenigde Staten worden. De Antilliaanse regering en die van Aruba werken hard met ons mee om de effecten die wij nu al scoren nog te verbeteren.

Voorzitter: Ten Hoopen

Minister **Pechtold**: De heer Rouvoet riep mij op tot visionaire uitspraken op de lange termijn.

De heer **Rouvoet** (ChristenUnie): Graag visionaire uitspraken over het afgesproken beleid en op het eigen terrein!

Minister **Pechtold**: Helemaal duidelijk! Ik ben daarop al ingegaan.

De heer Van der Ham stelde een vraag over het miljoen dat in het kader van het grotestedenbeleid beschikbaar is voor heroïnebeleid. Ik zit daar nog niet zo diep in dat ik daarop nu een antwoord kan geven. Als hij prijs stelt op een schriftelijk antwoord, dan hoor ik dat graag in tweede termijn.

De SGP vroeg om teambuilding. Ik hoor van mijn collega wel wanneer de volgende sessie is.

De heer Van Haersma Buma vroeg of ik het prettig zou vinden als in België aan de Nederlandse grens vuurwerk werd verkocht. Volgens mij gebeurt dat al. Het is onprettig als er vervelende dingen aan de grenzen worden georganiseerd. In het gemeentelijke beleid heb ik dat ook wel eens meegemaakt. Soms heeft een overheid maar beperkte invloed. Dat zal ook gelden voor de invloed van de Belgen op het vuurwerkbeleid. Aan dat probleem moeten wij in Europees verband werken. Het is een reden waarom wij op 1 juni allemaal aan het referendum moeten meedoen.

De heer Van Haersma Buma trok een vergelijking aan de hand van de strips van Asterix en Obelix. Hij sprak over dat hele kleine dorpje in Gallië, dat zich bleef verzetten in het grote Europa. Daar had behalve Obelix toch echt iedereen een elixer nodig om kracht te tonen.

De **voorzitter**: De spreektijd in tweede termijn is een derde van die in eerste termijn, dus maximaal anderhalve minuut.

□

Mevrouw **Halsema** (GroenLinks): Voorzitter. Ik zeg de ministers dank voor hun beantwoording in eerste termijn. Ik hoef de heer Pechtold niet meer te feliciteren met zijn maidenspeech; dat heb ik al gedaan. Laat ik hem echter wel complimenteren, omdat volgens mij een eerste keer nooit gemakkelijk is, zeker niet in zo'n klein verantwoordingsdebat.

Vroeger werd er altijd tegen feministes gezegd, die bleven hameren op de gelijke behandeling van man en vrouw, dat zij zeurden. De repliek was dan altijd: wíj zeuren niet, de kwestie zeurt. Dat geldt, wat mij betreft, ook hiervoor. Het cannabisbeleid, softdrugs in Nederland: het is een zeurende kwestie en dat danken wij aan het pappen en nathouden van CDA en VVD.

Minister Pechtold zei het eigenlijk heel openlijk: dit is het kabinet van de status quo of, in goed Nederlands, het kabinet van de stilstand. Ik betreur dat zeer, te meer daar de lokale bestuurders daarmee in de kou worden gezet. De winst van dit debat vind ik evenwel dat minister Donner aangeeft dat uitbreiding van het gedoogbeleid naar teelt en toevoer wel kan. Jazeker, want je kunt het opportuniteitsbeginsel ook toepassen op teelt en toevoer. Je kunt deze zaken onderbrengen bij de criteria die wij nu voor het gedoogbeleid hebben. Ik ben daar overigens uitermate trots op. Echter, de minister van Justitie wíl het niet uitbreiden en wel op basis van allerlei speculatieve inschattingen. Het was economie van likmevestje en dat wordt ook bestreden, niet alleen door lokale bestuurders, maar ook door politici, door justitie en door allerlei andere mensen die er verstand van hebben.

Voordat ik mijn motie indien, zou ik nog één opmerking willen maken in de richting van minister Pechtold. Hij zadelde ons aan het eind van zijn antwoord op met een uitermate ingewikkeld raadsel over wat hij nu wel en niet heeft gezegd. Het siert minister Pechtold dat hij zich niet distantieert van de uitspraak dat hij legalisering nastreeft in Europa. De media hebben dit goed genoteerd; hij heeft de uitspraak gedaan als vader, als man en als minister. Minister Pechtold zegt dat er geen licht zit tussen zijn uitspraak en de uitspraak van minister Donner. Nu, dan kan ik het raadsel alleen maar zo oplossen dat ook minister Donner vóór legalisering in Europa is.

In het licht van de verhalen van Asterix en Obelix vraag ik minister Pechtold of hij weet hoe het met de bard afliep. Nu, die zong altijd graag en luid, en op elke laatste pagina zat hij weer vastgebonden in de boom. Ik hoop dat dit niet het voorland van minister Pechtold is. Ik hoop dat hij lef toont, maar dan moet hij ook de confrontatie in het kabinet aangaan.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat cannabisgebruik een onuitroeibaar fenomeen is in Westerse samenlevingen, getuige bijvoorbeeld de situatie in Frankrijk en de Verenigde Staten, waar zeer repressief wordt opgetreden maar waar veel meer cannabisgebruikers zijn dan in Nederland;

overwegende dat de overheid geen moreel debat moet voeren over cannabis, maar moet streven naar pragmatische oplossingen, gericht op vermindering van schade bij gebruikers en niet-gebruikers, scheiding van markten van soft- en harddrugs en gerichte bestrijding van georganiseerde criminaliteit;

verzoekt de regering, een experiment in Zuid-Limburg te faciliteren, waardoor lokale bestuurders een pragmatische oplossing kunnen introduceren voor de teelt en toevoer van cannabis, ter bescherming van gebruikers en ter bestrijding van georganiseerde criminaliteit,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**: Deze motie is voorgesteld door de leden Halsema, Albayrak, Van Velzen, Eerdmans en Van der Ham.

Zij krijgt nr. 150 (24077).

□

De heer **Eerdmans** (LPF): Voorzitter. Is het probleem van Gerd Leers vandaag opgelost? Ik denk het niet. Ik denk dat de winst van dit debat ver te zoeken is, behalve dan dat wij weten dat de standpunten ver uiteen liggen. Ik las de uitkomst van een enquête: 50% vóór legalisering van softdrugs en 50% tegen. Nu, dat lijkt redelijk verdeeld te zijn, ook in de Kamer van vandaag.

Het debat werd naar mijn mening behoorlijk verstoord doordat de minister niet kon wennen aan het idee dat het uitbreiden van de regulering van softdrugs voordelen kent. Wij hadden over die voordelen kunnen debatteren, we hadden ze kunnen opnoemen en de vraag kunnen behandelen of aanpassing mogelijk is. De minister kan echter niet wennen aan een wereld met softdrugs. Dat is mijn analyse. Hij kan niet wennen aan een wereld met cannabis. Hij ziet alleen maar bezwaren en gaat uit van bepaalde aannames, zoals: illegale cannabis is goedkoop. Ik zeg de minister dat wij die drugs als een krop sla kunnen verkopen. Wij hoeven dat alleen maar te willen en dan zetten wij kwekerijen neer. Dat is echt geen probleem. Toen de minister over de handhaving sprak deed hij het voorkomen alsof het ging om de beveiliging van een bank met zwaar bewapende mensen. Dat is echter niet aan de orde. Wij zouden bijvoorbeeld de Keuringsdienst voor Waren kunnen inschakelen en die de controle kunnen laten doen.

De minister sprak ook over de drugstoeristen. Hij heeft gelijk: de drugstoeristen blijven komen. Aan dat punt heeft hij een groot deel van zijn betoog gewijd. Natuurlijk komen er drugstoeristen. Net als er toeristen in Maastricht naar het Vrijthof en de basiliek gaan. Er zijn allerlei toeristen, maar die toeristen zijn geen criminelen. Achter de criminele verhalen proberen wij nu net een punt te zetten. De toeristen blijven inderdaad komen, maar wij halen ze uit de criminele sfeer. Daar gaat het debat over, maar aan die mogelijkheid kan de minister niet wennen.

Voorzitter. Ik houd van jagen op criminelen. Ik houd ook van zero tolerance, ik houd van afronden en van veel andere dingen, maar laten wij de criminelen pakken en de anderen boeven niet als zodanig kwalificeren.

Ik wil ook eindigen met een verwijzing naar Asterix en Obelix. Ik kon niets anders bedenken dan: rare jongens die ministers.

De **voorzitter**: Blijkbaar leest hier iedereen dezelfde lectuur.

Mevrouw **Halsema** (GroenLinks): Literatuur!

De **voorzitter**: Neem me niet kwalijk!

□

Mevrouw **Griffith** (VVD): Voorzitter. Ik bedank beide ministers voor hun antwoorden en feliciteer minister Pechtold met zijn eerste optreden in de Kamer.

Het is duidelijk waar de VVD-fractie staat als het gaat om regulering en legalisering van drugs. Mevrouw Halsema van GroenLinks verwijt de VVD-fractie pappen en nathouden. Wij hebben aangegeven dat wij voor regulering en legalisering zijn, maar alleen als dat in Europees verband kan. Als mevrouw Halsema vindt dat het zich houden aan de internationale verdragen en afspraken pappen en nathouden is, vind ik dat jammer. Als zij ook het eerbiedigen van de nationale wet- en regelgeving pappen en nathouden noemt, vind ik dat eveneens jammer. De voorstellen van mevrouw Halsema voor het oplossen van de problemen waarmee Maastricht en de grensstreek te maken hebben vind ik naïef en ondoordacht.

Mevrouw **Halsema** (GroenLinks): Dus u vindt burgemeester Leers naïef en ondoordacht?

Mevrouw **Griffith** (VVD): Ik heb in mijn eerste termijn aangegeven wat ik vind van het voorstel van burgmeester Leers en dat is dat met het legaliseren en reguleren de overlast niet verdwijnt. Ik ben graag bereid om over een oplossing na te denken. Wij willen ook verder komen, maar juist als je legaliseert zul je de illegale teelt moeten aanpakken en dat kost handhavingsinspanningen. Misschien denkt u dat u de inwoners van Maastricht een worstje kunt voorhouden en dat u kunt zeggen: met legaliseren en reguleren lossen wij alles voor u op. In dat geval vind ik u inderdaad naïef en uw voorstellen ondoordacht. Ik heb het nu over GroenLinks.

Mevrouw **Halsema** (GroenLinks): Als u het over mij heeft, heeft u het inderdaad over GroenLinks. Dat heeft u heel goed gezien. U zei: de inwoners van Maastricht een worstje voorhouden. Wij hebben het echter over softdrugs. Het voorstel is uitermate simpel en u zelf heeft ook gezegd dat als het kan, als internationale verdragen het niet onmogelijk maken, u uitvoering ervan wilt overwegen. Wij hebben het over de uitbreiding van het gedoogbeleid. Ik ben de mogelijkheden nog aan het uitzoeken, maar wijs erop dat door het ministerie van Justitie in 1995 onder leiding van de heer Schutte een uitermate interessant onderzoek is gedaan. Uit dat onderzoek blijkt dat uitbreiding van het gedoogbeleid naar de teelt en de toevoer kan en mag. Het onderzoek is goed besproken door de heer Rüter in het Nederlands Juristenblad. Ik zal dat artikel voor u opzoeken. Dat alles betekent dat legalisering kan, maar je moet het wel willen. Nu komt het erop aan of de VVD dit wil.

Mevrouw **Griffith** (VVD): Ik wacht uw voorstellen af.

Mevrouw **Halsema** (GroenLinks): U heeft mijn motie gezien. Daar kunt u een oordeel over geven.

De **voorzitter**: Ik stel voor dat mevrouw Griffith haar betoog vervolgt.

Mevrouw **Griffith** (VVD): Voorzitter. Ik wil nog twee opmerkingen aan het adres van de minister van Justitie maken. In mijn eerste termijn heb ik gesproken over de huidige strafmaat en over het feit dat de georganiseerde criminaliteit heel eenvoudig de opgelegde boetes betaalt. Mijn fractie wil niet dat geldboetes worden opgelegd voor grootschalige wietteelt. De minister heeft een onderzoek toegezegd naar de wijze waarop de strafmaat zich heeft ontwikkeld bij de vorige verhoging. Wanneer kunnen wij dat onderzoek tegemoet zien?

Griffith

Ik heb geen antwoord gekregen op mijn vraag over de cannabisbrief die wij april vorig jaar hebben gekregen. Ik mis een tijdpad. Er staan een heleboel ambitieuze voorstellen in om de grote overlast daadkrachtig aan te pakken en verder te komen in dit dossier. Ik hoor graag van de minister wanneer de voorstellen gerealiseerd zullen zijn. Ik krijg bij die brief en bij alle voorstellen graag een tijdpad.

□

De heer **Rouvoet** (ChristenUnie): Voorzitter. Ik begin met een huishoudelijke mededeling. Ik heb er in eerste termijn melding van gemaakt dat op de site van BZK de gezamenlijke verklaring stond met de vermelding ''bron ministerie van Justitie''. Dat is inmiddels weggehaald. Er wordt wel eens gezegd dat kleine fracties geen invloed hebben, maar binnen vijf minuten was het geregeld om vooral duidelijk te maken dat het echt een gezamenlijke verklaring was.

Enigszins tot mijn geruststelling heeft minister Donner duidelijk gemaakt wat het kabinetsbeleid is. Hij heeft er geen misverstand over laten bestaan. In de beantwoording van de vragen van collega Van der Ham over de eventuele regulering van de achterdeur heeft hij in dit debat herhaald dat regulering geen oplossing is, maar een vergroting van het probleem. Ik was het daarin zeer met hem eens. Daarom keek ik wel een beetje op toen minister Pechtold vervolgens probeerde duidelijk te maken dat zowel minister Donner als hij vond dat regulering uiteindelijk een oplossing zou kunnen zijn. Dat verdroeg zich niet goed met het betoog van de minister van Justitie zelf. Hij zal er straks misschien zelf nog iets over willen zeggen.

Ik vond de beantwoording door minister Donner duidelijk. Ik heb drie vragen gesteld en hij heeft duidelijk aangegeven waar hij het wel en niet eens is met burgemeester Leers. Hij heeft ook duidelijk aangegeven dat de Nederlandse regering niet streeft naar totale legalisering in Europa.

De beantwoording door minister Pechtold was in dat opzicht iets minder duidelijk. Ik begrijp dat wel, omdat zijn persoonlijke opvattingen ook duidelijk zijn. Ik zeg dat zonder enige bijbedoeling. Ik reken het hem helemaal niet zwaar aan, maar het is wel duidelijk geworden dat hij die persoonlijke of partijpolitieke opvattingen, die in het kader van het kabinet en de Kamer niet relevant zijn – dat weet hij ook; hij heeft dat duidelijk aangegeven – naar voren heeft gebracht tijdens zijn werkbezoek aan Zuid-Limburg. Vanuit zijn positie in het kabinet heeft hij gezegd dat het op dit moment voor dit kabinet niet aan de orde is. Dat is toch nog iets anders dan dat er uiteindelijk zou moeten worden gestreefd naar volledige legalisering. Ik gun de minister van harte zijn persoonlijke opvattingen – ik bedoel dat precies zoals ik het zeg – maar mijn dringende advies aan hem is om die als minister niet te ventileren. Anders dan een gekozen burgemeester heeft de minister geen eigen programma of mandaat, maar volgt hij het kabinetsbeleid.

Het was het eerste debat, een vuurdoop. Ik zei het net wat gekscherend tegen de collega's en ik zeg het in alle vriendelijkheid ook tegen de minister. Ik hoop dat hij later op dit debat terugkijkt met de gedachte: het was een lastig debat, maar ik heb er veel van geleerd.

□

De heer **Van der Ham** (D66): Voorzitter. Ik lees nooit Asterix en Obelix, dus ik behoor tot die minderheid. Toen ik deze twee heren zag, moest ik aan het mooie televisieprogramma Sesamstraat denken met Bert en Ernie: Bert altijd wat conservatief, Ernie ondernemend. U mag zelf uitmaken wie wie is.

Ik wil ingaan op de opvattingen van minister Donner. Ik vind het zeer belangrijk dat het softdrugsbeleid wordt uitgedragen en dat er steeds meer draagvlak komt. De Kamer heeft dat diverse keren uitgesproken, onlangs nog via de motie-Van der Ham, ook gesteund door de VVD. Ik hoor graag in tweede termijn hoe de minister dat gaat doen.

Dan is er nog het punt van de verschillende ministers en de verschillende toonsoorten. Er zitten nu eenmaal verschillende partijen in een kabinet en een D66-kleur brengt nu eenmaal een andere toon mee dan een CDA-kleur. Dat lijkt mij ook heel verstandig. Ik erger mij daar helemaal niet aan; sterker nog, ik vind het alleen maar heel plezierig.

Ik kom bij de woorden van minister Donner over de regulering. Het is toch heel belangrijk dat, als een partij zoals D66 spreekt over het gedogen van softdrugs, het niet zomaar wildwest is. Er zijn heel duidelijke criteria voor. Als de achterdeur wordt gereguleerd, dan moeten ook daarvoor strenge criteria gelden. Daartoe dien ik een motie in.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat de softdrugproblematiek momenteel leidt tot een grote mate van overlast in met name de grensregio;

overwegende dat de handhaving van het huidige softdrugbeleid een groot beslag legt op de capaciteit van justitie en politie;

overwegende dat veel lokale bestuurders voelen voor een zekere vorm van regulering van de achterdeur van de coffeeshop om de overlastproblematiek aan te pakken, en dat zij grote problemen ondervinden met de handhaving van de huidige regeling;

overwegende dat verregaande regulering van de achterdeur mogelijk ook tot problemen kan leiden;

constaterende dat het wenselijk is deze impasse te doorbreken;

verzoekt de regering, nieuwe scenario's te onderzoeken voor het oplossen van de achterdeurproblematiek, en daarin te betrekken:
- de mogelijkheid om BIGH LB-criteria voor deugdelijke cannabistelers te ontwikkelen (Boekhouding, Informatieverstrekking, Geen bestrijdingsmiddelen, alleen Hennepplanten verbouwen, alleen Leveren aan coffeeshops en deugdelijke Bedrijfsvoering);
- de mogelijkheid van kleinschalige experimenten met regulering van de achterdeur van coffeeshops, opdat de voor- en nadelen in de praktijk kunnen worden onderzocht;
- een mix van repressieve sancties en regulering;
- de bredere toepassing van elementen uit het HEKTOR-programma;

het draagvlak in de Europese Unie voor deze scenario's te onderzoeken en de Kamer over dit alles te berichten,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**: Deze motie is voorgesteld door de leden Van der Ham, Van Velzen, Halsema en Albayrak. Naar mij blijkt, wordt zij voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 151 (24077).

De heer **Van der Ham** (D66): Voorzitter. Wat zo belangrijk is van deze motie, is dat onderzocht gaat worden hoe wij een pakket maatregelen kunnen maken en uitwerken – wij moeten er niet alleen op hoofdlijnen over spreken, maar ook in detail – waarmee wij ook naar het buitenland kunnen gaan om er draagvlak voor te krijgen. Nogmaals, het gaat om de breedheid. Ik wil niet alleen de achterdeur reguleren, maar ook het HEKTOR-programma en een pasjessysteem erbij betrekken. Alles moet in samenhang worden bezien, opdat wij de problemen echt kunnen aanpakken.

Ik dien nog een motie in over het labellen. De minister heeft gezegd dat dat zal gebeuren, maar het gaat allemaal erg traag. Het moet heel hard gemaakt worden. Het moet vastgelegd worden in de AHOJ-G-criteria.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat aan cannabisgebruik gezondheidsrisico's kleven;

overwegende dat voorlichting over de gezondheidsrisico's van cannabisgebruik de gebruiker in staat stelt een bewuste keuze te maken en dat daar een preventieve werking van uit kan gaan;

overwegende dat ook organisaties voor verslavingszorg pleiten voor informatie over gezondheidsrisico's op de cannabisverpakking;

verzoekt de regering, met de cannabisbranche verplichtende afspraken te maken over standaardwaarschuwingen over gezondheidsrisico's op de cannabisverpakking en, zo nodig, de AHOJ-G-criteria uit te breiden met de verplichting tot waarschuwingen op de verpakking,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**: Deze motie is voorgesteld door de leden Van der Ham, Halsema, Albayrak en Eerdmans. Naar mij blijkt, wordt zij voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 152 (24077).

De heer **Eerdmans** (LPF): Staat mijn naam daar echt onder?

De heer **Van der Ham** (D66): Ja zeker.

De **voorzitter**: Wil de heer Eerdmans zijn naam onder de motie handhaven?

De heer **Eerdmans** (LPF): Akkoord.

De heer **Van der Ham** (D66): Voorzitter. Ik maak een opmerking over heroïneverstrekking. Het is waar dat er onderzoek naar wordt gedaan. Er wordt met VWS gepraat, maar het duurt al een halfjaar. Door die onzekerheid worden veel projecten door gemeenten op de lange baan geschoven. Ik maan de minister tot haast. Vertraging is voor dit soort projecten niet goed.

□

De heer **Van der Vlies** (SGP): Voorzitter. Namens mijn fractie dank ik beide ministers hartelijk voor hun reactie. Mijn fractiegenoot Van der Staaij die de inbreng in eerste termijn verzorgde, moest naar een ander debat in dit huis. Ik ben zo snel als ik kon hem hier komen vervangen. Een deel van de beantwoording heb ik moeten missen, maar in de fractie is uiteraard meegeluisterd. Zo trachten wij dat altijd te organiseren.

Bij herhaling is namens mijn fractie gesteld dat er in ons nationale beleid iets dubbels zit. De achterdeurproblematiek hoeft niet nader toegelicht te worden. Wij hebben er een heldere opvatting over. Wij willen geen verantwoordelijkheid dragen voor welke stap ook vooruit in de richting van legalisatie van softdrugs. Mevrouw Halsema spreekt van een beleid van stilstand, dat achteruitgang zou betekenen. Nee, weet u wat pas vooruitgang zou zijn? Als wij het gedoogbeleid zouden elimineren, ons gezonde verstand zouden gebruiken en die rommel zouden elimineren uit onze samenleving. Dat is irreëel – ik ben bereid dat te erkennen – maar het gaat wel om verantwoordelijk gedrag en rentmeesterschap. Wij hebben en houden deze opstelling, die ik gaarne aan anderen aanbeveel.

Mevrouw **Halsema** (GroenLinks): De heer Van der Vlies sprak van het elimineren van ''die rommel''. Dat is een duidelijk moreel oordeel over drugs, maar alcohol is toch ook rommel?

De heer **Van der Vlies** (SGP): Alcohol kan inderdaad ook gigantische problemen veroorzaken en hetzelfde geldt voor tabak. Mevrouw Halsema kent onze opvatting daarover en zij heeft ons nooit betrapt op welke remmende werking dan ook. Op het punt van de ontmoediging van tabaksgebruik en de matiging van alcohol vindt zij ons altijd aan haar zijde.

Mevrouw **Halsema** (GroenLinks): Maar ik heb nog nooit gehoord dat de heer Van der Vlies pleitte voor een verbod van alcohol en drugs. Wat dat betreft beschermt hij de bestaande praktijk.

De heer **Van der Vlies** (SGP): Ik begrijp het signaal van mevrouw Halsema. Misschien is ''rommel'' inderdaad wat te robuust uitgedrukt.

Mevrouw **Halsema** (GroenLinks): Wij spreken graag van genotmiddelen.

De heer **Van der Vlies** (SGP): Ja, maar het probleem is dat genot kan leiden tot defecten.

□

De heer **Van Haersma Buma** (CDA): Voorzitter. Ik dank de minister van Justitie voor zijn beantwoording en ik feliciteer de minister voor Bestuurlijke Vernieuwing en Koninkrijkrelaties met zijn eerste beantwoording in deze Kamer. Daarvoor dank ik hem overigens ook.

De minister van Justitie heeft opgemerkt dat in Maastricht ook het idee leeft om de coffeeshops alleen toegankelijk te laten zijn voor ingezetenen. Als wij kunnen voorkomen dat coffeeshops in grote mate worden bezocht door drugstoeristen uit het buitenland, is het

probleem in Maastricht naar mijn idee al grotendeels geëlimineerd.

Ik vind het heel belangrijk dat snel aan de slag wordt gegaan met het sluiten van drugspanden. Dat dient niet pas te gebeuren op het moment dat er sprake is van overlast, maar al bij het constateren van handel. Ook op dat punt vraag ik de minister om een spoedig optreden.

Ik realiseer mij dat de politiecapaciteit altijd een punt is, maar desondanks vraag ik het kabinet met het oog op de bestaande problematiek terug te komen op het probleem van de politiecapaciteit in de grensregio's. Wat mij betreft is het mogelijk daarover apart in een brief informatie te verstrekken.

Ik ben ingenomen met het feit dat minister Pechtold op een duidelijke manier steun geeft aan het kabinetsbeleid, al realiseer ik mij dat er nog veel water door de rivieren moet stromen alvorens de fracties van het CDA en van D66 een identiek verkiezingsprogramma over dit thema zullen opstellen.

□

Mevrouw **Albayrak** (PvdA): Voorzitter. Na dit debat kunnen wij niet anders dan constateren dat er een fundamenteel verschil van mening is over het drugsbeleid tussen de twee bewindslieden in vak K. Het probleem is dat deze twee ministers onderdeel uitmaken van hetzelfde kabinet, al hebben wij van minister Pechtold begrepen dat dit niet problematisch is.

Wij vragen minister Donner nu niet alle softdrugs te legaliseren. Vandaag vragen wij hem om ruimte te geven voor het vanuit de praktijk doen van experimenten, overeenkomstig de vraag van de CDA-burgemeester van Maastricht. Laatstgenoemde meent namelijk dat dit de leefbaarheid van zijn wijken ten goede zal komen, omdat hij daarmee het drugstoerisme waarschijnlijk kan beheersen en de internationale kritiek een plaats kan geven. Daarbij komt dat die burgemeester van mening is dat hij de criminaliteit op die manier beter kan bestrijden.

De minister heeft opgemerkt dat burgemeesters geen politieke kleur hebben. Hoe kan hij dan verklaren dat hij de afgelopen dagen vooral met burgemeesters van het CDA over het drugsbeleid heeft gesproken? Zag hij ook wel in dat hij deze mensen er op ideologische gronden niet van kan verdenken drugsverheerlijkers te zijn? Was hij zich er tevens van bewust dat dit mensen zijn met dezelfde ideologie als de minister, maar die in de praktijk werkzaam zijn en daardoor elke dag met de problemen van 30 jaar gedoogbeleid worden geconfronteerd? Heeft hij juist daarom contact gezocht met die burgemeesters? Hij zegt niet dat hetgeen wij vragen, hetgeen burgemeester Leers vraagt, niet kan. Is het dan te veel gevraagd om het ze laten proberen? Waarom wordt dat experiment niet gestart?. Dan hebben wij het in elk geval geprobeerd. Nu ridiculiseert hij deze pogingen alleen maar en blijft hij vooral selectief interpreteren.

Minister Pechtold, ook ik vind uw eerste optreden geslaagd. Ontspannen en gevat, maar dan heb ik het vooral over de performance. De inhoud vat ik samen met de woorden ''wat jammer''. Ik had in u graag de Obelisk van het parlement gezien; een harde mepper met een goed hart. Helaas, u heeft het eens gezegd, maar dat zult u niet meer doen zolang u in dit kabinet zit. Wist u wel in welk kabinet u stapte? Frisse uitspraken worden niet herhaald, zo zegt u. Voor mij is dit synoniem aan ''ik heb die woorden allang ingeslikt met een glas Donner-water''.

De heer **Van der Ham** (D66): Ik heb de minister nooit horen zeggen dat hij nooit meer frisse uitspraken zal doen. Dat moet hij ook niet te vaak doen, want dan is die uitspraak niet fris meer. Ik hoop dat u een beetje positief blijft. Ik heb alle aanleiding om te veronderstellen dat er meer moois uit zijn mond zal komen.

Mevrouw **Albayrak** (PvdA): Ik vat dit op als een aanmoediging aan minister Pechtold om in de onderlinge gesprekken in het kabinet zijn hart te blijven volgen als hij dat niet meer op de bühne durft. Ik hoop dat hij in het kabinet blijft pleiten voor een andere koers dan minister Donner voorstaat.

Onder andere de VVD-fractie heeft met het argument Europa geschermd. Helaas heeft minister Pechtold ook soortgelijke bewoordingen gebruikt. Op dat punt dien ik de volgende motie in.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat steeds meer Europese landen spreken over een liberaler softdrugsbeleid, waaronder België, Duitsland, Verenigd Koninkrijk, Frankrijk, waaruit erkenning blijkt van de voordelen van de Nederlandse aanpak;

overwegende dat het Europees Parlement in een aanbeveling (92004/2221(INI)) betreffende de strategie inzake drugsbestrijding pleit voor een herziening van het Europese drugsbeleid, met als insteek de ervaringen in lidstaten als Nederland waar betere resultaten worden bereikt, waar het bijvoorbeeld gaat om de vermindering van het aantal drugsdoden, de bescherming van de volksgezondheid en de reïntegratie van verslaafden;

verzoekt de regering, op korte termijn te inventariseren welke lidstaten van de EU sympathie tonen voor het Nederlandse drugsbeleid, en het initiatief te nemen voor een drugsconferentie met deze lidstaten teneinde een gezamenlijke strategie te bepalen om te komen tot een liberaler softdrugsbeleid,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**: Deze motie is voorgesteld door de leden Albayrak, Halsema, Van der Ham en Van Velzen. Naar mij blijkt, wordt zij voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 153 (24077).

□

Mevrouw **Van Velzen** (SP): Voorzitter. Ik vel geen oordeel over de vader, de mens, de man en de minister. Mij rest niets anders dan felicitaties voor de maidenspeech van minister Pechtold in deze Kamer. Ik dank ook minister Donner. Hij is zeer duidelijk geweest. Hij heeft gezegd dat hij niet bereid is om het Nederlandse softdrugsbeleid te benoemen als fundamenteel onderdeel van het Nederlandse strafrechtstelsel. Als de Europese Grondwet wordt aangenomen en een lidstaat het Nederlandse gedoogbeleid wil aanpakken, is het

Van Velzen

Nederlandse softdrugsbeleid dus in gevaar. Dank voor die helderheid. In reactie hierop dien ik de volgende motie in.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat na implementatie van de Europese Grondwet het Nederlandse softdrugsbeleid op grond van de artikelen III-270 en III-271 van de Europese Grondwet, voorwerp zou kunnen worden van Europese inmenging, die tot gevolg zou kunnen hebben dat het tolerante karakter van het huidige Nederlandse beleid jegens softdrugs wordt aangetast;

overwegende dat op grond van de artikelen III-270, lid 3, en III-271, lid 3, van de Europese Grondwet, Nederland een dergelijke inmenging kan voorkomen wanneer het van oordeel is dat deze inmenging afbreuk zou doen aan een fundamenteel aspect van zijn strafrechtstelsel;

overwegende dat de regering geen verklaring bij de Grondwet heeft laten opnemen waaruit blijkt dat zij het huidige Nederlandse softdrugsbeleid beschouwt als een fundamenteel aspect van zijn strafrechtstelsel of anderszins duidelijk heeft laten blijken dat zij het huidige Nederlandse softdrugsbeleid als zodanig beschouwt;

verzoekt de regering, uit te spreken dat zij het Nederlandse beleid ten aanzien van softdrugs beschouwt als een fundamenteel aspect van het Nederlandse strafrechtstelsel,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**: Deze motie is voorgesteld door het lid Van Velzen. Naar mij blijkt, wordt zij voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 154 (24077).

Mevrouw **Halsema** (GroenLinks): Naar aanleiding van de motie van mevrouw Van Velzen zou ik graag een antwoord van de minister willen, ook in verband met wat wij met deze motie moeten doen. Ik veronderstel dat het opportuniteitsbeginsel een wezenlijk onderdeel is van ons rechtsbestel. Het gedoogbeleid en het drugsbeleid zijn een uitvloeisel daarvan. Ik ga ervan uit dat dit beleid niet door Europa in gevaar wordt gebracht.

Mevrouw **Van Velzen** (SP): Als u de vraag aan mij stelt, dan kan ik slechts antwoorden met de woorden van de minister. De minister zei vrij duidelijk dat hij niet bereid is om het Nederlandse softdrugsbeleid als fundamenteel aspect van het Nederlandse strafrechtsstelsel te benoemen. Dat wil zeggen dat er geen sprake kan zijn van een noodremprocedure, dat Nederland zich hier niet aan wil committeren en dat het Nederlandse softdrugsbeleid wel degelijk in gevaar kan zijn als de Europese grondwet in werking wordt gesteld. Ik heb daar moeite mee. Ik wil hier geen debat over de Europese grondwet aangaan, maar ik wil gewoon duidelijkheid van het kabinet. Die is mij gegeven.

Mevrouw **Halsema** (GroenLinks): De vraag is ook een andere. Volgens mij hoeft minister Donner dat niet te zeggen – ik had overigens graag gezien dat hij het softdrugsbeleid in Europa wél verdedigde – omdat het opportuniteitsbeginsel waarop het softdrugsbeleid rust wél een wezenlijk onderdeel van ons rechtsbestel is. Dat zal minister Donner altijd moeten verdedigen in Europa en ik neem aan dat hij dat ook zal doen.

Mevrouw **Van Velzen** (SP): Ik vrees dat u daar heel erg verkeerd zit, omdat deze minister niet erkent dat het huidige beleid onderdeel is van het Nederlandse rechtsbestel. Punt. Wij hebben hier een probleem. Als wij de Europese grondwet aannemen, dan wordt het probleem alleen maar groter. Trek daar uw conclusie uit, ik heb mijn conclusie getrokken. Helaas hebt u een andere conclusie getrokken dan ik.

Ik denk dat het tijd is dat de Nederlandse regering binnen de handhaving van de Opiumwet bevordert dat er richtlijnen worden ontwikkeld op basis waarvan productie van nederwiet en de toelevering aan de coffeeshops wel degelijk geregeld zal gaan worden. Ik dien daartoe de volgende motie in.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat het wenselijk is van overheidswege een consistent cannabisbeleid te voeren waarbij niet alleen de verkoop, maar ook de toelevering van cannabisproducten aan coffeeshops wordt geregeld;

constaterende dat de toename van illegale teelt en de semi-professionele thuisteelt van cannabis gepaard gaat met georganiseerde criminaliteit en overlast die de leefbaarheid in steden onder druk zet en gezondheidsrisico's met zich meebrengt;

van mening dat het cannabisbeleid gericht dient te zijn op het terugdringen van criminaliteit, het beperken van gezondheidsrisico's en het voorkomen van problematisch gebruik en dat het strikte toezicht op de productie en toelevering van cannabis aan coffeeshops een bijdrage daartoe levert;

verzoekt de regering, te bevorderen dat – in het kader van strafrechtelijke handhaving van de Opiumwet – richtlijnen worden ontwikkeld op basis waarvan de productie van nederwiet en toelevering daarvan aan coffeeshops wordt geregeld,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**: Deze motie is voorgesteld door de leden Van Velzen, Halsema en Albayrak. Naar mij blijkt, wordt zij voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 155 (24077).

De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst.

□

Minister **Donner**: Voorzitter. Ik denk dat het goed is om eerst nog een keer zo duidelijk mogelijk aan te geven waar naar mijn gevoel de discussie over gaat. Die gaat niet over het legaliseren of het reguleren van de achterdeur. Ik heb dit debat gevoerd in de context van de opmerkingen van burgemeester Leers over de problematiek inzake drugstoerisme en illegale wietteelt,

in het bijzonder in de grensregio. De illegale teelt is overigens geen specifiek probleem van de grensstreek en heeft dan ook strikt genomen niet te maken het drugstoerisme. Het verschijnsel komt net zo goed voor in bijvoorbeeld het oostelijke deel van Noord-Brabant. Er zijn echter wel problemen met huisteelt in de regio.

Ik heb gezegd dat het reguleren van de achterdeur voor deze problemen geen oplossing is. Ik heb geen van de Kamerleden ook maar een begin horen geven van een redenering over waarom het wel een oplossing is, buiten het aanroepen van het feit dat er bepaalde burgemeesters zijn die zeggen dat de achterdeur moet worden gereguleerd en die daar verder geen enkel argument voor hebben gegeven. Ik heb al gezegd dat ik afgelopen maandag met die burgemeesters heb gegeten.

In mijn brief aan de Kamer van afgelopen woensdag heb ik een aanpak geschetst en heb ik mogelijke effectieve oplossingen genoemd. Ook in die brief ben ik tot de conclusie gekomen dat het reguleren van de achterdeur hooguit het probleem oplevert dat een klein deel van de wietteelt duurder wordt gemaakt doordat deze wordt gereguleerd en er allerlei eisen aan worden gesteld, maar het dat geen oplossing is voor het drugstoerisme. Ik heb nog niemand hier ook maar een begin van een redenering horen maken waaruit blijkt dat er één toerist minder komt en dat er één huisteler minder komt als de achterdeur wordt gereguleerd. Dat zijn de problemen waar het over gaat.

Mevrouw **Albayrak** (PvdA): U bent zo ongelofelijk stellig in uw bewering dat u niet één argument hebt gehoord. Er zijn er hier vele genoemd, maar u blijft selectief luisteren en selectief shoppen in het scala van argumenten. Wij kunnen hier dat project tot in alle details uittekenen met u, tot en met de accijnsheffing en het inzetten van accijnzen voor handhaving. Dat doen wij niet omdat burgemeester Leers al een concreet experiment in gedachten heeft. De enige vraag is of u hem de ruimte kunt gunnen.

Minister **Donner**: Nu begint u er weer over dat burgemeester Leers een experiment in gedachten heeft. Het probleem is dat er als gevolg van het gedoogbeleid een probleem is met 1,5 miljoen toeristen. Kan iemand mij dan uitleggen hoe er één toerist minder zal komen als het gedoogbeleid wordt uitgebreid? Op welke wijze wordt er één toerist ontmoedigd om hier te komen als de achterdeur beter is geregeld?

Mevrouw **Albayrak** (PvdA): Dat antwoord is te geven en is gegeven.

Minister **Donner**: Het enige antwoord dat is gegeven, is dat burgemeester Leers het zegt en dat het dus zo is.

Mevrouw **Albayrak** (PvdA): Ik maak hier echt bezwaar tegen. Er is hier inhoudelijk gedebatteerd. Er is met argumenten onderbouwd waarom zo'n project succesvol kan zijn, ook waar het gaat om het weren van drugstoeristen. Doet u nu niet alsof de Kamer een beetje in het luchtledige praat. Wij debatteren hier op basis van argumenten; alleen u wilt ze niet horen.

De heer **Van der Ham** (D66): U maakt een karikatuur van de opvattingen van heel veel Kamerleden. Ik was maandag ook in Limburg; iedereen was in Limburg. Er zijn ook door de fractie van D66 opvattingen onder woorden gebracht: achterdeur reguleren en nagaan wat wij met pasjes kunnen doen. Dat geeft toch al aan dat wij breder kijken dan alleen dat voorstel? Dat doet ook de heer Leers en dat zou u ook moeten doen. Als wij doen wat u wilt, houden wij een wildwestsituatie in Limburg. Er verandert dan dus helemaal niets. Dan bent u de libertijn en niet wij.

Minister **Donner**: Voorzitter. Nogmaals, ik heb aangegeven op welke manier de motie onderdeel is van het beleid. Ik heb geen antwoord gehoord op de redenering dat met het faciliteren van de achterdeur er één toerist minder komt. Dat is het probleem. Daarom heb ik aangegeven dat wij wel alles aan een oplossing kunnen verbinden, maar dat dat het niet is.

Mevrouw **Halsema** (GroenLinks): Het eindeloos benadrukken van de drugstoeristen dient voor de minister maar één doel: het is de oplossing voor een ander probleem. Wij benadrukken dat het regelen van de toevoer en de teelt ertoe dient om grip te krijgen op de georganiseerde misdaad, de zware criminaliteit. Die laat de minister nu met rust; hij laat de narcostaat bestaan.

De **voorzitter**: Dat was geen vraag, dus ik stel mij voor dat de minister zijn betoog vervolgt.

Mevrouw **Halsema** (GroenLinks): Als voorzitter dient u vooral de Kamer. Ik heb hier een stelling geponeerd en daarop wil ik een reactie van de minister.

Minister **Donner**: Ik heb herhaalde malen aangegeven dat de kern van het huidige beleid juist de aanpak van de georganiseerde criminaliteit daarachter is. Dat is aanzienlijk eenvoudiger met een nuloptie op dit terrein dan met een genuanceerd beleid. Ik heb ook gezegd dat het handhavingsbeleid en de handhavingskosten niet minder worden. U constateert dat het probleem blijft. Dat is inderdaad omdat wij het probleem steeds bij het verkeerde principiële punt aanpakken.

Het artikel van de heer Schutte is genoemd. Dat dateert uit 1995 en daarin staat dat het mogelijk is. Ik constateer evenwel dat, wat er verder ook van zij, er sinds kort het Europees kaderbesluit is. Ik denk dat het gedoogbeleid, het opportuniteitsbeginsel, niet bedoeld is om de wetten systematisch niet te handhaven. In artikel 2, onder b, van het Europees kaderbesluit staat uitdrukkelijk dat het kweken van cannabisplanten niet mag. Men kan zeggen: wij nemen het besluit en vervolgens handhaven wij dat niet, maar gedogen wij de situatie. Nee, zeker als het om een besluit van de Europese Unie gaat, moet u er niet op rekenen dat de Europese Unie op dat punt zal erkennen dat het zeker een kenmerk van het Nederlandse beleid is om afspraken niet te handhaven. Ik ben dus bang dat met de nieuwe bepalingen het artikel van de heer Schutte achterhaald is.

Mevrouw **Halsema** (GroenLinks): Artikel 2 van het Europees kaderbesluit stelt het verbod afhankelijk van de rechtvaardigingsgrond. Die grond is ook exact gebruikt bij medicinale wiet. De bestrijding van criminaliteit is een uitstekende rechtvaardigingsgrond om teelt en toevoer te reguleren.

Minister **Donner**: Dat klopt. Onder andere de medicinale wiet is op die basis benaderd. Het experiment is volgens de conclusies van de minister van Volksgezondheid op dat punt volledig mislukt, omdat de wiet die niet op medische wijze gekweekt is, altijd goedkoper zal zijn. De op die gronden gekweekte wiet is dan ook niet aanvaard.

Bij de aanlevering aan de achterdeur hebben wij het echter niet over medicinale wiet, maar over het kweken van cannabisplanten.

Mevrouw **Albayrak** (PvdA): Begrijp ik goed dat de minister impliciet toegeeft dat er wel degelijk ruimte is om dit te doen, aangezien medicinale cannabis ook mogelijk was? Zijn argument dat het niet mogelijk is, heeft hij zojuist zelf ontkracht.

Minister **Donner**: Opiumverdragen bieden een uitzondering voor het gebruiken van opiaten ten behoeve van medicinale doelstellingen. Dat is een algemene uitzondering die onder deze verdragen valt en daarvoor ook is gebruikt. Deze zaak speelde voordat het Kaderbesluit speelde. Met de aanvaarding van het Kaderbesluit heeft Nederland nu de verplichting om het kweken van cannabisplanten effectief tegen te gaan. Op dat punt is het artikel van de heer Schutte achterhaald.

Mevrouw **Albayrak** (PvdA): In de wet staat medicinaal gebruik niet als uitsluitingsgrond genoemd, maar is sprake van algemene rechtvaardigheidsgronden. Die kunnen wij dus zelf invullen.

Minister **Donner**: Ik spreek nu over het Kaderbesluit en de formuleringen daarin. Men kan zekere uitzonderingen binnen de grenzen altijd invullen, maar men kan ze niet totaal op hun kop draaien. Als er een uitzondering geldt voor medicinale doelstellingen, kan ik niet zeggen dat gebruikers in een coffeeshop de drugs allemaal voor medicinale doelstellingen nemen. Eén van de voordelen van de Europese Unie is dat een onafhankelijke rechter vaststelt wat wel of niet de omvang is van de verplichtingen binnen de Unie en dat niet iedere lidstaat er iets heel anders in kan lezen.

Er staat in het Kaderbesluit: ''Iedere lidstaat neemt de nodige maatregelen opdat de volgende gedragingen bestraft worden wanneer daarvoor geen rechtvaardigingsgrond aanwezig is''. Daarbij gaat het om het kweken van cannabisplanten. Onder de rechtvaardigingsgronden in het besluit valt niet het aanleveren via de achterdeur van een coffeeshop en dit kan daaronder niet worden begrepen. Ik moet dan constateren dat het niet mogelijk is. Dat is elementair juristenwerk.

Mevrouw **Albayrak** (PvdA): Dit staat er niet letterlijk. De minister moet toegeven dat dit zijn interpretatie is van deze Europese regelgeving.

Minister **Donner**: Ik lees hier: ''Iedere lidstaat neemt de nodige maatregelen opdat de volgende opzettelijke gedragingen bestraft worden wanneer daarvoor geen rechtvaardigingsgrond aanwezig is: het produceren'' etc., ''het kweken van papavers, cocaplanten of cannabisplanten.''

Mevrouw Albayrak kan niet zeggen dat ik niet lees wat er staat. Ik lees haar voor wat er staat en dat is de uitleg.

De **voorzitter**: Het is nu vier maal gewisseld.

Mevrouw **Albayrak** (PvdA): Het moet geen spel worden. Dit is een belangrijk punt. Dit punt is in het debat niet eerder gewisseld en de minister brengt dit nu als excuus om het niet te doen, maar hij kan de rechtvaardigingsgrond bepalen en zeggen dat de veiligheid en de bestrijding van criminaliteit rechtvaardigen dat het kweken in Nederland wordt gedoogd. Die ruimte heeft hij, hij moet gewoon zeggen dat hij die niet wil gebruiken.

Minister **Donner**: Het punt is eerder gewisseld en ik heb in eerste termijn in antwoord op mevrouw Halsema verwezen naar dit artikel. Als er rechtvaardigingsgronden zijn, zijn dit de rechtvaardigingsgronden die in het Kaderbesluit zijn aangegeven. De bestrijding van criminaliteit is geen rechtvaardigingsgrond, want daarvoor hebben wij juist de strafsancties. Ik kan niet zeggen dat ik niet handhaaf om de criminaliteit te bestrijden. Dat punt kan ik in het buitenland niet uitleggen.

De heer Eerdmans heeft gezegd dat ik niet kan wennen in een wereld waarin softdrugs geregeld zijn. Nogmaals: dat is een andere discussie. Wij spreken dan over een wereld waarin softdrugs geregeld zijn. Op zich kan dat, voor alcohol bestaat die situatie. Zoals de drooglegging in één land, de Verenigde Staten, tot criminaliteit in dat land heeft geleid, leidt het in onderscheid niet verbieden in een wereld die wel verbiedt tot gigantische criminaliteit in het land dat niet verbiedt. De heer Eerdmans moet dan ook de redenering volgen dat een wereld waarin de softdrugs geregeld zijn, iets anders is dan de vraag of wij in Nederland ons beleid doorzetten.

Mevrouw Griffith heeft gevraagd naar de boetes voor de grootschalige wietteelt. Bij grootschalige wietteelt is namelijk sprake van vrij forse overtredingen. Ik zal dit nakijken, maar kan daarop nu geen antwoord geven.

Ik kom op het tijdpad van de cannabisbrief. De brief die ik de Kamer gisteren heb gezonden over de uitvoering van de cannabisbrief en de verschillende maatregelen daarin, betreft die uitvoering. In die zin meen ik dat ik eraan voldoe. Ik weet niet of ik nu weer een tijdpad moet maken. Ik zal daar naar kijken. Een van de maatregelen heb ik u aangegeven in de brief van gisteren.

Mevrouw **Griffith** (VVD): In de laatste brief, die de minister deze week naar de Kamer heeft gestuurd, wordt voor een groot deel ingegaan op de uitlatingen van burgemeester Leers. Ik heb de cannabisbrief, een bladzijde of tien, deze week helemaal opnieuw gelezen. Er staan heel constructieve voorstellen en methodes in. Die brief reikt veel verder dan de laatste brief van de minister. Ik zou graag willen dat hij bij de voorstellen in de cannabisbrief precies aangaf wanneer wij wat kunnen verwachten van alle voorstellen die hij doet.

Minister **Donner**: Ik zal kijken of ik mevrouw Griffith zo snel mogelijk kan inlichten op welke wijze wij dat ter hand nemen.

De vraag van de heer Van Haersma Buma over de politiecapaciteit in de grensregio zal ik met mijn collega van Binnenlandse Zaken opnemen. Ik heb daar geen concreet inzicht in.

Mevrouw Albayrak zei dat ik zou hebben gezegd dat legaliseren niet mogelijk is. Ik heb aangegeven dat het juridisch niet kan. Praktisch is het

mijns inziens geen oplossing voor de problemen waarmee wij worden geconfronteerd.

Ik ben het geheel eens met de overwegingen in de motie van mevrouw Halsema. Er moet worden gezocht naar pragmatische oplossingen. Ik heb beargumenteerd dat gelet op het drugstoerisme een experiment met de wietteelt geen oplossing is. Het faciliteren van een experiment kan ik in het buitenland niet verdedigen. Ik ontraad de Kamer de motie ernstig. Zij biedt geen pragmatische oplossing en geen juridische oplossing. Ik kan mij heel wel vinden in de overwegingen van de motie, maar het verzoek dat daarop volgt vloeit er niet logisch uit voort. Aangezien mij in een eerdere fase verweten werd dat ik niet logisch was, ontraad ik de motie.

De heer Van der Ham vraagt in een motie om een oplossing voor de achterdeurproblematiek. Als die achterdeur iets oplost, ben ik bereid om daarin mee te gaan. Het systeem lost echter niets op. Met andere elementen die hij noemt ben ik bezig. Hij vraagt om draagvlak voor de scenario's. Ik wil ze gewoon toepassen, voor zover ze binnen mijn bereik liggen. De heer Leers heeft een aantal steden uit de omgeving van Maastricht opgeroepen om op 20 mei bijeen te komen. Laten wij eerst eens kijken of dat effect heeft op het draagvlak. Mijn punt is voor welk probleem een oplossing moet worden gezocht.

Als ik experimenten overweeg met de voor- en achterdeurproblematiek in een bepaalde regio, wordt het onmogelijk om algemene criteria voor wietteelt te stellen. Dat vooronderstelt namelijk het gedogen op brede schaal van de wietteelt. Ik kan niet met droge ogen verdedigen dat wij dan nog aan onze internationale verplichtingen voldoen.

De heer **Van der Ham** (D66): U erkent daarmee dat in deze motie de breedte van het probleem wordt benoemd en dat het niet alleen gaat om de achterdeur: het gaat om meer. Dan neemt u dus uw opmerking terug dat niemand daarover wil spreken?

Minister **Donner**: Nee, ik zeg niet dat niemand erover wil spreken. Ik heb nog geen begin van een redenering gehoord die aangeeft op welke wijze het reguleren van de achterdeur een oplossing is voor het probleem van het drugstoerisme of een oplossing voor de wietteelt. Dat zijn de twee problemen waar wij het over hebben.

De heer **Van der Ham** (D66): Het is: én, én.

Minister **Donner**: Nee, dat is wat de heer Leers ook doet en dat is mijn probleem. Hij heeft een aantal goede dingen en voegt er dan één ding aan toe dat een non sequitur is in de redenering. Daarvan zeg ik dat dit geen reden is om het te overwegen.

Ik kom hiermee op de andere moties en in de eerste plaats op de motie van mevrouw Albayrak, waarin gevraagd wordt te inventariseren welke lidstaten van de Europese Unie sympathie vertonen voor het Nederlandse drugsbeleid. Deze motie kan ik bijna terstond uitvoeren, want het antwoord is: géén. Ik kan best een congres met mezelf gaan houden in Nederland, maar toen wij in Europa het afgelopen halfjaar het EU-kaderbesluit bediscussieerden, was er geen lidstaat die sympathie had voor het Nederlandse beleid. Wij hebben vervolgens, onder Nederlands voorzitterschap, de EU-drugsstrategie vastgesteld en daarbij is op geen enkele wijze van sympathie gebleken voor het Nederlandse standpunt. Wij koesteren al dertig jaar de illusie dat er een toenemend aantal lidstaten is in Europa dat sympathie heeft voor het Nederlandse beleid. Wat daarvan ook zijn moge, ik constateer dat er een toenemend aantal landen is met een socialistische regering en dat deze regeringen alleen nog maar feller tegen het Nederlandse beleid zijn dan de regeringen vóór die tijd.

Mevrouw **Griffith** (VVD): Ik wil even terugkomen op de motie van de heer Van der Ham. Ik begrijp dat de minister geen centimeter opschuift. Zijn redenering heb ik gehoord en die hoeft hij niet te herhalen: niemand heeft de minister kunnen aantonen dat een verdere regulering tot een oplossing zou leiden. Wat ik echter uit de motie van de heer Van der Ham proef, is de oproep om een stap vooruit te zetten. Ik verbind hieraan wat minister Pechtold zegt over in de toekomst kijken en over een legalisering in Europees verband. Stel je nu eens voor dat wij die stap zouden zetten: hoe zou het dan ingevuld moeten worden? Dat is wat ik in deze motie lees, los van alle andere dingen die er ook in staat zoals de BIGH-criteria. Als de minister dat nu even laat gaan, hoe kijkt hij er dan tegenaan om constructief mee te denken over de vraag hoe het er in 2015 of 2020 uit zou zien?

Minister **Donner**: Mevrouw Griffith, op dat punt zit ik met andere beperkingen dan u. Ik moet niet voor de Nederlandse regering scenario's gaan schrijven over 2010 en over de vraag wat er zou kunnen zijn als dit en als dat. Daar wil ik als minister niet aan meewerken, omdat dit in het buitenland een volstrekt verkeerde indruk kan geven van het Nederlandse beleid. Het kan de indruk wekken dat een Nederlandse minister met plannen komt om tot legalisering te komen of om de achterdeurproblematiek op te lossen. Ik erken volledig dat de motie van de heer Van der Ham een andere is dan de motie van mevrouw Halsema die zegt: sta nu maar een experiment toe, zonder dat er een argument voor is om dit te doen. De heer Van der Ham zegt: wij hebben een probleem en wil je nu eens kijken naar een aantal elementen dat daar een rol bij speelt.

Ik heb in de brief die ik de Kamer gisteren heb gestuurd, aangegeven wat naar mijn mening de elementen zijn van de problemen waar wij mee geconfronteerd zijn. Ik heb daarbij aangegeven waarom naar mijn mening het reguleren van de achterdeur geen oplossing biedt voor welk probleem dan ook dat daar aan de orde is. Ik heb eerder een brief geschreven over onderdelen van de problematiek. Ik ben gaarne bereid – ik heb het denken nog nooit op nul gezet – om te kijken welke oplossingen er zijn. Het enige dat u niet van mij kunt verwachten, is dat ik er als minister scenario's over ontwikkel hoe het zou kunnen zijn als wij de achterdeur wel reguleren.

Mevrouw **Albayrak** (PvdA): De minister heeft gelijk: tijdens de Europese Top onder Nederlands voorzitterschap was er geen sympathie voor het Nederlandse drugsbeleid. Vindt hij dat gek? Hij zat daar. Hij straalde uit geen sympathie te hebben voor het Nederlands drugsbeleid.

De **voorzitter**: Nu gaan wij weer de discussie aan. Dat is niet de bedoeling. De minister gaat door met

het geven van een oordeel over de moties.

Mevrouw **Albayrak** (PvdA): Exact, maar ik bestrijd dus zijn woorden dat er geen sympathie voor ons drugsbeleid zou zijn. Ik heb landen genoemd die feitelijk niet meer vervolgen en die hetzelfde doen als wij. Noordrijn-Westfalen wil zelfs niet spreken van een gedoogbeleid. Toch zegt de minister dat er geen sympathie is voor ons beleid. Met de motie wordt de minister gevraagd ons beleid beter te verdedigen en om er voortaan achter te staan.

Minister **Donner**: Mede met het oog op de bijeenkomst die de heer Leers plant zal ik in ieder geval de naastomliggende landen aanschrijven met de vraag of zij sympathie voor het Nederlandse beleid hebben en of het zinvol is om daarover te praten. Dan weten wij ook wat er waar is van al die verhalen dat er in de andere landen sympathie is voor ons drugsbeleid. U constateert in uw motie dat dat het geval is. Ik zal dus de landen aanschrijven om na te gaan welke landen dat zijn.

Mevrouw **Albayrak** (PvdA): Dit is geen goede toezegging.

Minister **Donner**: U vraagt dit in uw motie.

Mevrouw **Albayrak** (PvdA): Nee, ik spreek daarin niet over de ons omringende landen. De Europese Unie telt meer landen dan die welke direct aan Nederland grenzen en bij die andere landen zijn er die sympathie voor ons beleid hebben. Ik vraag u om een brede missie te doen en de mening van alle Europese landen te vragen. Vervolgens kan een conferentie worden belegd met de landen die sympathie hebben voor ons beleid.

De **voorzitter**: Maar dat vraagt u al met uw motie. Die heeft u toe mogen lichten. Ik stel voor dat de minister nu zijn betoog vervolgt.

Minister **Donner**: Dan zal ik alle landen aanschrijven met de mededeling dat hier het gerucht gaat dat er sympathie is voor het Nederlandse drugsbeleid. Ik zal ze vragen of zij daarvoor inderdaad sympathie hebben en vervolgens de Kamer informeren. Met de landen die bevestigend antwoorden zal ik een conferentie beleggen en dan kunnen zij vertellen hoe zij zover zijn gekomen.

De heer **Van der Ham** (D66): U zou niet alleen naar andere landen, maar ook naar steden en regio's in het buitenland een brief kunnen sturen. U zou bijvoorbeeld naar de regio's Parijs en Barcelona een brief kunnen sturen. Ik veronderstel dat daar veel enthousiasme voor ons beleid is. Wilt u dus niet alleen naar nationale overheden, maar ook naar dergelijke regio's een brief sturen?

Minister **Donner**: De nationale overheid communiceert niet met steden of regio's in andere landen, maar met andere regeringen. In de motie wordt ook gevraagd om te inventariseren welke landen sympathie tonen voor het Nederlandse drugsbeleid. Ik kan moeilijk aan andere landen vragen om na te gaan welke steden het niet eens zijn met hun beleid. Daar zou het dan in wezen om gaan. Ik zal dus graag de motie in die zin uitvoeren als ik aangaf. Ik zal zeggen dat deze Kamer de indruk heeft dat er bij andere landen sympathie is voor het Nederlandse beleid en ze vragen of dat waar is.

Ik ben het volstrekt eens met mevrouw Halsema dat het opportuniteitsbeginsel een wezenlijk element is van het Nederlandse strafrechtsysteem. Dat hoef ik de andere landen in Europa niet apart te laten weten. Dit element wordt zonder meer door Nederland behartigd en in de discussie ingebracht. Ons softdrugsbeleid is echter niet een van de wezenlijke elementen. Wel behoort het opportuniteitsbeginsel tot de wezenlijke elementen van het Nederlandse strafrechtbeleid. Nogmaals, de vraag is aan de orde of je voor een hele categorie systematisch de wetgeving niet hoeft te handhaven. De Nederlandse regering kan ongeacht haar samenstelling in Europa niet met droge ogen volhouden dat gedogen een wezenlijk element van het Nederlandse beleid is, los van de vraag wat men gedoogt.

Mevrouw **Halsema** (GroenLinks): Dat snap ik, maar met de verdediging van het opportuniteitsbeginsel kunt u ons softdrugsbeleid beschermen. Als ik weet of u dat doet, kan ik bepalen of ik voor of tegen de motie-Van Velzen moet stemmen.

Minister **Donner**: Wij gebruiken het opportuniteitsbeginsel onder andere voor het coffeeshopbeleid. Ik wijs erop dat de vooronderstelling waarop de motie van mevrouw Velzen is gebaseerd, onjuist is. Ik wijs in dit verband op het gestelde in artikel 2. In de afgelopen jaren heeft Nederland in wezen de ruimte gekregen voor het beleid dat wij voeren, maar op voorwaarde dat wij wat aan het drugstoerisme doen. Deze afspraak probeer ik loyaal na te komen. Als de laatste jaren enig kabinet in Europa verder is gekomen op dit terrein, dan is het juist dit kabinet, dat zowel in het kaderbesluit als in de drugsstrategie daarvoor de ruimte heeft gekregen. Als ik samen met de SP campagne ga voeren, eerst voor aanvaarding van het grondwettelijk verdrag, zal ik daarna gaarne gezamenlijk de Europese steden afgaan om te pleiten voor het Nederlandse softdrugsbeleid. Dan hebben wij een gezamenlijke campagne. Dat doe ik met geen andere partij, alleen met de SP.

Mevrouw **Halsema** (GroenLinks): Dat is een voorkeursbehandeling; dat vind ik niet aardig. Ik wil heel graag met u die ja-campagne voeren, als u met mij al die steden langsgaat.

Minister **Donner**: Met u voer ik de ja-campagne sowieso wel. Maar als ik de SP op deze basis over de streep kan trekken ...

Mevrouw **Van Velzen** (SP): De minister doet mij een aanzoek. Ik ga daar graag op in, op voorwaarde dat wij dan drie kinderen nemen en een Fiat Panda.

Minister **Pechtold**: Het is aanlokkelijk.

Minister **Donner**: Mevrouw Van Velzen, het is aanlokkelijk; collega Pechtold geeft het ook aan. Maar ik behoor nog tot de generatie: wij namen geen kinderen, wij kregen ze. Onder die conditio sancti Jacobi moet ik toch aanneming van de motie-Van Velzen dat het softdrugsbeleid behoort tot de fundamentele aspecten van het Nederlandse strafrechtstelsel ernstig ontraden. Daarbij heb ik duidelijk toegelicht aan mevrouw Halsema dat het anders is voor het opportuniteits-

beginsel. Nogmaals, als ik de SP aan mijn zijde vind bij de campagne voor het grondwettelijk verdrag, kan er daarna veel moois groeien.

□

Minister **Pechtold**: Voorzitter. Ik dank de Kamer voor het warme welkom dat ik hier vanmiddag mocht ervaren. Ik voel mij tijdens dit softdrugsdebat geenszins soft behandeld. Dat hoeft ook niet. Ik heb twee jaar te gaan en ik ga gelijk aan de slag.

U heeft mij vanmiddag met collega Donner uitgenodigd naar aanleiding van mijn bezoek en de uitspraken die ik heb gedaan in Venlo. U had problemen met de competentie van de coördinerend minister voor het Grotestedenbeleid. Wij hebben vandaag vastgesteld dat de minister voor het Grotestedenbeleid wel degelijk een mening mag ventileren over concrete problemen die in dat programma vallen. Wij hebben vastgesteld dat verplaatsing van legale softdrugs uit wijken naar de periferie van een gemeente kan bijdragen aan de leefbaarheid in de steden.

Wij hebben ook gesproken over de toekomst. Dat is de enige tegeltjeswijsheid die ik aan vandaag heb overgehouden: als legalisering aan de orde is, dan in Europees verband. Aan die afspraak kunt u mij blijven houden. Daar zit geen licht tussen de heer Donner en mij.

Frisse uitspraken doe ik graag en ik heb ze hier vandaag verdedigd, maar maak die ook mogelijk. Ik wil en ik zal helder blijven. Ruk zaken niet uit hun verband en probeer mij niet schizofreen te maken door mij meerdere persoonlijkheden op te dringen! Ik vraag mevrouw Halsema om mij niet, zoals de bard in Asterix en Obelix, de mond te snoeren. Laat mij maar gewoon praten.

In Venlo heb ik Sef Jansen ontmoet, een gewone buurtbewoner van de wijk Q4. Laten wij ernaar streven om niet alleen in Venlo te gaan kijken naar zijn problemen, maar om hier in Den Haag ook concrete oplossingen te bieden voor die problemen.

□

Minister **Donner**: Voorzitter. Ik ben vergeten in te gaan op de motie van de heer Van der Ham op stuk nr. 152. VWS bevordert dat de gezondheidswaarschuwing gegeven wordt. Binnen een gedoogbeleid kan ik echter geen eisen stellen aan verpakkingen van de wiet. Een gedoogbeleid stelt nu eenmaal bepaalde grenzen aan het geheel. Ik probeer de Kamer te behoeden voor de motie in haar huidige vorm, want op die manier kan zij niet uitgevoerd worden. Wij doen ons best om te bevorderen dat die gezondheidswaarschuwingen er binnen de coffeeshops komen, maar niet op de verpakking. Wij zijn er serieus mee bezig. De houding van de minister van Volksgezondheid in het antirookbeleid is helder. Hij zal dit zeker meenemen. Nogmaals, de motie in haar huidige vorm kan ik geen onderdeel maken van het gedoogbeleid.

De heer **Van der Ham** (D66): Ik wil afwachten of de minister met mooie maatregelen komt en houd de motie aan.

De **voorzitter**: Op verzoek van de heer Van der Ham stel ik voor, zijn motie (24077, nr. 152) van de agenda af te voeren.

Daartoe wordt besloten.

De beraadslaging wordt gesloten.

De **voorzitter**: Ik stel voor, morgenmiddag over de ingediende moties te stemmen.

Daartoe wordt besloten.

De vergadering wordt van 18.30 uur tot 19.30 uur geschorst.

Aan de orde is de voortzetting van de behandeling van:

- **het wetsvoorstel Wijziging van het Wetboek van Strafvordering in verband met het treffen van een regeling inzake het verhoor van afgeschermde getuigen en enkele andere onderwerpen (afgeschermde getuigen) (29743).**

(Zie vergadering van 21 april 2005.)

De **voorzitter**: Ik verzoek de Kamer terughoudend te zijn met interrupties, gelet op haar eigen streven om dit wetsvoorstel vanavond af te handelen.

De algemene beraadslaging wordt hervat.

□

Minister **Donner**: Voorzitter. Ik stel met genoegen vast dat er vanavond gelegenheid is om verder van gedachten te wisselen over dit wetsvoorstel. Vorige week was de eerste termijn van de zijde van de Kamer. Ik hoop zo goed mogelijk in te kunnen gaan op de gezichtspunten die in dat kader naar voren zijn gebracht. Ik dank de fracties die steun voor dit wetsvoorstel hebben uitgesproken. Ik hoop de fracties die dit nog niet gedaan hebben, alsnog te kunnen overtuigen. Eerst ga ik kort in op de ontstaansgeschiedenis van het wetsvoorstel. Daarna volg ik in mijn beantwoording de procedure zoals in de wet wordt geregeld. Ik heb mij een- en andermaal laten verzekeren dat alle genummerde vragen van de heer Wolfsen in mijn tekst zullen worden beantwoord.

Het wetsvoorstel vloeit voort uit een op 9 december 2003 aangenomen motie van de fracties van CDA, VVD en LPF. Hierin werd de regering werd opgeroepen om binnen zes weken wetgeving over de toelaatbaarheid en wijze van gebruik van AIVD-informatie in strafzaken voor te bereiden en voor advies aan de Raad van State voor te leggen. Dit heeft wat langer geduurd dan zes weken, maar toch is het bevredigend dat wij vanavond de resultaten kunnen bespreken. Op dat moment was een discussie gaande over het gebruik van AIVD-informatie in strafzaken. De aanleiding daarvan was de uitkomst van een aantal strafzaken waarin de informatie van inlichtingendiensten aan de orde was. Het ging daarbij trouwens vooral om zaken waarin de vraag aan de orde was in hoeverre uit AIVD-informatie een strafrechtelijk relevante verdenking zou kunnen voortvloeien.

Het gerechtshof Den Haag heeft die vraag inmiddels in hoger beroep op uitspraken van de rechter eerste instantie positief beantwoord. Het wetsvoorstel is echter breder van opzet. De mogelijkheden om AIVD-informatie in het strafproces te toetsen en te gebruiken worden vergroot. Er wordt voorzien in twee procedures om onder afgeschermde omstandigheden een ambtsbericht van inlichtingen- en veiligheidsdiensten te laten verifiëren door de rechter-commissaris. De zware